

**T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARASI İLİŞKİLER ANA BİLİM DALI
SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER TEZLİ YÜKSEK
LİSANS PROGRAMI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**GÜVENLİKLEŞTİRME PERSPEKTİFİNEN FRANSADA
İKTİDARIN GÖÇ POLİTİKALARI**

**ALİ NURDOĞAN
201716002**

**TEZ DANIŞMANI
DOÇ. DR. FULYA MEMİŞOĞLU**

2023

**T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARASI İLİŞKİLER ANA BİLİM DALI
SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARASI İLİŞKİLER TEZLİ YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**GÜVENLİKLEŞTİRME PERSPEKTİFİNİN FRANSA'DA
İKTİDARIN GÖÇ POLİTİKALARI**

**ALİ NURDOĞAN
20716002
ORCID NO: 0009-0002-9199-6079**

**TEZ DANIŞMANI
DOÇ. DR. FULYA MEMİŞOĞLU**

HAZİRAN 2023

Ali Nurdoğan tarafından hazırlanan “Güvenlikleştirme Perspektifinden Fransa’da İktidarın Göç Politikaları” başlıklı çalışma, **13/07/2023** tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği ile başarılı bulunmuş ve jürimiz tarafından Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalı Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Programında **YÜKSEK LİSANS** tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman

İmza

Doç. Dr. Fulya Memişoğlu

.....

Jüri Üyeleri

İmza

Prof. Dr. Cengiz Çağla

.....

Doç. Dr. Başak Yavcan Meriç

.....

ÖZET

GÜVENLİKLEŞTİRME PERSPEKTİFİNDEN FRANSA'DA İKTİDARIN GÖÇ POLİTİKALARI

Kopenhag Ekolü temsilcileri söylemi esas alan güvenlikleştirme yaklaşımını sosyal bilimler literatürüne kazandırmışlardır. Güvenlikleştirme sıklıkla; göç politikaları, terör, sınır güvenliği, toplumsal ve ekonomik güvenlik söylemleriyle birlikte tartışılmaya başlanmıştır. Avrupa gibi Fransa'da da göçün giderek daha fazla güvenlikleştirmeye ilişkilendirilmesinin merkez partilerin göçmen politikalarını yeniden şekillendirdiği değerlendirilmektedir. Tez, Fransa'da iktidarın göçe ilişkin güvenlikleştirme söylem ve politikalarına odaklanmaktadır. Fransa göç politikalarına, mülteci krizi ve terör saldırıları sonrası güvenlikleştirme bağlamında yaklaşmanın; aşırı sağın ve göçmen karşıtlığının yükselişi konularında açıklayıcı olacağı düşünülmektedir. Tezde, güvenlikleştirmenin Fransa'da göç politikalarını entegrasyon bağlamında nasıl etkilediği, göçü güvenlikleştirmenin hangi boyutlarının kullanıldığı sorularına yanıt bulmak hedeflenmektedir. Macron'un özellikle ikinci döneminde güvenlikleştirme öne çıkmaktadır. Fransız toplumsal yapısını yeterli temsiliyetle kapsadığı düşünülen üç gazetenin seçim sürecindeki haberleri, lider beyanları ve köşe yazıları eleştirel söylem analizi yöntemiyle incelenmiştir.

İlk bulgu, Macron'un güvenlikleştirmeyi siyasi, askeri, toplumsal ve hatta ekolojik alana doğru genişletmesidir. Bununla birlikte ekonomik sorunlar yükselirken aşırı sağ, geçmişteki neoliberal söylemlerini değiştirerek ekonomik korumacı bir söylemi öne çıkarmakta, tepki oylarını hedeflemekte ve kültürel güvenlikleştirmeyi kullanmaktadır. Sağın temsilcileri, kontrolsüz göç akışı sonucu Fransa'da toplumsal güvensizlik olduğu iddialarını savunurken sıklıkla sayı oyunu, yineleme ve kurbanlaştırmaya dayanan söylem yapıları kullanmaktadır. Macron ise güvensizlik olmadığını savunmakla beraber Fransa'yı belirsiz, muğlak bir tehdide karşı savunur gözükmektedir. Her iki taraf da olumlu "Biz" ve olumsuz "Onlar" söylem yapısını kullanılmaktadır. Siyasi sonuç olarak, Macron'un Fransa nüfuzuna katkısı olacak göçmenleri hedeflediği ve Fransa'nın geleneksel göçmen politikasını devam ettirdiği, aşırı sağın ise göçmenlere yönelik fiziki, kültürel ve ekonomik dışlamayı hedeflediği değerlendirilmektedir. Süreçte, gazetelerin lider söylemlerini yeniden ürettiği görülmektedir. Güvenlikleştirmenin, farklı biçimleriyle Fransız siyasetinin ana akım stratejilerinden biri haline geldiği ve daha çok göçmen politikaları üzerinden biçimlendiği, güvenlikdışlaştırma yaklaşımının yalnızca sol siyasette etkili olduğu fakat hegemonik konumda bulunmadığı değerlendirilmektedir. İki farklı Fransa algısını temsil eden kutuplaşmanın arttığı görülmektedir. Güvenlikleştirmenin, kimliği, "Biz" ve "Onlar" ı kurma biçimini belirlediği ve kullanılan söylem yapılarının bu güvenlikleştirme stratejilerin somut yansımaları oldukları değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Göç, Güvenlikleştirme, Macron, Eleştirel Söylem Analizi.

ABSTRACT

MIGRATION POLICIES OF THE GOVERNMENT IN FRANCE FROM THE SECURITIZATION PERSPECTIVE

Representatives of the Copenhagen School brought the discourse-based securitization approach to the social science literature. Securitization has often begun to be discussed together with migration policies, terrorism, border security, social and economic security discourses. It is considered that the increasing link between immigration and securitization in France, like other European countries, is reforming the immigration policies of centrist parties. The thesis focuses on the immigration related securitization discourse and policies of the government in France. Approaching French immigration policies in the context of securitization after the refugee crisis and terrorist attacks; it is thought to be explanatory on the rise of the far right and anti-immigration. In the thesis, it is aimed to find answers to the questions of how securitization affects immigration policies in France in the context of integration, and which dimensions of securitization of migration are used. Securitization comes to fore especially in Macron's second term. The news, leader statements and columns in the election process of the three newspapers, which are thought to cover the French social structure with sufficient representation, were analyzed with the method of critical discourse analysis.

The first finding is that Macron extends securitization into the political, military, social, and even ecological realm. However, while economic problems are rising, the far right has changed its neoliberal discourses in the past, putting forward an economic protectionist discourse, targeting reaction votes and using cultural securitization discourse. Representatives of the right use discourse structures based on number games, repetition and victimization while defending claims that there is social insecurity in France as a result of the uncontrolled migration flow. Macron, on the other hand, argues that there is no insecurity, but seems to defend France against an ambiguous threat. Both sides use a positive "We" and a negative "They" discourse structure. As a political consequence, it is evaluated that Macron welcomes immigrants who will contribute to the influence of France and wants to continue the traditional immigration policy of France, while the extreme right aims at physical, cultural and economic exclusion of immigrants. In the process, it is seen that the newspapers reproduce the leaders' discourses. It is assessed that securitization has become one of the mainstream strategies of French politics with its different forms and is mostly shaped by migration policies. It is seen that the polarization, which represents two different perceptions of France, has increased. It has been evaluated that securitization determines the identity, the way of establishing "We" and "They" and the discourse structures used are concrete reflections of these strategies.

Keywords: Immigration, Securitization, Macron, Critical Discourse Analysis.

ÖN SÖZ

Öğrencisi olmanın büyük bir şans olduğunu düşündüğüm sayın hocam Doç. Dr. Fulya Memişoğlu'na tez çalışması sürecindeki emeği, anlayışı, rehberliği ve cesaretlendirici tavrı nedeniyle sonsuz minnettarlığımı ifade etmek isterim. Süreçte her daim yanımda desteğini hissettiren eşime ve aileme de teşekkürü borç bilirim. Son olarak amaçladıklarım için çıktığım yolda karşıma çıkan zorluklarla baş edebilme gücümün kaynağı olarak gördüğüm anneme ayrıca teşekkür ederim. Kuşkusuz sevdiklerimin desteği olmadan bu çalışma olmazdı.

Ali NURDOĞAN

Haziran, 2023; İstanbul

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	iv
ÖN SÖZ	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ.....	vii
ŞEKİLLER LİSTESİ	viii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	ix
1. GİRİŞ	1
2. GÜVENLİK VE GÜVENLİKLEŞTİRME TEORİLERİ.....	6
2.1. Güvenlikleştirmenin Boyutları: Kimin Güvenliği	6
2.2. Kopenhag Ekolü ve Diğer Eleştirel Yaklaşımlar	9
2.3. Göçün Güvenlikleştirilmesi	14
3. FRANSA’DA ENTEGRASYON VE ASİMİLASYONU GÜVENLİKLEŞTİRME BAĞLAMINDA YENİDEN DÜŞÜNMEK.....	19
3.1. Araştırma Yöntemi: Eleştirel Söylem Analizi	19
3.2. Asimilasyon ve Entegrasyon Arasında Fransa.....	22
3.2.1. Fransa’da Göçün Tarihsel Süreci	24
3.2.2. Göçmen Ülkesi Olarak Fransa	29
3.3. AB’nin Göç Yaklaşımı, Ulus Devletlerin Sosyal Uyum Arayışında Mutabakat Girişimleri	35
4. MACRON DÖNEMİ GÜVENLİKLEŞTİRME SÖYLEM ve POLİTİKALARI. 45	
4.1. Göçmen Haklarına Karşı Güvenlik Üzerinden Popülizm: Fransız Siyasetinin Biçimlenmesi.....	45
4.2. Güvenlikleştirme Söyleminin Fransız Basınındaki Karşılığı.....	55
4.2.1. Adayların Seçim Sürecinde Söylemsel Düzeydeki Pozisyonları.....	55
4.2.1.1. Ekonomiye İlişkin Güvenlikleştirme Söylemleri.....	55
4.2.1.2. Kültür ve Kimlik Tartışmaları.....	57
4.2.1.3. AB ve Küresel Politik Meselelere İlişkin Söylemsel Strateji	62
4.2.1.4. Seçime Katılım Oranları ve Aşırı Sağın Normalleşme Süreci.....	64
4.2.2. Güvensizlik, Güvenlik ve Göçmenler.....	66
4.2.3. Söyleme Karşı Politika: Seçim Sonuçlarının Anlattıkları.....	75
5. SONUÇ	81
KAYNAKÇA.....	86

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: AB Geneli ve Ülkelere Göre Ne Eğitimde Ne de İstihdamda Yer Alan Genç Oranı.....	42
Tablo 2: AB Üye Ülkesi Vatandaşlarının İstihdam Oranı	43
Tablo 3: Yabancı Ülke Vatandaşlarının İstihdam Oranı.....	43
Tablo 4: Fransa’da 2021 Yılı Suç Oranları ve Yıllık Değişim Oranları	68

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Göçmen Nüfusunun Fransa'daki Evrimi	24
Şekil 2: Fransa'da Yaşayanların Doğdukları Kıtalar 2021	26
Şekil 3: 2020 Yılında Fransa'ya Gelenlerin Doğdukları Kıtalar	26
Şekil 4: 2020'de Fransa'ya Gelenlerin Doğdukları Ülkeye Göre Dağılımı	27
Şekil 5: 2021 Yılında Fransa'da Yaşayanların Doğdukları Ülkelere Dağılımı	28
Şekil 6: AB'de Yaşayanların Vatandaşlığa Göre Yoksulluk ve Sosyal Dışlanma Oranı	41
Şekil 7: Vatandaşlığa Göre Temel Piyasa Göstergeleri, AB (2021)	42
Şekil 8: Başkanlık Mektubu	47
Şekil 9: Şehirlere Göre Oy Oranı	60
Şekil 10: Seçimlere Katılmama Oranı	64
Şekil 11: Fransa'da Aşırı Sağın Oy Oranları	65
Şekil 12: Fransa'ya Göçmen Giriş Çıkışları	67

KISALTMALAR LİSTESİ

AB	: Avrupa Birliği
AP	: Avrupa Parlamentosu
EUROSTAT	: European Statistics (Avrupa İstatistik Ofisi)
FRONTEX	: Frontières Extérieures (AB Üye Ülkelerinin Dış Sınırlarının Yönetimi için Operasyonel İş Birliği Ajansı)
INSEE	: Institut National de la Statistique et des Etudes Economique (Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü)
IOM	: International Organization of Migration (Uluslararası Göç Örgütü)
ISFP	: Internal Security Fund Police (İç Güvenlik Fonu-Polis)
MIPEX	: Migrant Integration Policy Index (Göçmen Entegrasyon Politikaları Endeksi)
NATO	: North Atlantic Treaty Organization (Kuzey Atlantik Anlaşması Teşkilatı)
RN	: Rassemblement National (Ulusal Toplanma)
Üİ	: Uluslararası İlişkiler

1. GİRİŞ

Uluslararası göç, son yıllarda birçok ülkenin, uluslararası aktörlerin ve medyanın başlıca politik gündem meselelerinden biri haline gelmiştir. Miller ve Castles (2008) tarafından “Göçler Çağı” olarak da adlandırılan günümüz dünyasında neoliberal politikaların ve küreselleşme süreçlerinin uluslararası insan hareketliliğine olan etkileri artarak devam etmektedir. Nitekim COVID-19 pandemisinin nüfus hareketliliği üzerindeki olumsuz etkilerine rağmen, Uluslararası Göç Örgütü’nün (IOM) 2022 Dünya Göç Raporuna göre uluslararası göçmen nüfusu dünya toplam nüfusunun %3,6’sına denk gelerek, 281 milyona ulaşmıştır (IOM, 2022, 3).

Küreselleşmenin etkisiyle artık bir ülkede yaşanmakta olan savaş, iç karışıklık, salgın hastalık, doğal felaket ve krizler tüm dünyayı etkileyerek ulus devletlerin egemenlik ve iç güvenlik meselelerine yaklaşımlarında da belirleyici olmuştur. Bu süreçte güvenlikleştirme yaklaşımının birçok farklı politika alanında olduğu gibi uluslararası göç için de politik aktörler tarafından temel ele alınış biçimi olduğu dikkat çekmektedir. Özellikle 11 Eylül 2001 saldırıları sonrası terörizm bağlamında yükselen güvenlikleştirme politikaları ulusal ve toplumsal güvenlik kavramları ve göçmenin kriminalize edilmesi üzerinden karşılık bulmaktadır. Güvenlikleştirmenin, göçmenlere yönelik olumsuz ve suçlayıcı bir siyasal söylem olarak son dönemde öne çıkmasında 2015 göçmen krizi ve 2016 yılında Avrupa’da gerçekleşen terör saldırıları etkili olmuştur.

Bu tez çalışmasında da göçün güvenlikleştirilmesinin Avrupa ve özellikle Fransa’daki etkileri üzerinde durulacaktır. Avrupa geçmişten bugüne göç hareketliliği konusunda bir çekim merkezi olmuştur. Artan göç hareketlerine karşı hedef ülkeler olan Avrupa Birliği (AB) ülkelerinin siyasi iktidarlara, 2016 sonrası güvenlikleştirme politikalarını daha fazla benimsemiş veya seçimlerde bu politikaları benimseyen partileri iktidara taşımıştır. Rusya Ukrayna savaşı sonrası bu ülkelerden de AB’ye göç hareketliliğinin başlaması ve AB’nin Rusya karşıtı politik konumu nedeniyle olası bir enerji kriziyle karşılaşmasının AB genelinde göç politikalarını önümüzdeki dönemde daha da sertleştirebileceği değerlendirilmektedir.

AB içinde ortadan kaldırılmış olan sınırlar, dışarıya karşı yükselirken göçmen karşıtı aşırı sağ partiler, Fransa’da ikinci, İtalya’da birinci parti konumuna gelmiştir. İsveç gibi çokkültürlülüğün toplumsal olarak vazgeçilmez olarak düşünüldüğü bir ülkede dahi göçmen karşıtı Sosyal Demokrat (SD) parti ikinci parti konumuna gelmiştir. AB’nin kurucu ve en önemli ortaklarından olan, modern anlamıyla ulusçuluğun doğduğu yer ve ciddi bir göçmen nüfus barındıran Fransa’nın toplumsal ve siyasi geleceği bu yüzden özel olarak önemlidir ve tez çalışmasında güvenlikleştirme bağlamında ele alınmak üzere seçilmiştir. Avrupa ve Fransa için göçmen karşıtı sağ hareketleri adlandırırken birçok farklı tanımlama seçilebilecek olmakla birlikte tez çalışmasında C. Mudde’nin (2014) kavramsallaştırmasına istinaden aşırı sağ kavramı; radikal sağ, ekstrem sağ gibi adlandırmaların tümüne referans veren bir şemsiye kavram olarak kullanılacaktır.

Bu tez çalışmasının konusu, Fransa’da 2017’de iktidara gelen Macron’un göçmen politikalarını ve söylemini güvenlikleştirme bağlamında incelemektir. Fransa göç politikalarına, mülteci krizi ve terör saldırıları sonrası güvenlikleştirme bağlamında yaklaşmanın; aşırı sağın, göçmen karşıtlığının ve İslamofobi’nin yükselişi konularında açıklayıcı olacağı düşünülmektedir. Araştırmada temel olarak güvenlikleştirmenin Fransa’da göç politikalarını tarihsel entegrasyon asimilasyon tartışmaları bağlamında nasıl etkilediği, Macron’un ikinci döneminde neden güvenlikleştirme söylemine yöneldiği, göçü güvenlikleştirmenin hangi boyutlarının iktidar tarafından daha çok kullanıldığı gibi sorulara yanıt bulmak hedeflenmektedir.

Özellikle Macron iktidarının ilk seçim döneminde kendisini Le Pen’in aşırı sağına karşı tüm Fransız kamuoyunun etrafında toplanması gereken bir model olarak sunduğu düşünülürse yaşanan gelişmelerin değişimi ne derece tetiklediğini de anlayabiliriz. Literatürde göçün güvenlikleştirilmesi konusundaki çalışmalar sıklıkla aşırı sağ partilerin yükselişine ve o ülkenin göçmen politikalarına etkisine ilişkin gerçekleştirilmektedir. Bu bağlamda merkez siyasi partilerin de yükselen popülizmin çekimine kapılarak rekabet amacıyla söylemini güvenlikleştirme etrafında kurmasına yeterince odaklanılmadığı değerlendirilmiştir. İkinci döneminde bulunan Macron iktidarını incelemenin bu yüzden de önemli olduğu değerlendirilmektedir. Ayrıca Fransa’daki farklı siyasi geleneklerin temsilcilerinin de güvenlikleştirmeye nasıl tepki verdikleri tartışılmaya çalışılacaktır.

Ager ve Strang'ın (2008) çalışmasında da belirtildiği üzere başarılı entegrasyonun en önemli belirteçlerinden olan iş, barınma, eğitim ve sağlık başlıklarında da Fransa'da yeni güvenlikleştirme paradigmasının, Macron iktidarının uygulamaları ve iktidar tarafından vurgulanan gündelik yaşamın güvenliği söylemi etrafında değişim olup olmadığı değerlendirilecektir. Güvenlikleştirme politikaları tek bir başlık altında değerlendirilemeyecek kadar geniş olduğundan ekonomik söylemlerle karşılık bulan ekonomik güvenlik, kimlik ve kültür üzerinden karşılık bulan kültürel güvenlik, toplumsal güvenlik, ulusal ve ontolojik güvenlik gibi güvenlik temaları ayrı ayrı ele alınacaktır. Güvenlikleştirme söylemi üzerinden farklı aktörler arasında hegemonik bir yarış olduğu dahi söylenebilir. Fransa özelinde, bu duruma neden olan önemli bir husus ise Haziran 2022 seçimlerinde Fransız Ulusal Meclisinde en Marché hareketinin salt çoğunluğu kaybetmesinin, yasama gücü için artık diğer partilerle ittifak arayışlarına girmesine neden olacak olmasıdır (Kirby, 2022). Macron iktidarının meclisteki farklı siyasi partilerden hangilerine yaklaşacağı ve söylemlerini nasıl değiştireceği de bu yüzden önümüzdeki dönemde kritik önemde olacaktır.

Göç politikalarının güvenlikleştirilmesinin entegrasyon bağlamında nasıl bir işlev göreceğinin değerlendirilmesi çalışmanın temel sorunsalı oluştururken bu yönüyle Avrupa'da yükselen güvenlikleştirme politikalarının demokrasi ve göçmen sorununa, hatta insan haklarına etkilerini de tartışmayı amaçlamaktadır. Göçmen haklarını tartışmak esasında insan haklarını tartışmaktır. Çalışma, Fransa'nın geleneksel entegrasyon ve asimilasyon tartışmaları bağlamında şekillenen göç, ulus ve vatandaşlık politikalarında Macron iktidarıyla yaşananın değişiklik mi yoksa süreklilik mi olduğunu anlamayı hedeflemektedir. Macron'un söylemlerinin politikalarına ne derece yansıdığı, aşırı sağla ortaklaştığı ve ayrıldığı noktaları belirlemenin, Fransa'nın göçmen politikalarının gelecekte izleyebileceği yolu açıklamak için önemli olduğu değerlendirilmektedir.

Tezin araştırma konusu kapsamında; Macron'un ikinci başkanlık seçimi dönemindeki söylemleri ve göç politikalarının ve diğer liderlerin söylemlerinin eleştirel söylem analizi yöntemiyle değerlendirilmesi hedeflenmektedir. Eleştirel söylem analizindeki farklı yaklaşımlardan güvenlikleştirme ve göç politikaları analizine imkân verdiği ölçüde yararlanmaya çalışılacaktır. Tez, Fransa'daki siyasi iktidarın göç konusundaki söylemlerini parti, başkanlık projeleri ve Macron'un ve

diğer liderlerin kullandığı dilin basına yansması üzerinden incelemeyi hedeflemektedir. Medya, çeşitli çıkar grupları, kamu bürokrasisi gibi diğer unsurların güvenlikleştirme konusundaki rolünü ve ajandasını kabul etmekle birlikte bu çalışma daha çok siyasi lider söylemlerine ve iktidar partisi program ve projelerine odaklanmayı hedeflemektedir.

Tez çalışması, özellikle Macron'un Nisan 2022'deki ikinci seçim dönemine odaklanmaktadır. Karşılaştırma yapabilmek amacıyla En Marché hareketinin 2017 programı da incelenerek ikinci dönemde hazırlanan programlardan basın bültenine kullanılan dilde güvenlik vurgusunun yükselip yükselmediği değerlendirilmiştir. Bu bağlamda tezin başlıca bulgularından biri, 2017'nin aksine göçmen politikaları konusunun 2022 seçim döneminde politik gündemde bir numaraya yükseldiği ve birçok başlığın da güvenlik teması etrafında ele alındığıdır. Kopenhag Ekolü tarafından öne çıkarılan güvenlikleştirme yaklaşımı, söylemle yakından ilişkilidir. Kullanılan dili incelemek, güvenlikleştirme politikalarının ne şekilde uygulandığını ortaya koyacaktır. Bunun için de Macron'un seçim sürecinde rakiplerine karşı ve halkla kurduğu iletişim dilini incelemek önemli olacaktır. Çalışma kapsamında Fransızca, İngilizce ve Türkçe kaynaklar esas alınmış olup yalnızca ikinci seçim dönemi olan 2022 Nisan ayına odaklanılacaktır. Bu dönem yükselen politik krizlerin, Ukrayna ve Rusya arasında yaşanan savaşın ve Avrupa'da yükselen aşırı sağ hareketlerin söylemlerinin de etkisiyle güvenlikleştirmenin öne çıktığı son dönem olarak önemlidir.

Fransız toplumsal yapısı ve siyasetini yeterli temsiliyetle kapsayacağı düşünülen üç gazetenin (Le Monde, le Figaro, Libération) 2022 Nisan ayı haber içeriklerine (iki turu da kapsadığından) odaklanılmıştır. Tezde, anahtar kelimelerin kullanım sıklığına dayalı niceliksel çözümlemeler yerine niteliksel eleştirel söylem analizi tercih edilmiştir. İncelenen haberlerde güvenlik, güvensizlik, aşırı sağ, göçmen, mülteci, Macron ve Le Pen'in isminin geçtiği haberler analiz edilmiştir

Tez çalışmasının temel içeriği şu şekilde özetlenebilir. Tezin kavramsal çerçevesini açıklayan birinci bölümde, Kopenhag ekolü temsilcileri tarafından ortaya atılan güvenlikleştirme kavramı ve güvenlikleştirmeye ilişkin eleştirel teorilerin farklı yaklaşımlarına değinilecektir. İkinci bölümde öncelikle tezde kullanılan araştırma yönteminin detayları açıklanacaktır. Ardından Fransa'da iktidarların tarihsel olarak göçmenlere yaklaşımı, yasal arka plan, AB tarafından gerçekleştirilen geri kabul

anlaşmalarının önemi, entegrasyon ve asimilasyon tartişmaları Fransız vatandaşlık ve ulus anlayişı bağlamında değerlendirilecektir. Entegrasyon ve güvenliğe ilişkin ilişkin güncel veriler hem Avrupa hem de Fransa için Avrupa İstatistik Ofisi ve Fransa Ulusal İstatistik ve Ekonomik Çalışmalar kurumu ve Göçmen Entegrasyon Politikası Endeksi (EUROSTAT, INSEE ve MIPEX) verileri aracılığıyla analiz edilecektir. Çalışmanın üçüncü bölümünde, Macron'un ve diğer liderlerin ekonomi, kimlik, kültür, AB gibi belirlenen temalar etrafındaki söylemlerinin eleştirel içerik çözümlemesi gerçekleştirilecektir. Hem hazırlanan resmi dokümanlar hem liderlerin gazetelerdeki beyan ve ifadeleri hem de ideolojinin yeniden üretiminde önemli bir rolü olan gazetelerin haberleri incelenecektir. Uygulanan göçmen politikaları, güvenlikleştirme bağlamında seçim için oluşturulan söylem yapıları, liderlerin konumlanışları ve Fransız basınındaki yansımaları üzerinden analiz edilecektir. Seçim sonuçlarından yapılacak çıkarımların, göçmenler konusunda Fransız siyasetinin yakın vadedeki yönü hakkında önemli olacağı değerlendirilmektedir. Sonuç bölümünde ise güvenlikleştirme söyleminin Fransız siyasetindeki geleceğine ve göçmen politikalarının izleyeceği yöne ilişkin çıkarımlarda bulunulacaktır.

2. GÜVENLİK VE GÜVENLİKLEŞTİRME TEORİLERİ

2.1. Güvenlikleştirmenin Boyutları: Kimin Güvenliği

Güvenlik, Maslow'un (1943) ünlü çalışması İhtiyaçlar Hiyerarşisinde ikinci basamakta tanımlanan, birey için temel bir ihtiyaç olduğu gibi devletler ve uluslararası siyasi sistem için de temel bir gereksinimdir. Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkilerde kavramların tanımlanışı dahi elbette politik bir tercihi yansıtabilmektedir. Nitekim Uluslararası İlişkiler (UI) disiplini çerçevesinde güvenliğe ilişkin çalışmalar Soğuk Savaş süresince Morgenthau ve Waltz gibi kuramcıların öne çıktığı, Realist teorilerin etkisi altında yalnızca devlete ve devletlerarası rekabet durumuna odaklanmaktaydı. Güvenliğin nesnesi ve amacı devlet olarak ele alınmaktaydı ve tehditten anlaşılan da daha çok askeri tehditlerdi. Elbette bu durum nükleer savaş tehdidinin gündemde olduğu bir dönem ve dünya için anlamlıdır.

Ancak Soğuk Savaş'ın sona ermesinin ardından güvenliği yalnızca devlet üzerinden ele alan çalışmalara ilişkin eleştirel yaklaşımlar ortaya çıkmaya başladı. Bu dönem için uluslararası sistemde oluşan bir tehdit boşluğundan ve eleştirel teorilerin tam da buradan yola çıktığından söz edilebilir. Uzun süre için hâkim tehditler; nükleer silah kullanımı veya iki kamp arasındaki topyekûn Üçüncü Dünya Savaşı olasılığı artık geride kalmış gözükmekteydi. Güvenliği de bu yüzden artık başka biçimlerde ele almak gerekiyordu. Bu çalışmada UI disiplinindeki tüm yaklaşımlara değinilmeyecek olmakla birlikte konunun gerektirdiği ölçüde farklı yaklaşımların güvenlik çalışmalarına değinilecek, Fransa özelinde yapılacak analizde kullanılacaktır. Eleştirel teoriler içerisinde tez çalışması için yararlanılacak en önemli ekoller; Kopenhag Ekolü, Paris Ekolü, Aberystwyth Ekolü olacaktır.

Güvenlik çalışmalarında sözü edilen eleştirel yaklaşımlardan Kopenhag ekolü kurucuları güvenliği askeri, siyasi, ekonomik, toplumsal ve çevresel olmak üzere beş sektörde inceler. Barry Buzan, Ole Wæver ve Jaap de Wilde'in (1998) çalışması Security A New Framework for Analysis'de güvenlik temelde adı anılan bu beş

sektör etrafında biçimlendirilir ve sosyal inşacı bir yaklaşımla ele alınır. Ekol; güvenliğin nesnel bir tehdidin yol açtığı sorundan ziyade söz edimleriyle (*speech act*) inşa edilen bir sosyal gerçeklik olduğunu savunmaktadır ve güvenlikleştirmenin olası siyasi sonuçlarını vurgulayarak güvenlikdışlaştırmanın gerçekleştirilmesini ve önemini savunur (Karadağ & Rumelili, 2017).

Öte yandan bu çalışma sonrası, birçok Uİ teorisyeni güvenlik kavramına ekonomik çöküşler, salgın hastalıklar, çevre ve demografik sorunlar, toplumsal cinsiyet gibi meseleleri de dahil ederek güvenliğe ilişkin çerçeveyi genişletmek istemişlerdir; ancak Kopenhag ekolü çerçeveyi bu beş sektörle sınırlı tutmuştur. Çerçeveyi genişletenler, güvenlikleştirmeyi olumlu bir kavram olarak görüp birçok farklı başlıkta derinleştirerek değerlendirilmesi gerektiğini savunur ve analiz düzeyini devletten bireye doğru değiştirirler (Karadağ & Rumelili, 2017).

Bu yaklaşımların özünde bireyin güvenliği kavramını genişletmek esastır. Kopenhag ekolü ise güvenlikleştirmeyi olumsuz bir şekilde ele alır; çünkü istisnai bir halin getirdiği olağanüstü önlemler neticesinde aslında bireyin özgürlük alanı sınırlanmaktadır. Güvenlik kavramını tehditler üzerinden yeniden düşündükçe farklı güvenlik tanımlarının rekabetinden de söz edebilir hale geliriz. Örneğin doğal çevreye ilişkin tehditlerin insan ve toplum sağlığı için birincil önemde olduğunu düşünüyorsak güvenlik kavramımızda çevresel güvenliği ön plana alacak biçimde şekillenir. Bu bağlamda tüm zaman ve kişiler için mutlak bir güvenlik tanımının olmadığı dolayısıyla bunun sonucunda farklı güvenlik tanımlamaların ortaya çıktığını söyleyebiliriz (Bilgin, 2010, 76.). 11 Eylül 2001 terör saldırıları da güvenlik konusunda literatürde yeni tartışmaların yaşanmasına sebep olmuştur. Bu tartışmalarda bir grup; terörist saldırıların güvenlik kavramının geleneksel ele alınış biçiminin (devletler arası tehditlere karşı güvenlik) yanlışlığını gösterdiğini vurgularken diğerleri esas olanın halen devletin güvenliği olduğunu belirtir ve yeni yaklaşımların yetersizliği konusunun üzerinde dururlar (Bayramoğlu, 2022, 7)

Kopenhag ekolünün güvenlik kavramına yaklaşımını Waever (1989, 5-6), şu şekilde ifade eder:

O halde güvenlik nedir? Dil kuramının yardımıyla güvenliği bir “söz edimi” olarak görebiliriz. Bu kullanımda güvenlik daha gerçek bir şeye atıfta bulunan bir şeye işaret değildir; sözün kendisi eylemdir. Söyleyerek bir şey yapılmış olur (bahse girmek, söz vermek, bir gemiye isim vermek gibi). Bir devlet temsilcisi

“güvenlik” diyerek belirli bir gelişmeyi belirli bir alana taşır ve böylece onu engellemek için gerekli olan her türlü aracı kullanma konusunda özel bir hak talep eder.

Güvenlikleştirmeye gelecek olursak güvenliğin söz eylem olarak tanımlanmasının doğal sonucu olarak; bir sorun, içerdiği özelliklerden dolayı değil, elitler ya da iktidar sahipleri tarafından güvenlik sorunu olarak ortaya konulduğu için güvenlik sorunu haline gelir (Waever, 1995). Güvenlikleştirmede güvenlikleştirici aktör, referans nesnesinin varoluşunun tehdit altında olduğu söylemiyle sorunu önce politik ardından da güvenlik alanına taşır. Sorun varoluşsal önemde bir beka sorunu olduğunda alınacak radikal önlemler de böylece meşrulaştırılmış olur (Karadağ & Rumelili, 2017). Bu Waever’ın vurguladığı şekilde özel bir haktır. Bu yaklaşımda toplumsal güvenlik kavramının kendisi beka biçiminde ortaya çıkarken kimlik de sabit bir referans nesnesi gibidir. Biz/Onlara ikiliğine ilişkin tekrarlanan güvenlik söylemi aracılığıyla kimliğin dinamik yapısını kaybettiği ve monolitik hale geldiği söylenebilir.

Güvenlikleştirmenin temel öğeleri ekol temsilcileri tarafından üç unsur üzerinden açıklanmaktadır. İlk öge varoluşu tehdit altında görülen ve meşru şekilde hayatta kalma iddiası olan referans nesneleridir. İkinci öge güvenlikleştiren aktörlerdir. Güvenlikleştiren aktörler referans nesnesinin varoluşunun tehdit altında olduğunu beyan ederek sorunları güvenlikleştirir. Son öge ise işlevsel aktörlerdir. İşlevsel aktörler bir sektör içerisindeki dinamikleri etkileyen, referans nesnesi ya da referans nesnesi adına güvenlik çağrısı yapan aktör olmadan söz konusu güvenlik alanındaki kararları etkileyen aktördür. Kırletici bir şirketin çevre sektöründe merkezi bir aktör olabildiği örneği verilir (Buzan ve diğerleri, 1998, 36).

Güvenlikleştirici aktöre göre daha geniş bir çerçeve oluşturan işlevsel aktörler, güvenlikleştirmenin başarıya ulaşp ulaşmamasında belirleyici önemde olduğu için burada üç öge arasında sayılmıştır. J. Huysman (2006), bu analize güvenlik tehdidinin inşasında üç referans verilen obje olduğunu, bunların; iç güvenlik, kültürel kimlik ve sosyal devlet referans nesneleri olduklarını ekler. Bu üç olguya ilişkin detaylı açıklama ve analize ilerleyen bölümde ayrıca yer verilecektir.

Bu bağlamda belirtilmesi gereken bir başka önemli nokta, her güvenlikleştirme eyleminin başarıya ulaşamayabileceğidir. Güvenlikleştirici aktörün başarıya ulaşması, dil ve toplumsal koşullar gibi “kolaylaştırıcı faktörlere” bağlıdır. Rumelili

ve Karadağ'ın (2017, 7) ifadesiyle; "Söz ediminin etkili olabilmesi için meselenin ne denli öncelikli olduğu ve tehdit oluşturduğu, aciliyetle bertaraf edilmesi gerektiği, olağanüstü önlemler dışında başka hiçbir bir olasılığın olmadığı dramatik bir dille anlatılır."

Ayrıca güvenlikleştirme söyleminin başarıya ulaşması için alımlayıcı kitlenin en azından bir bölümünün ikna edilmesi gerektiğini kabul edersek; güvenlikleştirmenin özneler arası bir süreç olduğunu da söylemek gerekir (Açıkmeşe, 2011, 63). Güvenlikleştirici aktörün söylemlerini destekleyen akademisyenlerin, düşünce kuruluşlarının, sivil toplum örgütlerinin ya da medyanın işlevsel aktörler olarak düşünebiliriz. Bu işlevsel aktörlerin söz konusu tehdide karşı olağanüstü önlemler alınması gerektiğini meşrulaştırdığı düşünülmektedir (Doğan, 2019, 174). Bu da bize Gramsci'yi yansıtan bir anlayışla organik aydının hegemonyanın ve hegemonik söylemin sürdürülmesindeki rolünü düşündürür (Gramsci, 1971, 5). Bu entelektüel kitle işlevsel aktörler olarak hâkim söylemi meşrulaştırmada rol oynarlar. Göçmen karşıtlığının hâkim hegemonik söyleme dönüşmesinde elbette bu geniş aydın çevresinin ve sivil toplumun etkisini göz önünde bulundurmak gerekir.

Göçün güvenlikleştirilmesi literatürde sıklıkla karşımıza çıktığı şekilde bu çalışmada da iç güvenlik, kültürel kimlik ve sosyal devlet referans nesneleri ve boyutları üzerinden ele alınacaktır. İlerleyen bölümlerde detaylı olarak irdeleneceği üzere, Fransa örneği konunun bu şekilde analiz edilmesi için uygun bir vaka çalışması sunmaktadır.

2.2. Kopenhag Ekolü ve Diğer Eleştirel Yaklaşımlar

Bu bölümde; Kopenhag ekolü, Paris ekolü ve Aberystwyth ekollerinin görüşleri, toplumsal güvenlik, ontolojik güvenlik, kimlik ve yeni güvenlik teknolojileri temaları bağlamında tartışılacaktır. Kopenhag ekolünün sosyal bilimlerde postyapısalcı teoriler içerisinde yer aldığını söyleyebiliriz. Postyapısalcı teorileri temelde; Fransız filozoflarından M. Foucault ve J. Derrida'nın fikirlerinin Uİ disiplinine 1980'lerden itibaren uyarlanması olarak değerlendirebiliriz (Düzgit, 2015, 155). Bu bağlamda sosyal bilimlerdeki rasyonalist pozitivist düşünce geleneğini eleştiren eleştirel düşünce içinde her ne kadar birbirinden ayrışmalar olsa da Frankfurt ekolü, postmodern düşünürler ve postyapısalcılar arasında tarihsel bir devamlılık ve süreklilik olduğundan söz edilebilir (Demirtaş, 2016, 2). Bu bağlamda R. Barthers, J.

Derrida, M. Foucault, J. Baudrillard ve G. Agamben gibi birçok sosyal bilimcinin de bu yaklaşımı etkilediği değerlendirilebilir. Bu çalışmada Paris ekolü ve Aberystwyth ekolünün öne sürdüğü eleştirileri ve temel tezleri, ontolojik güvenlik toplumsal güvenlik gibi ayrımları dikkate alacak olmakla birlikte Fransa göç politikalarının analizinde temelde, Kopenhag ekolüne uzanan postyapısalcı söylemi temel alan yaklaşım esas alınacaktır.

David Campbell, Michael J. Shapiro, Ole Waever, Barry Buzan, Lene Hansen gibi teorisyenler, postyapısalcı düşüncenin Uİ disiplinde önemli yer tutması için alan açmış ve Realizmden farklı olarak söylem analizine, metinlerarasılığa (intertextuality) yapı çözüme (deconstruction) ve soy kütüğü (genealogy) yöntemlerine odaklanmışlardır. Sayılan teknikler, aynı zamanda postmodern düşüncenin de M. Foucault ve J. Derrida tarafından öne çıkarılan temel yöntemleri olarak öne çıkmaktadır.

Postyapısalcı yaklaşım yalnızca geleneksel yaklaşımda devlet olan analiz düzeyini değiştirmekle kalmamış aynı zamanda yöntem olarak da çok farklı bir yaklaşım izlemiştir. Waltz ve Morgenthau gibi Klasik ve Neoklasik Realistler çalışmalarında daha çok güç ve iktidar politikalarına odaklanmıştır ve nedenselliğe de bu sebeple sıkı biçimde bağlı kalmışlardır. Elbette postyapısalcı yaklaşımlar, Realizmin ele aldığı; egemenlik, güvenlik gibi konseptlere de tamamen başka bir bağlamdan yaklaşmış, nesnelliğin ve nedenselliğin imkansızlığına vurgu yapmışlardır. Düzgit'e (2015, 156) göre; "Post-yapısalcı yaklaşımlar, rasyonalist çalışmalarda benimsenen ve evrensel kurallar olarak sunulan nedensel açıklamaları kesin bir dille reddederek onun yerine belirli söylemsel formasyonların ne şekilde inşa edildiği, sabitlendiği ya da değiştirildiğiyle ilgilenirler."

Soğuk Savaş sonrası NATO'nun rolü üzerine gerçekleştirilen çalışmaları örnek verip aktararak yaklaşım farkını ortaya koymaktadır. Rasyonalizme yakın duranlar, "NATO'nun ayakta kalabilmesini ortak demokratik ve liberal değerlerin varlığına bağlarken Post-yapısalcı yaklaşımlar, NATO'nun yeni "hedefleri" ve "tehditleri" ne şekilde söylemsel olarak inşa ettiğine, NATO'nun varlığını nasıl ürettiğine ve meşrulaştırdığına ve sonuç olarak NATO'nun kurumsal kimliğini Soğuk Savaş sonrasında nasıl tekrar inşa ettiğine" odaklanmıştır (Düzgit 2015, 156). Dolayısıyla postyapısalcı yaklaşımlarda anahtar sözcüğün inşa olduğunu vurgulayabiliriz.

Şu ana kadar güvenlikleştirme konusunda görüşlerine yer verilen Kopenhag Ekolü, bağlamsallığı bir dışsal dinamik olarak kuramına dahil ettiği için Postyapısalcı Eleştirel teorilerle Nesnelci Realist teoriler arasında denge aradığı biçimde yorumlanmaktadır. Bu yüzden de ekolün yaklaşımı “ılımlı bir inşacılık” olarak değerlendirilebilir. Kopenhag ekolü zaten bağlamsallığa analizlerinde yer vermeyen radikal Postyapısalcılardan kendisini ayırarak bir alternatif olarak sunmaktadır (Rumelili & Karadağ, 2017). Bu noktada Frankfurt ekolünden bugüne devamlılığı olduğunu vurguladığımız eleştirel düşünce geleneğinin Uİ disiplinde halen ana akım olmamakla birlikte etkisinin giderek arttığı, Realist teorilerin okuma biçimlerinin yeni çelişkileri ve politikaları açıklamakta yetersiz kaldığı da söylenebilir.

Kopenhag ekolünün sosyal bilimler literatüründeki yerini anladıktan sonra, güvenlik tartışmalarında öne çıkan, ekolün de sık sık vurguladığı toplumsal güvenlik ve bir anlamda ona karşı ileri sürülen ontolojik güvenlik kavramlarına da değinmek gerekir. Toplumsal güvenlik ekole göre hem bir referans nesnesi hem de çalışmalarındaki adı anılan beş temel sektörden birisidir. Bunula birlikte sosyolog Giddens’ın (1991) bireyin kimliğindeki devamlılığa olan güven arayışını ifade eden ontolojik güvenlik kavramı Uİ teoristleri tarafından uyarlanmıştır. Bu noktada Kopenhag ekolü yaklaşımında güvenliğin bir beka meselesi olarak sunulmasına karşın ontolojik güvenliğin kendisini bu biçimde sunmadığını söyleyebiliriz. Hatta ontolojik güvenlik benliğin güvenliğini istikrarlı biçimde sağlamak için devletlerin fiziksel güvenliğini tehlikeye attığı biçimde de okunabilir ve bu da klasik Realist anlayıştaki güvenlik teorilerindeki güvenliğin ele alınış biçiminden oldukça farklıdır (Rumelili & Karadağ, 2017).

Kopenhag ekolünde toplumsal güvenlik yaklaşımında kimlik sabit bir referans nesnesiydi fakat kimi Uİ teoristleri bu sabit biçime karşı çıkarak güvenliğin yalnızca beka ile ilgili olmasını eleştirmiştir ve kimliğin değişkenliğini vurgulayan ontolojik güvenlik kavramını ön plana çıkarmıştır. Kimlik, güvenlikleştirme kavramında oldukça temel bir yer kaplamaktadır ki bu tezdeki konu olan göç açısından da kritik önemdedir. Gelecek başlıkta ele alacağımız üzere göç, tam da bu “homojen ulus kimliğine” bir tehdit olarak görüldüğü için güvenlikleştirilmektedir. İstikrarlı bir benlik anlatısı sıklıkla homojen kimliğe dayandırılmaktadır. Ontolojik güvenlik kavramı kimi zaman irrasyonel gözükken politikaların bu amaçla meşrulaştırılması

üzerinden dahi kullanılmaktadır. Devletlerin yaptığı askeri açıdan riskli olan bölgelere yapılan insani müdahaleler buna örnek gösterilebilir (Steele, 2008).

Güvenlik konusundaki değinilmesi gereken bir diğer önemli kavram da P. Roe'ye (2005,73) ait “Toplumsal güvenlik ikilemi” kavramıdır. Kavram, bir topluluğun kendi kimliğinin ve toplumsal güvenliğini sağlamaya yönelik hareketlerinin, diğer topluluklar tarafından kendi güvenliklerine tehdit olarak algılandığı durumu anlatır. Bu algı, iki tarafta da kimlik koruyucu ve savunucu davranışları teşvik eder ve tıpkı devlet düzeyindeki güvenlik ikileminde olduğu gibi, toplulukların kendisini daha az güvende hissettiği bir durum ile sonuçlanabileceğini anlatır.

Ayrıca yine Roe'ye (2005) göre, “Toplumsal güvenlik ikilemi, çoğunluk grubun azınlıkların kimliği üzerindeki asimilasyonist politikaları ile de sonuçlanabilir. Topluluklar arası iletişimin eksik olması, siyasi ve hukuki kanalların yetersiz olması durumlarında ise etnik çatışmaya dönüşebilir.” Bu bağlamda iletişim mekanizmaları ve hukuk düzenini, toplumsal barış ve güvenlik için temel teşkil ettiğinin söylenebileceği, göç ve göçmen politikalarını entegrasyon asimilasyon bağlamında incelerken aklımızda bulundurmamız gereken bir olgu olarak karşımıza çıkar. Fransa göçmen politikalarının tarihsel seyrini ve Macron dönemini incelerken toplumsal güvenlik ikilemi kavramı ortaya çıkan toplumsal çatışmaları açıklamada da dikkate alınacaktır.

Güvenliğe bakış açısı ve kimin güvenliği sorularıyla birbirinden farklılaşan ekollerden Aberystwyth Ekolü, “Güvenliğin tanımını dönüştürerek pozitif anlamda ele alır ve gerçek güvenliğin devletçi ve militarist dildeki gibi güç ya da düzen ile ilgili olmadığını, özgürleşme ile ilgili olduğunu savunur” (Booth, 1991, 319). Bu özgün yaklaşımda, güvenlik birey ve insanın refahı düzeyinde değerlendirilmeye başladığından Kopenhag ekolünün güvenlikleştirmeye yüklediği negatif anlamlardan uzaklaşılır ve güvenlikdışlaştırma da savunulmaz. Oysa Kopenhag ekolünde bu kavramın işaret ettiği siyaset yapma biçimi temeldir.

Bununla birlikte Floyd (2007), güvenlikleştirmeye negatif güvenlikdışlaştırmaya ise pozitif bir anlam yüklenmesine karşı çıkar. Bu kavramlar negatif ya da pozitif değildir, güvenliğe dair etik tartışmanın ancak sonuçlara bakılarak yapılabileceğini söyler. İnsani güvenlik yaklaşımının güvenlikleştirme yaklaşımının yerini alamasa da normatif olarak yararlı ve anlamlı olduğunu söyler. Öte yandan birçok toplumsal grup da güvenlikleştirme yaklaşımının içinde değerlendirmeye alınmamaktadır.

Örneğin Hansen (2000), toplumsal cinsiyetle ilgili hiçbir sorunun güvenlikleştirme teorisinin referans nesnesi olmadığını, güvenlikleştirme ve güvenlikleştirme kavramlarının kapsamlarının sorunlu hale geldiğini vurgular. Bu tezde amaçlanan incelemenin sınırlarını aştığından dolayı burada güvenlik tanımının genişletmek isteyen tüm sosyal bilimcilerin farklı yorumlarına yer verilemeyecek olsa da Paris, Aberystwyth ekolünün farklı güvenlik yaklaşımlarını, toplumsal güvenlik ontolojik güvenlik gibi kavramları akılda bulundurmanın gerçekleştirilecek analizi zenginleştireceği değerlendirilmektedir.

Başlıca temsilcileri Bigo ve Balzacq olan bir diğer önemli ekol olan Paris Ekolüne göre ise; söyleme ve istisnai siyasete gereğinden fazla vurgu yapılmakta, güvenlik teknolojileri kavramını öne sürülmekte, güvenliğin bürokratik ve teknik boyutuna ve yaşamın her alanına yayılan güvenlik önlemlerinin oluşturduğu yeni yönetimsellik biçimine vurgu yapmaktadır. (Rumelili & Karadağ, 2017, 4). Bigo (2002, 73) bu yeni yönetimselliği açıklarken güvenlikleştirmenin istisnai yöntemlerin aksine, güvenlik uzmanları ve bürokratları tarafından gündelik hayatın içerisinde her gün tekrarlanan pratiklerle ve politik mücadelelerle gerçekleştiğini, toplumsal tedirginliğin yöneticilerinin aynı zamanda, risklerin yönetiminden ve yeni risk biçimlerinin üretiminden de sorumlu olduğunu, göçün güvenlikleştirilmesinin; kontrol ve gözetim teknolojilerinin gelişiminin nedeni değil sonucu olduğunu vurgulamaktadır.

Paris Ekolü, Bourdieucu yaklaşımla güvenlikleştirici aktör kavramını genişletir ve aktörlere ait farklı sermaye biçimlerinin ve rekabetin yeni güvenlik tanımları doğurduğunu da böylece ifade eder. Burada anahtar kelime söyleme dayalı inşa değil, uygulanan toplumsal pratikleridir. Kopenhag ekolüne bu biçimde karşı çıkılır; ancak başta belirtildiği gibi söylemin sıklıkla uygulanan pratiklerin yansıması olduğu düşünülünce aslında bunların karşılıklı etkileşim içinde olduğu ve pratik ve söylemlerin bir bütün olduğunu değerlendirebiliriz. Bugün uygulanan elektronik güvenlik sistemleri, kimliklerin dijital kaydı, paylaşımı, vize, sınır politikaları, kabul, geri gönderme ve gözetim merkezleri gibi çeşitli uygulamalar güvenlikleştirmeyi anlamak için temel önemdedir. M. Foucault'nun Panoptikon kuramından etkilenen Paris ekolü yaklaşımı Kopenhag ekolünün söylemsel düzlemde kalmasını eleştirirken, güvenlikleştirmeyi olağanüstü önlemler gerektiren istisnai bir durum değil, güvenliğin kurumsal bir hali olarak ifade eder (Rumelili & Karadağ, 2017).

Özetle temel tez, güvenlikleştirme sürecinin inşasının, söylemden ziyade uygulanan bir takım toplumsal pratiklerle gerçekleştiğidir. Uzmanlığa ve teknik bilgiye dayanan bu yeni rejimde alınan önlemler istisnai ve olağanüstü gibi sunulsa da rutinin parçası haline gelir. Teknik bilgiye sahip olmayanların dışlanması kamuoyunun demokratik tartışma imkanlarını da elbette sınırlandırır. Bir tür teknokratik yönetim biçiminde alınan önlemlerin gerekliliğinin demokratik kanallar aracılığıyla sorgulanması zorlaşır. Savunma sanayi gibi stratejik sektörlerle yönelik iktidar politikalarının eleştirilmesi ülkemizde de dünyada da giderek güçleşmektedir. Foucaultcu tabirle bu biçimde bir tür yeni gerçekçilik rejimi ve akademisyenler, sivil toplum ve medya gibi işlevsel aktörler ya da organik aydınlar tarafından da bu gerçekçilik rejiminin sürmesinde pay sahibi olur.

2.3. Göçün Güvenlikleştirilmesi

Şu ana kadar sözü edilen güvenlikleştirmeye ilişkin yaklaşımlara istinaden, göçün güvenlikleştirilmesini Fransa özelinde incelerken, güvenlikleştirmenin hem söylem hem de güvenlik teknolojilerini içeren bir takım rutin pratikler yoluyla birlikte oluşturulduğu değerlendirilmektedir. Bu sebeple Macron iktidarının söylem ve politika analizi de bu biçimde gerçekleştirilecektir. Soğuk Savaş sonrası öne çıkan güvenlikleştirmenin, dönem dönem yükselişe geçtiğini söyleyebiliriz. Son dönemde yaşanan bu yükselişlerden biri ise AB’de ve dünyada 2015 mülteci krizi olarak adlandırılan süreç ve Avrupa’daki terör eylemleri sonrası olduğunu söyleyebiliriz. Göçmenler, suç oranlarını arttıran, hastalık getiren, iş imkânlarını alan, ücretlerin düşüren, refah devletini suiistimal eden, paralel toplumlar inşa eden, eğitimin standartlarını düşüren kişiler olarak damgalanarak güvenlikleştirilmektedir (Kaygusuz, 2021, 62).

Dolayısıyla siyasette de göçmen karşıtı aşırı sağ partilerin bu söylemsel çerçeve üzerinden yükselişinden söz edilebilir. Önceden de belirtildiği gibi bu tezde aşırı sağ, şemsiye çerçeve kavramı altında sınıflandırılacak partiler, (Mudde, 2014) hem kendi ülkelerinin ulusal seçimlerinde hem de 2019 Avrupa Parlamentosu (AP) seçimlerinde tüm Avrupa’da gücünü arttırmıştır. Göçün güvenlikleştirmeye kesişmesi konusunda Heisler ve Layton-Henry’nin (1993, 162) çalışması dikkate alınması gereken temel hususları vurgulamaktadır. Buna göre;

Göç, genellikle doğrudan askeri türden olmasa da, göç alan ülkelerde güvenlik için tehdit oluşturabilir. Sosyal, ekonomik, politik ve idari kurumların çok sayıda göçmeni entegre etme kapasitesi ve bazı göçmen topluluklarının asimilasyona karşı direnci, toplumun istikrarını ve dolayısıyla göç alan devletlerin hükümetlerinin yönetme kabiliyetini etkiler.

Göç, Avrupa özelinde 1970’li yıllara kadar arzulanan bir olguyken 1974 petrol krizi sonrası başlangıçta ekonomik gerekçeler nedeniyle istenmez olmuştur ve söylem neoliberalizmin yükselişiyle güvenlikleştirme bağlamında değişmeye başlamıştır. Özellikle Soğuk Savaş sürecinde göçmenlere ev sahipliği yapmak ekonomik olarak avantajlı olduğu gibi ahlaken de üstünlük olarak gösteriliyordu. Watson; (2009, 5) “Soğuk Savaş döneminde, komünist ve faşist rejimlerden kaçan bireylere koruma sağlamak, anavatanlarının ahlaki meşruiyetine zarar vererek kabul eden devletin güvenliğini artıran bir güç biçimi olarak” görüldüğünü ifade etmiştir.

Bu dönemin ardından gerçekleşen bazı uluslararası antlaşmalara bakıldığında; Schengen Müktesabatı (1985) ile iç güvenliğin dış sınırların korunmasına ve “illegal göçün ve organize suçların önüne set çekilmesine” bağlı olduğu söylemi oluşturulmuştur. Maastricht Anlaşması (1992) ise göçü “ortak menfaatler” adı altında “uyuşturucu ve insan kaçakçılığı, dolandırıcılık, terörizm ve diğer uluslararası suçlarla” birlikte ele almıştır.

Söz konusu uluslararası antlaşmaların Soğuk Savaş sonrası yeni düzenin paradigmasını göstermesi bakımından da önemli olduğu değerlendirilmektedir. 11 Eylül saldırıları ve Avrupa’daki 2004, 2005 terör saldırıları sonrasında ise göç ve göçmenlik olgusu neredeyse tamamen ulusal güvenlik ve terörizm perspektifinden tartışılmaya başlanmıştır. Paris ekolünün işaret ettiği yeni küresel yönetimsellikte göç basın ve medya aracılığıyla da kriminalize edilmektedir. Bu durumda alınan güvenlik önlemleri, teknolojik yatırımlara ayrılan bütçeler ve bir bütün olarak güvenlik teknolojilerinin gündelik hayatımızdaki varlığı da meşrulaştırılmış olmaktadır. Tehdit sıklıkla batı demokrasileri için varoluşsal önemde gösterilmektedir. Göçün güvenlikleştirilmesinin analiz ederken hem söylemi hem de söylemsel olmayan pratiklerle inşasına bakmak gerektiği, güvenlikleştirmenin hem Kopenhag ekolündeki gibi istisnai söylemler hem de istisnai olmayan güvenlik pratikleri yoluyla inşa edilebileceği değerlendirilmektedir (Bektaş, 2019, 30).

Önceki başlıkta değinilen, iç güvenlik, kültürel kimlik ve sosyal devlet şovenizmi referans nesneleri göçün güvenlikleştirilmesinde temel biçimlerdir. Huysman'ın (2006, 78) deyişiyle sosyal devlet politikalarının arasına kültürel kimlik kriteri koyma stratejisiyle belirlenen, sosyal devlet şovenizminin doğuşunun toplumsal güvenlik tartışmalarında önemli yer tuttuğunu söyleyebiliriz. Almanya gibi çokkültürcülük yanlısı yerlerde dahi ırkçılığın tarihsel tecrübesi neticesinde bu ülkelerdeki çekingen aşırı sağın kendini meşrulaştırma biçimi haline gelmiştir. Kültürün korunması, farklı olan ötekinin ulus kimliğini tehdit ettiği algısı ve mevcut ekonomik sorunların yer yer göçmenlerin üzerine yüklenmesi sıradanlaşan bir durumdur. Güvenlikleştirmenin ekonomik ve kültürel boyutları bu biçimde giderek öne çıkmaktadır.

Aşırı sağ bir yandan güçlü ulus devlet vurgusuyla Avrupa projesinin fikri temellerine saldırırken paradoksal olarak da artık AB'ye soğuk bakmamakta, hatta Avrupa Parlamentosu seçimlerinde ittifak arayışlarına dahi girmektedir. Elbette bu ittifakın temel birleştiricisinin göçmen karşıtlığı söylem ve politikalar olduğunu ve özellikle mülteci krizi sonrası göçün güvenlikleştirilmesi olduğunu söyleyebiliriz. Göç bu yeni yönetimsellikte bu üç referans nesnesi aracılığıyla toplumsal güvensizlik tehdidi olarak sürekli olarak inşa edilmektedir (Eriş & Öner, 2021, 186). Özerim (2013, 2197-2198) ise Kopenhag ekolü tarafından belirtilen “İşgal” ya da “Öteki” gibi konseptlerden oluşan söylemin, Avrupa’da göçmen karşıtı söyleme öncülük eden aşırı sağ tarafından daha kuvvetli biçimde kullandığını belirtmektedir.

Bu noktada Fransa incelemesinde ayrıntılı olarak ele alınacak olan bir diğer iddia ise göçün güvenlikleştirilmesinin aşırı sağla sınırlı kalmadığı, özellikle mülteci krizi sonrasında Avrupa Parlamentosu seçimlerinde de görüldüğü üzere göçmen karşıtı söylem ve politikaların siyasette ana akımlaştığı ve normalleştiğidir (Mudde, 2019). Göç ve göçmenlik ulusal kimliğe ve sınırların korunmasına tehdit olduğu, göçmenlerin uluslararası suçlar ve terörle bağlantılı olduğu algısı bu şekilde giderek güçlendirildi ve Avrupa’nın sınırların yükseltilmesi de bu biçimde meşrulaştırıldı. AB Üye Ülkelerinin Dış Sınırlarının Yönetimi için Operasyonel İş Birliği Ajansı (FRONTEX) gibi sınır koruma birimleri idari, finansal ve teknik olarak güçlendirilirken sebep olduğu insani trajediler basında sıklıkla görmezden gelinmektedir.

Özellikle ırkçılık ve faşizm geçmişi olan ya da çokkültürcülük yanlısı yönetimleriyle bilinen AB ülkelerinde göçün güvenlikleştirilmesi sıklıkla sosyal devlet şovenizmi ve kültürel kimlik üzerinden gerçekleşmektedir. Göçmen, “mensubu olmadığı refahtan yararlanan kişi” olarak betimlenmektedir (Huysman, 2006, 79). Eğer ki kökenleri göç ettiği toplumdan kültürel olarak da farklıysa toplumsal güvenliğe bir tehdit olarak da algılanabilmektedir. İslamofobi’nin de göçmen karşıtlığına paralel yükselmesi de bu bağlamda tesadüfi değildir.

Devlet için nasıl egemenlik temelse, toplum için de kimliğin esas olduğunu söyleyebiliriz. Uluslararasılaşan ya da Avrupalılaşan toplumlarda, mesele kendisini tehdit altında hisseden kimliklerse cevapta bu var olan kimliklerin kültür yoluyla güçlendirilmesi haline gelmektedir. Daha önce değinilen toplumsal güvenlik ikileminin de bu noktada etkili olduğunu söyleyebiliriz. Örneğin Waever’a (1995) göre kültür bu şekilde güvenlik politikası olur. Göçmen de bu durumda eksiden oluşturulmuş ortak paylaşılan kimlik ve kültürün dışındaki kişi olarak toplumsal güvenliğe bir tehdit unsuru olarak biçimlenir.

Özellikle kültürel olarak farklı grupların norm dışındaki davranışların ev sahibi toplum tarafından temel değerlerin ihlali olarak yorumlanması sonucunda güvenlik tehdidinin ortaya çıktığı söylenebilir (Eriş & Öner, 2021). Avrupa için “öteki” yani kültürel olarak farklı grup, genellikle Müslüman göçmenleri işaret etmektedir. Önemli bir Kuzey Afrikalı Müslüman nüfusu olan Fransa’da vatandaşlık ve göç politikalarında bu kültürel farklılığın ne derece dikkate alındığı entegrasyon politikalarını incelerken önemli bir temel oluşturacaktır. Huysman ve Bigo’dan aktaran Eriş ve Öner (2021), “AB’nin göçmen politikasının güvenlikleştirildiği ve 21. Yüzyıl Avrupası’nda göçmenliğin tehdit olduğu algısının hükümet politikalarında hegemonik bir söylem haline geldiğini” vurgulamaktadır.

Mudde’nin belirttiği gibi, göç ve göçmen algısının güvenlikleştirilmesinin aşırı sağ partiler aracılığı ve öncülüğüyle gerçekleştiriliyor olsa da Avrupa siyasetinde güvenlikleştirmenin yalnızca aşırı sağ siyaset içerisinde kalmadığıdır. Fransa örneğinde de görüleceği gibi birçok merkez kabul edilen siyasi hareket ve hatta geleneksel sosyalist hareketler dahi popülizmin de etkisiyle söylemini güvenlikleştirme üzerinden kurmaya başlamıştır. Güvenlikleştirmenin hegemonik hale gelmesinde bu durumu da göz ardı etmemek gerekmektedir. Elbette Kopenhag ekolü temsilcilerine göre göçün bir tehdit haline gelmesi konusunda bir kez daha

vurgulanması gereken; bunun toplumsal homojenlik ve sosyal ve kültürel imkanların dağıtımına yönelik somut varoluşsal bir tehditten ziyade algılanan bir tehdit, iktidara sahip olanlar tarafından yapılan bilinçli politik bir seçim olduğudur (Waever, 1995, 54-65).

Milliyetçilik, popülizm ve Mudde'nin (2019) vurguladığı biçimiyle yükselen “yerlililik” (nativism); göçün homojen ulus devlet yapısına, kültüre ve güvenliğe tehdit oluşturmakta olduğu algısını aşırı sağ partiler aracılığıyla Avrupa siyasetinde yerleştirmiştir. Bir tür yüksek kültür olduğuna inanılan Avrupa kültürü dejenere edilmektedir. Tarihsel olarak “medenileştirici misyonu” olduğu vurgulanan Fransız siyasetinde de kültür ve değerlerin üstünlüğü üzerinden gerçekleşen tartışma kritiktir. Bu biçimdeki kültür ve kimlik algısı aşırı sağla sınırlı kalmamış ve ana akım partilerde benzer söylemi benimsemiştir. Avrupa’da meydana gelen terör saldırıları sonrasında da toplumsal güvensizlik, kaynakların ekonomik olarak yeniden dağıtımı ve kültürel homojen kimliğe tehdidin İslamofobiyi yükseltmesi güvenlikleştirme söyleminin dayandığı temel ayaklardan biri haline gelmiştir.

Güvenlikleştirme söyleminin kolaylıkla seyirci bulmasına neden olan faktörlerden biri de elbette Kopenhag ekolünün de vurguladığı dışsal faktörlerdir. 1990 öncesinde insani bir mesele olan göçü bir güvenlik meselesi olarak ele almak oldukça beklenmedik ve sürpriz bir şeyken bugün terörizmle birlikte ele alınabilmektedir (Huysman, 2006, 16). Bu durumu kolaylaştıran ve söylemi ikna edici kılan iç ve dış bağlamsal faktörler ise 11 Eylül saldırıları, Avrupa’da gerçekleşen terör saldırıları, finansal krizler olarak gösterilebilir (Özerim, 2013, 2197). Bu noktada korku ve tedirginliğin iktidar sahipleri tarafından nasıl biçimlendirildiği, güvenlik uzmanları için toplumsal tedirginliğin yöneticileri sıfatını kullanan Paris ekolünü akla getirmektedir.

Paris ekolünün ısrarla vurguladığı üzere, yükselen güvenlikleştirme yalnızca söyleme ve alınan “istisnai” önlemlere değil, güvenlik teknolojilerinin rutin uygulamasına dayandırılmaktadır. Başlangıçta da belirtildiği üzere güvenlikleştirmenin hem söylem hem de bir takım rutin pratikler yoluyla inşa edildiği değerlendirildiğinden, Macron iktidarının analizi de bu biçimde yapılacaktır. Ekoller arası yaklaşım farkları dikkate alınarak tezde Macron’un hem göçmen politikaları hem de söylemlerine odaklanılacaktır. Seçim dönemindeki söylemin hem Fransa hem de AB özelinde yaşanan değişimi anlamakta oldukça önemli olduğu düşünülmektedir.

3. FRANSA'DA ENTEGRASYON VE ASİMİLASYONU

GÜVENLİKLEŞTİRME BAĞLAMINDA YENİDEN DÜŞÜNMEK

3.1. Araştırma Yöntemi: Eleştirel Söylem Analizi

Söylem analizi dilbilimi alanında ortaya çıkmış, bugün sosyal bilimlerin neredeyse her disiplinde yaygın olarak kullanılmaktadır. Söylemi, sosyal pratiklerin ve kültürel kodların dile yansması olarak değerlendirebiliriz. “Discourse” sözcüğünün Türkçe’ye söylem olarak çevrildiğinde içerdiği tüm anlamları karşılamadığı söylenebilir; fakat TDK’ya göre ikinci anlamı, Fransızca’daki “Discourse” sözcüğünün “Kalıplaşmış, klişeleşmiş söz, ifade.” olarak içerdiği anlama en yakın biçimdir.

Güvenlikleştirme teorisinin de söz edimi üzerinden kökeninin dilbiliminde yattığına daha önce değinmiştik. Kopenhag ekolünün özellikle Derrida’nın görüşlerinden etkilendiği bilinmektedir. Waever’ın makalesinde sözün eylem olduğu konusundaki görüşlerine önceki bölümde ayrıntılarıyla yer verilmişti. Derrida’nın Signature event context adlı çokça tartışılan ünlü makalesindeki görüşlerine dayanan Waever ifadelerini kullanır.

Güvenlik söz edimi, problematik ve dolayısıyla politik bir harekettir çünkü bir bedeli vardır. Güvenlikleştirici aktör riskleri artırıyor ve belirli bir meydan okumanın önüne geçmek için (genel) egemenliği kaybetmenin bir miktar (gerçek) riskine yatırım yapıyor. Mevcut söz edimi teorisinin [post-yapısalcı] kullanımı, belirli bir söz ediminin anlamı böylece olası başarısı ve olası başarısızlığı tarafından eşit şekilde oluşturulmuştur ve bunlardan biri birincil diğeri türetilmiş değildir. (1995, 45)

Postyapısalcı yaklaşım bağlamında iktidar ve güç sahiplerinin söz edim aracılığıyla güvenlikleştirmeye başvururken herhangi bir tehdit nedeniyle varoluşun risk altında olduğu kabulüyle egemenliklerini riske attıkları olarak yorumlayabiliriz. Devlet ve güvenlikleştirici aktör tarafından alınacak özel önlemler de bu sayede sınırsız biçimde olabilmektedir.

Söylem analizi 1950’lerden beri uygulanmakta ve sosyal bilimlerin diğer disiplinlerine yayılmış olsa da 1980’lerden itibaren bu konuda yeni yaklaşımlar ortaya çıkmıştır. Bu tarihlerden itibaren daha görünür olan eleştirel söylem analizi; daha çok toplumsal konulara odaklanmakta, iktidar ve güç ilişkilerini yorumlamayı temel almaktadır. Bu durumun da güvenlikleştirme bağlamında bu tezdeki konuya uygun olduğu düşünülmektedir. Ruth Wodak, eleştirel söylem analizini tanımlarken, karakteristik özelliği; “Semiyotik verilerin (yazılı, sözlü veya görsel) sistematik ve geriye döndürülebilir araştırması yoluyla ideolojilerin ve iktidarın gizeminden arındırılması konusundaki ilgi olarak belirtmiştir.” (Wodak, 2001). Bu noktada ideoloji ve iktidarın hegemonik söylemlerinin gizeminden arındırılmasının tez için önemli bir temel teşkil ettiği değerlendirilmektedir. Bu noktada iktidar, güvenlikleştirici aktör ideolojinin söylemsel aracı ise güvenlikleştirme olarak düşünülebilir. Öte yandan güvenlikleştirmenin ırkçı ideolojiyle bağlantısının da ortaya çıkarılmasının önemli olduğu değerlendirilmektedir.

Eleştirel söylem analizi konusunda literatürdeki temel yaklaşım ve ekolleri; T.A. Van Dijk ile anılan Hollanda ekolü, Norman Fairclough etrafında şekillenen İngiltere ekolü, Ruth Wodak etrafında şekillenen Viyana ekolü ve M. Foucault etrafında şekillenen “Episteme” temelli söylem yaklaşım olarak özetleyebiliriz. Hollanda ekolü kurucusu Van Dijk; özellikle ırkçılık ve göçmenler hakkındaki haberler üzerinden argüman, retorik figürler, olumsuz davranışlara vurgu ve otoritelere alıntı gibi çeşitli söylem yapıları tanımlamış, İngiliz parlamento tartışmasında göçmenler hakkında kullanılan ifadelerle örneklendirmiştir. Haberler de onun yaklaşımında birer söylem olarak ele alınmalıdır. Çünkü, haberler güç ve iktidar ilişkilerinden ayrı düşünülemez.

İngiltere ekolü daha çok sosyal problemlerle ilgilidir. Söylem toplum ve kültürü inşa eder ve tarihidir. Wodak’a göre; eleştiri, güç, tarih ve ideoloji söylem analizinin olmazsa olmazıdır. Söylemler; kolektif kimlikler inşa edilmesinde kurucu, idame ettirici, dönüştürücü ve yıkıcı rol oynayabilmektedir (Güngör, 2020, 7-9). Bu bağlamda adını andığımız birçok ekol ırkçılık ve göçmen karşıtlığı konularını eleştirel söylem analizi yöntemiyle çalışmıştır.

M. Foucault felsefesinde ise *épistème* temeldir. Foucault İktidar ve bilgi iç içeliğinin altını çizer. “Bilginin, söylemin içine gömülü olduğunu, çerçevesi içinde belirlediğini ve bazı şeyleri bilimsel olarak yapılabilir bazılarını ise yapılamaz ve düşünülemez

kılan düzenlemeler bütünü” olduğunu açıklar (Foucault, 2001, 52). Bu yaklaşımda hegemonik olan bilme biçimleri vardır. Bu bilme biçimlerinin hegemonikleşmesinin ise iktidar tarafından söylemle ve belirli toplumsal pratiklerle sağlandığını söyleyebiliriz.

İdeoloji ise Van Dijk tarafından interdisipliner biçimde ele alınarak; “İdeolojilerin bir grubun toplumsal temsillerin temelini oluşturan en önemli inançlar olduğunu, grubun kimliğini tanımlayan bir grup-şeması olarak toplumsal bellekte temsil edildiklerini” belirtmiştir. Söylemle ideoloji ilişkisi konusunda “ilişkinin iki yönlü işlediğini”, ideolojilerin toplumsal işlevinin; “bir grubun ve grupların birbirleri arasındaki toplumsal pratiklerini denetleme ve eşgüdümünü sağlamak olduğunu” ve söylemin, toplumsal pratiklerin en önemlisi ve ideolojileri aktarabilen tek şey olduğunu belirtmiştir (2003/2000, 109-112). Ayrıca ideolojilerin sosyal olarak paylaşılan inançları kontrol ve organize ettiğini vurgularken ırkçı ideolojinin göçmenlik konusundaki inanışları kontrol ettiğine vurgu yapar. Göç ve grup anlayışları konusunu aşağıdaki biçimde ifade eder;

Göç konusunda farklı ideolojik pozisyonlara sahip olmak için öncelikle göçün ne olduğunu bilmek gerekir. Buna rağmen ideolojiler, grupların bilgisi de dahil olmak üzere sosyal temsilin temelidir. Grup bilgisi de ideolojik temelli olabilir. Örneğin ırkçılar, siyahların entelektüel olarak aşağıda olduğunu “biliyorsa” bu tür bilgi açıkça ideolojiktir. Fakat bu bugün diğerleri için önyargılı inançtan başka bir şey değildir. (2003/2000, 131).

Elbette Avrupa’da yükselen göçmenlik karşıtı söylemi ırkçı ideolojinin düşünce ve inanç sistemine ilişkin bu hususları akılda tutarak okumak gerekmektedir. Eleştirel söylem analizi bu bağlamda göç konusunda temel bir okuma biçimi sunmaktadır. Farklı ekoller birbirinden yöntemsel olarak ayrışsa da paylaştıkları eleştirel olma, disiplinlerarasılık, sosyal problemlere odaklanma gibi ortak ilkeler ile birbirinden beslenmektedirler. Bu yüzden söz konusu yaklaşımlardan tezde yararlanılmaya çalışılacaktır. Tezde, Macron iktidarının 2022 başkanlık dönemi söylemleri, propagandaları, basın ve medyadaki görüşleri ele alınacağından Van Dijk’in haberler göçmenler üzerine olan tartışmalardaki söylem yapıları konusundaki analizleri ve örnekleri nedeniyle Van Dijk’in yaklaşımından ve tanımladığı söylem yapılarından daha fazla yararlanılacaktır.

Tezde, temel olarak Macron'un basın ve medyadaki söylemleri, en Marche'in seçim kampanyası dokümanları eleştirel söylem analizi yöntemiyle incelenmiştir. Fransız toplumsal yapısını kapsayacağı değerlendirildiğinden üç adet gazetenin (Le Monde, le Figaro, Libération) 2022 Nisan ayını dolayısıyla seçimin iki turunu da kapsayacak şekilde haber içeriklerine odaklanılmıştır. Anahtar kelimelerin kullanım sıklığına dayalı niceliksel çözümler yerine yoruma dayalı niteliksel eleştirel söylem analizi yöntemi tercih edilmiştir. İncelenen haberlerde güvenlik, güvensizlik, aşırı sağ, göçmen, mülteci, Macron ve Le Pen'in isminin geçtiği haberler analiz edilmiştir.

3.2. Asimilasyon ve Entegrasyon Arasında Fransa

Uluslararası Göç Örgütü (2022) verilerine göre göç almada dünyada yedinci sırada yer alan Fransa'nın vatandaşlık politikası, Almanya gibi Birliğin diğer ortaklarından oldukça farklıdır. Ayrıca 2022 verilerine göre Fransa; Almanya'dan sonra 436,000 ile mülteci sayısında da Avrupa'da ikinci konumda bulunmaktadır. Bu durum, ulus devletin Fransız Devrimi sonrası oluşum ve tarihsel biçimlenme süreciyle yakından ilişkilidir. Özellikle çokkültürcü vatandaşlık anlayışının yükselişe geçtiği İkinci Dünya Savaşı sonrası dönemde Fransa sıklıkla tarihsel olarak asimilasyon ve sömürgecilik eleştirilerine hedef olmuştur. Daha önce de anılan geçmişteki kolonizasyon sürecinde uygulanan “medenileştirme misyonu” bugün dahi Fransa siyasetinde etkili faktörlerden birisidir. Bunun Fransa'nın askeri, ekonomik ve kültürel hegemonyasının meşrulaştırma biçimlerinden en önemlisi olduğu söylenebilir.

Bununla birlikte Fransa'nın göç politikaları da birçok AB ülkesi gibi konjonktürel olarak değişmektedir. Fransız vatandaşlık anlayışında; Fransız kültür ve değerlerinin üstünlüğü sıklıkla vurgulanır ve son dönemde aşırı sağ söylemin yükselmesiyle iç ve dış tehditlere, göçmenlere karşı savunulması gereken bir olgu olarak yansıtılmaktadır. Güvenlikleştirme söylemi bugün aşırı sağ tarafından sıklıkla Fransız milli değerlerine yapılan vurgu ile öne çıkarılmaktadır.

Tarihsel sürece baktığımızda Fransız ulusçuluğunun ilk ve en önemli referans metni; E. Renan'ın 1882 tarihli *Ulus nedir (Qu'est-ce qu'une nation?)* isimli makalesidir. Bu makalede Renan, hangi unsurların tek başına ulusu oluşturmaya yetmeyeceğini ifade ettikten sonra, Fransız ulus anlayışının temelini özetlemektedir.

Ulus her şeyden önce bir ruh ve manevi bir prensiptir. Bu ruhu, bu manevi prensibi aslında bir olan iki şey teşkil eder. Bunlardan biri geçmişe, diğeri ise bugüne aittir. Biri, zengin bir hatıralar mirasının müşterek sahipliğidir. Diğeri, birlikte yaşama arzusu konusunda mutabakat ve bir bütün halinde devralınan mirası yüceltme iradesidir (Renan, 1882).

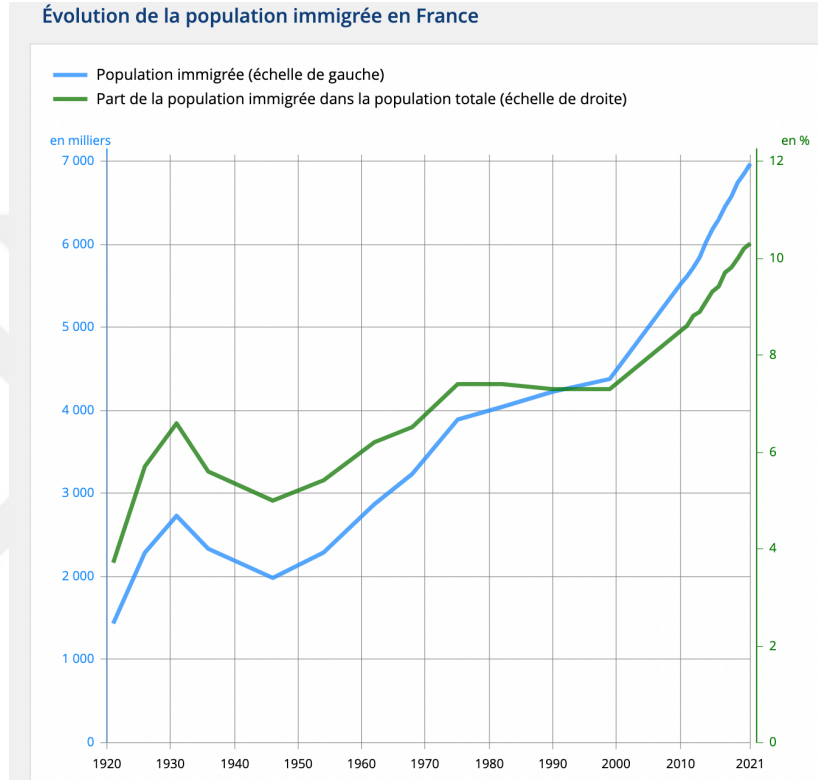
Renan bu şekilde, din, dil, ırk ya da çıkar ortaklığı gibi tekil motivasyonlara ve kan üzerinden milleti tanımlayan Alman Ulusçuluğuna karşı çıkarken ulusu değerler ve birlikte yaşama iradesiyle tanımlamış olur. Ulusun birlikte yaşama konusunda gösterdiği irade Fransız devrimi filozoflarının ve özellikle J.J. Rousseau'nun vurguladığı cumhuriyet içinde halkın genel iradesi kavramında kökenini bulur. Uzun süre Avrupa'nın en çok göçmen alan ülkesi olan Fransa, Renan'ın ve aydınlanma filozoflarının soyut toplum sözleşmesi düşüncesinin sınanması için somut bir laboratuvar işlevi görür.

Fransa'ya yönelik göç akışı verilerine bakıldığında girişlerin çıkışlardan halen oldukça fazla olduğu ve rakamların 2020 yılı haricinde artma eğiliminde olduğu söylenebilir (INSEE, 2022). Fransız resmi istatistik kurumu INSEE'nin güncel verilerine göre, Fransa'da 7 milyon civarında göçmen vardır ve bunun 2,5 milyonu vatandaşlık kazanmıştır (INSEE, 2022). 5,2 milyon ise yabancı nüfustur ve bunun 4,5 milyonu Fransa dışında doğmuştur. Özetle Fransa'da yaşayan 8,7 milyon kişi, nüfusun %12,8'i Fransa dışında doğmuştur. Bu noktada Fransa'nın göçmen ve yabancı ayrımını kısaca açıklamak gerekmektedir. Aslan (2016, 48) çalışmasında, Fransız yasalarına ve Entegrasyon Yüksek Konseyine göre göçmen ve yabancı tanımlarına yer vermektedir. Buna göre; Fransa dışında doğan, Fransa'da ikamet eden yabancıdır ama Fransa dışında doğan ve Fransa'da ikamet eden Fransızlar bu gruba girmezler. Yabancı; Fransa'da ikamet eden ancak özel veya farklı sebeple Fransız kimliği bulunmayan kişidir. Aynı zamanda başka bir vatandaşlığı da bulunan Fransız vatandaşları Fransız olarak kabul edilir. Bununla birlikte kişi sonradan Fransız kimliğini kazansa bile göçmenlik sıfatı kalıcıdır. Göçmenlerin doğum anındaki kimliği değil; coğrafi orijini, doğduğu ülke, belirleyici unsurdur. Yabancılık ise değişkendir ve daha sonradan vatandaşlık kazanılarak Fransız olunabilir. Söz konusu ayrımlar hukuki olarak önem arz etmektedir.

Bu sayılanların üzerine bir de sayısı tam olarak bilinmeyen ve yasal olarak hiçbir şekilde sınıflandırılmamış olan “belgesiz” (sans papier) olarak anılan

sınıflandırılmayan göçmenler de eklenerek düşünüldüğünde Fransa'daki göçmen nüfusun büyüklüğü daha iyi anlaşılacaktır. Tarihsel olarak göçmen nüfusun artış oranını (belgesizleri dışarıda bırakarak) INSEE'nin aşağıdaki grafiği oldukça çarpıcı biçimde yansıtmaktadır. Yüz yıl içinde Fransa'da göçmen nüfus oranı %3'ten %10'un üzerine çıkmıştır. Mavi çizgi göçmen nüfusu, yeşil çizgi ise göçmen nüfusun genel nüfusa oranını göstermektedir.

Şekil 1: Göçmen Nüfusunun Fransa'daki Evrimi

Kaynak: INSEE, 2023.

3.2.1. Fransa'da Göçün Tarihsel Süreci

Fransa'da göçün tarihi oldukça eskiye dayanmaktadır. 1800'lerde Avrupa'nın en nüfus olarak en kalabalık ülkesiyken 1911'de 11. sıraya gerilemiştir. Sanayileşme ve savaşlar nedeniyle giderek daha çok iş gücüne dolayısıyla nüfusa ihtiyaç duyan Fransa, başlangıçta bu ihtiyacını Avrupa'daki İtalya, Belçika, Portekiz, İspanya gibi yakın ve komşu ülkelerden karşılamıştır. Portekiz'deki Salazar, İspanya'daki Franco diktatörlükleri, iç savaş ve Fransa'nın kentlere doğru olan düşük iç göç oranı nedeniyle sanayi istihdamı ihtiyacı, Avrupa'dan gelen göçün temel nedenlerinden sayılabilir. Burada önemli fark Ancient Regime'den (Devrim öncesi rejim) bu yana yabancı asker, sanatçı ve tüccarları ağırlayan Fransa'ya yönelik göçün niteliğinin

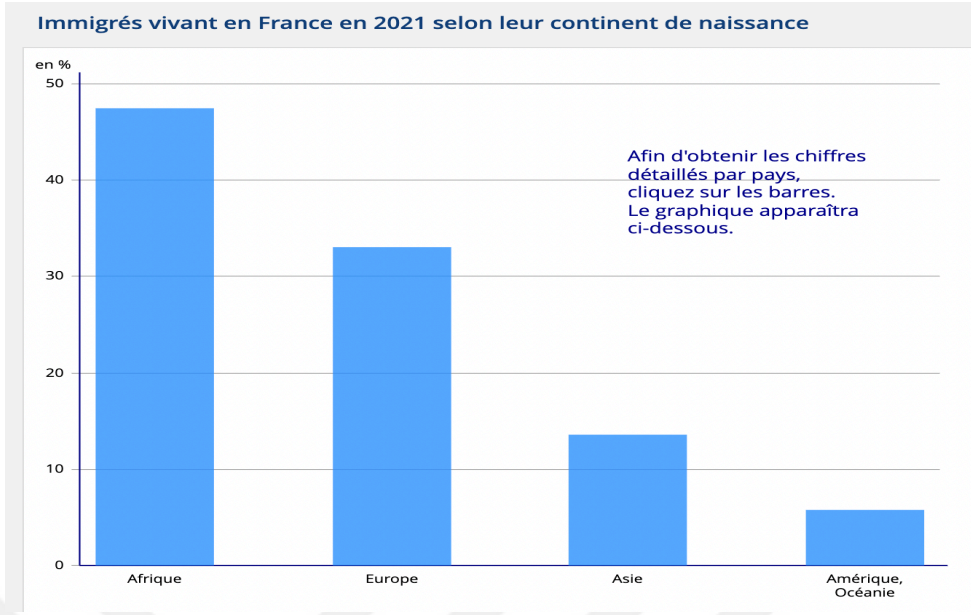
daha az kalifiye olanların göçünü temel alacak biçimde değişmesidir (Aslan, 2016, 46).

Bununla birlikte İkinci Dünya Savaşı sonrası göç tablosu değişir. Savaşın zaferle çıksa da Nazi işgali ve gerçekleşen kayıplar nedeniyle ülke bir yeniden yapılanma sürecine ihtiyaç duymaktadır. Göçte ağırlık, Magriblere, Cezayir, Tunus ve Fas'a kayar ve aşağıdaki grafikte de görüldüğü üzere oransal olarak Afrikalılar, göçmen ve yabancı nüfusun %40'ını aşar, Müslüman nüfus, zaman içinde aile birleşmeleriyle ciddi bir yükselişe girer, günümüze ilişkin mevcut tahminlere göre 67 milyonluk nüfusu olan Fransa'da yaklaşık %8 ile 5,5 milyon seviyesine yükselir. (L'Islam en France, Statista, 2021)

Pew Araştırma Merkezi tarafından yapılan bir araştırmaya göre 2050 yılında, göçün tamamen durması durumunda Müslüman nüfus oranının %12,7, bugünkü gibi devam etmesi halinde ise %18 olacağı öngörülmektedir. (Peut-on évaluer le nombre de musulmans vivant en France?, L'observatoire, 2020) Fransa'da göçe ilişkin devlet kurumlarının da nüfus planlamasını da kapsayacak ve yeniden inşa sorununu gündeme alacak şekilde ikinci dünya savaşından sonra oluşturulmaya başlandığı da görülmektedir (Erol Aslan, 2016, 48).

1945 yılında kurulup 2009'a kadar varlığını sürdüren Nüfus ve Aile Yüksek Komitesinin bu sürecin sonucu olduğu söylenebilir. Komitenin çalışmalarına bakıldığında sıklıkla Afrikalı Müslümanların Fransa'ya göçüne ilişkin veya Fransız demografik yapısına ilişkin önlemleri içeren raporlar hazırlandığı görülmektedir. (Haut Comité Consultatif de la Population et de la Famille, Bibliothèque Nationale de France Data, 2023) Fransa nüfusunun güncel dağılımını ise aşağıdaki iki tablo açıklayıcı biçimde göstermektedir. Tablolardan biri, 2021 yılı itibarıyla Fransa'da yaşayanların doğduğu kıtayı, ikincisi ise 2020 yılında Fransa'ya gelenlerin doğdukları kıtayı göstermektedir.

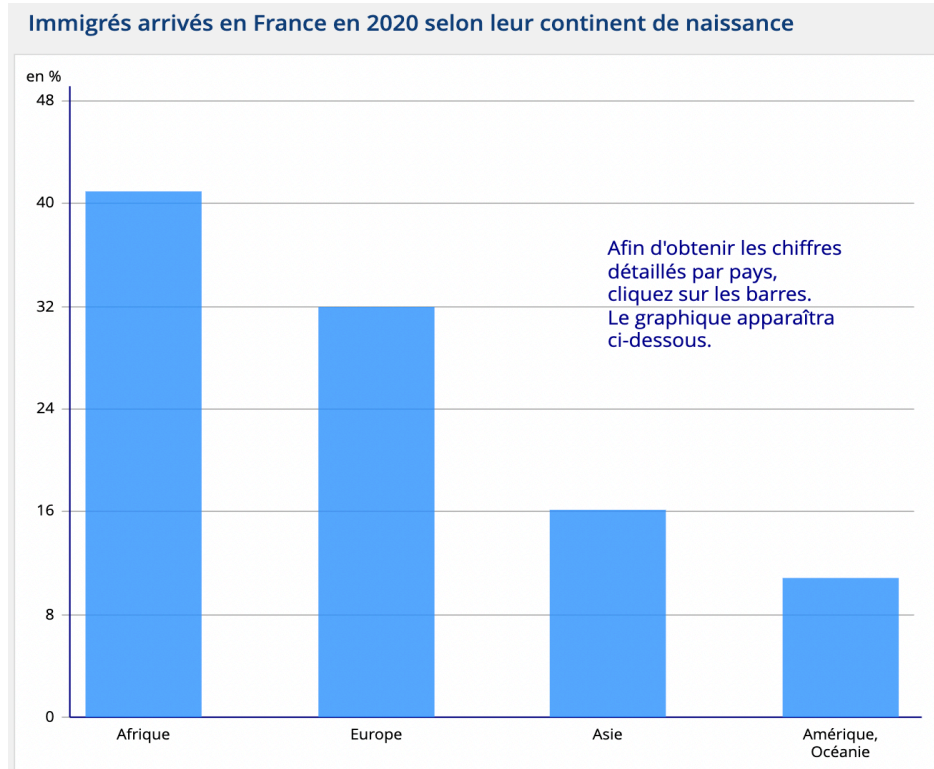
Şekil 2: Fransa'da Yaşayanların Doğdukları Kıtalar 2021

Kaynak: INSEE, 2023.

Tabloda görüldüğü üzere Afrika %47,5 ile lider konumdadır. Bu oranın büyük bölümünü eski kolonilerinden gelen göçmenlerden oluştuğu, Avrupalı nüfusun ise zaten entegre olduğunu bu bağlamda Fransa'da entegrasyonun Avrupalı olmayan göçmenler için olduğunu unutmamak gerekmektedir.

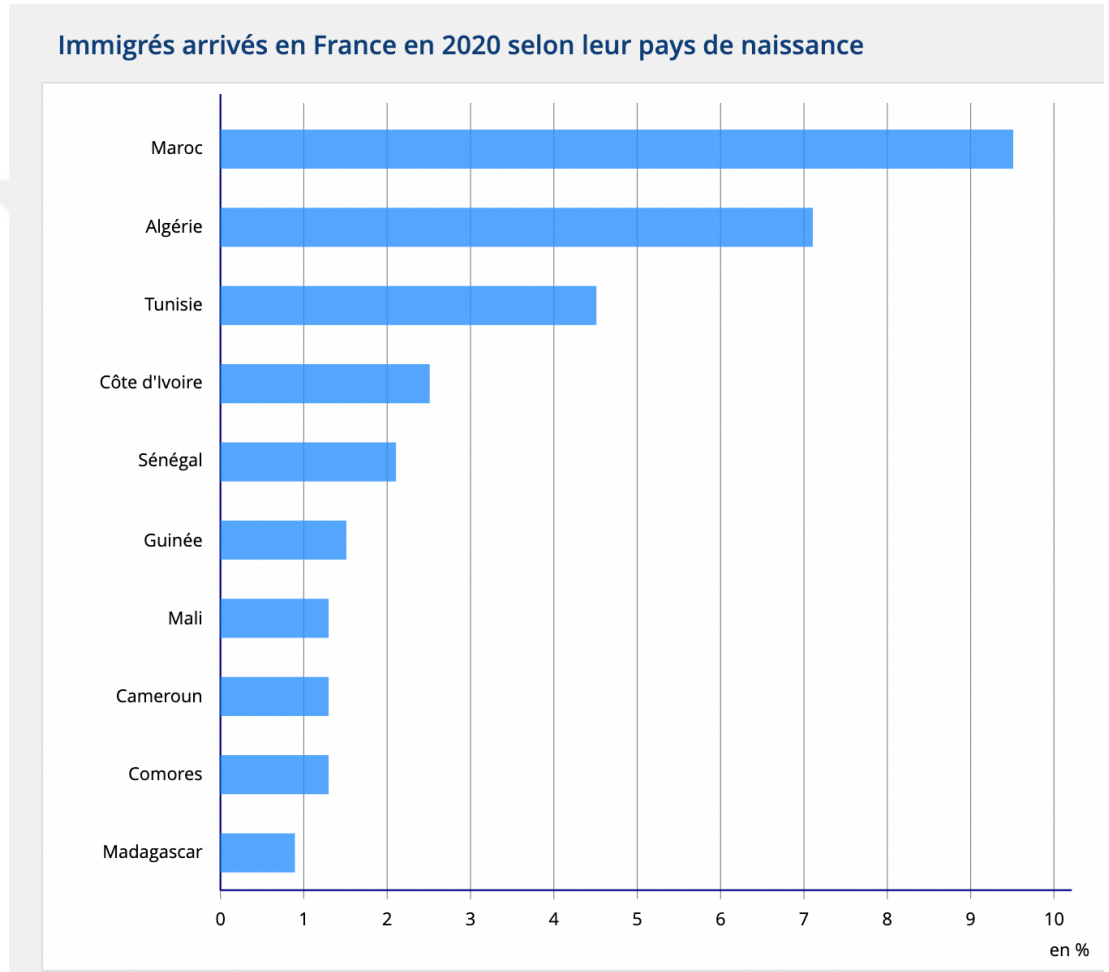
Şekil 3: 2020 Yılında Fransa'ya Gelenlerin Doğdukları Kıtalar

Kaynak: INSEE, 2023.

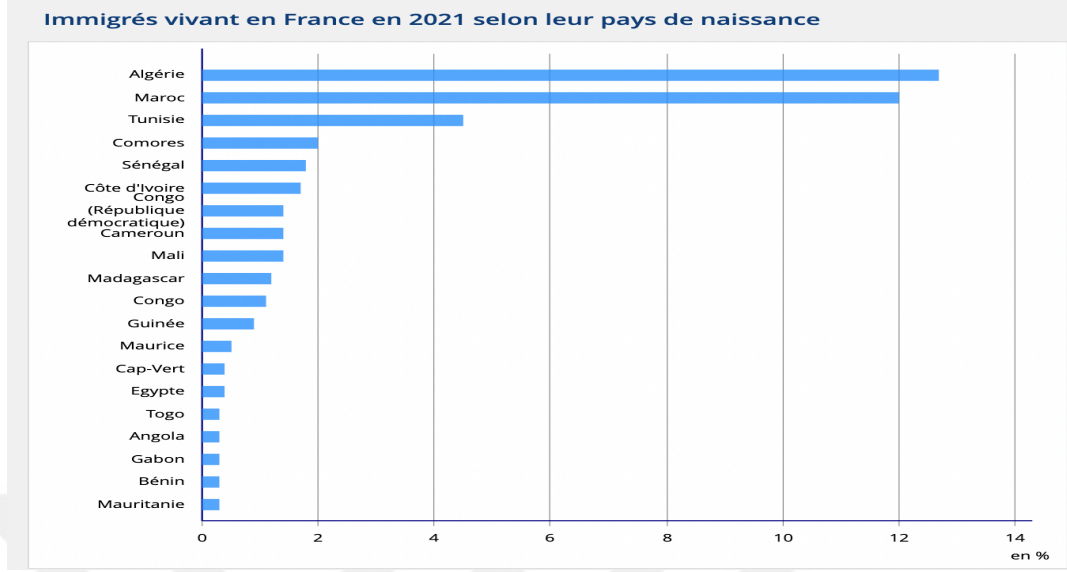
Üç numaralı figürde, oransal olarak azalmış olmakla birlikte halen %41 ile göç akışında Afrika'nın lider konumda olduğunu göstermektedir. Ülke bazlı detaylara baktığımızda ise eski kolonilerin, Fas, Cezayir ve Tunus'un tarihsel olarak olduğu gibi bugün de göç akışında önde olduğu görülmektedir. Elbette Cezayir savaşı ve bu ülkelerdeki nüfus patlamasına yetecek istihdam kapasitesinin olmamasının bu göçlerin temel nedenlerinden olduğu değerlendirilebilir.

Şekil 4: 2020'de Fransa'ya Gelenlerin Doğdukları Ülkeye Göre Dağılımı

Kaynak: INSEE, 2023.

Şekil 5: 2021 Yılında Fransa'da Yaşayanların Doğdukları Ülkelere Dağılımı

Kaynak: INSEE, 2023.

Fransa'ya göçü tarihsel olarak değerlendirirken özellikle I. Wallerstein ve takipçilerinin savunduğu dünya sistemleri kuramını göz önüne almak gerektiği düşünülmektedir. Kurama göre uluslararası göç, merkezle çevre arasındaki eşitsiz ekonomik sistemin sonucu ve özellikle eski sömürgeci güçlerle eski sömürgeler arasındadır; çünkü ülkeler arası bağlar erken dönemde oluşmuştur. Fransa'nın kuzey Afrika ülkelerindeki sömürgelerinden gelen nüfus, göçmen nüfus içerisinde sayıca en önemli gruptur. Ekonomik kaynakların kolonizasyon nedeniyle de yetersiz olduğu bu çevre ülkelerden merkez ülke olan Fransa'ya göçmen akımının mantığı bu söz konusu bağlar üzerinden açıklanabilir.

Bugünkü dünya düzenini açıklayan temel olgulardan biri ise hızdır. Küreselleşme süreci ile insanlar, mallar, sermaye ve bilgi hiç olmadığı kadar kürenin çevresinde hızlı dönmektedir (Adadağ & Yıldızcan, 2011, 9-25). Göçmen akışının hızlanmış olması da bu bağlamda şaşırtıcı değildir. "Mekanlar arası akışlardaki yoğunlaşma ve hızlanma, öncelikle metaların hareketi için öngörülmüş olsa da zamanla bu akışlar insanların dünya üzerindeki hareketliliklerini de arttırmıştır." (Danış, 2011, 256). Bu bir dönem için küreselleşmenin ulus devletlerin egemen gücünü zayıflatmış biçimde değerlendirilmiş olsa da mevcut göçmen karşıtlığı ve aşırı sağın yükselişi göz önünde bulundurulduğunda durumun bu kadar basit olmadığı açıktır.

3.2.2. Göçmen Ülkesi Olarak Fransa

Bu noktada bir diğer önemli faktör göçmen akışının tarihsel olarak ve bugün devam etmesine rağmen Fransa'nın kendisini bir göç ülkesi olarak görüp görmediğidir. Konu bugün de sıklıkla tartışılmaya devam etmektedir (The Conversation, 2021). Öte yandan Fransa'nın tarihsel olarak göçmen politikaları konusunda pragmatik davrandığını da söyleyebiliriz. 1945 sonrası göçlerde çok sayıda kayıtsız kişiye, iş bulması durumunda oturma izni verilmesine ilişkin George Pompidou'nun başbakanlığı dönemindeki bir beyanı buna örnek olarak verilebilir. Pompidou: "Göç, işgücü piyasasında belirli bir esnekliği sağlamada ve sosyal gerilimi önlemede bir araçtır." der (Deniz, 2020, 74). Belgesiz göçmenlerdeki patlamanında nihayetinde bu dönemdeki anlayışın sonucu olduğu söylenebilir.

Daha önce değinildiği üzere 1974 petrol kriziyle "Trente Glorieuses" olarak anılan refah dönemi Fransa ve Avrupa'da sona ermiş, göçmen politikaları da sertleşmeye başlamıştır. İkinci Dünya Savaşı sonrası yükselen ekonomilerin krize girmesinin suçu göçmenlere atılmaya başlanır. 1972 yılında yayımlanan iki genelge ile çalışma ve oturma izinlerine yönelik düzenlemeler yapılır, yabancılara yasal statü verilmesine yönelik olan bu genelgelere göre, bir kişinin yasal statü alabilmesi için bir yıllık iş sözleşmesi ve makul barınma şartlarına sahip olduğunu kanıtlaması gerekir. Bunları karşılayamayanların cezası ise sınır dışı edilmek olarak belirlenir (Deniz, 2020, 75). Fransa'da göçmenlere yönelik sert politikaların başlangıcı genellikle bu genelgelerle ilişkilendirebilir.

Bu durumu yaklaşımakta olan ekonomik krizle ve 1968 yılında ortaya çıkan siyasi krizin sonuçlarıyla beraber değerlendirdiğimizde sözü edilen pragmatik davranışı daha iyi anlayabiliriz. Aşırı sağın göçmenleri suçla ilişkili tehlikeli sınıf olarak nitelendirdikleri söylem ve algı da neoliberalizmin de yükselişiyle toplumda daha çok karşılık bulmaya başlar. Medya temel aktörlerden birisi olarak söylemin güç kazanmasında etkilidir. Bu dönemde değişen üretim biçimiyle sanayi fabrikalarının kapanması ve ekonominin hizmet sektörü gibi diğer sektörlerle yönelmesi göçmenleri işsiz bırakır.

Üretim biçimindeki bu değişim de göçmenlere yönelik tehlikeli sınıf algısını güçlendirir. Solun da geleneksel sınıf siyasetinin zayıflaması ve dünyada gerileme eğiliminde olması göçmen karşıtı hareketlerin güç kazanmasını kolaylaştırır.

Söylemin Fransa’da karşılık bulduğunun en net göstergesi 1983 seçimlerinde baba Jean-Marie Le Pen’in eski adıyla Front National bugün Rassemblement National (RN) partisiyle ilk çıkışını yapmasıdır. 1984’te %10 civarı oy oranına ulaşarak Avrupa Parlamentosuna girer ve 1986’da ise o zamana kadar görülen en yüksek sayı olan otuz beş milletvekili ile ulusal meclise girer. Bu dönemde yine de 14 yıl süren sosyalist François Mitterrand iktidarı olduğu için aşırı sağın yükselişi çok da dikkat çekmez; fakat Le Pen defalarca cumhurbaşkanlığı seçimlerine girse de 2002 yılında Jacques Chirac karşında ikinci tura kalması ile aşırı sağın yükseliş hikayesi dünya kamuoyunun ilgisini çeker. Fransa’nın bir göçmen ülkesi olmadığı ve hatta göçmenlerin suçla ilişkilendirilmesi ve geri gönderilmesine ilişkin söylemler toplumsal ve ulusal güvenlik kavramları gerekçesiyle artarak dillendirilmeye başlanır.

Bu fikirlerin tarihsel kökenlerine baktığımızda; 1974’te göçten sorumlu bakan Paul Dijoud, daha önce tercih edilen “asimilasyon” terimi yerine ilk kez “entegrasyon” terimine dayanan yeni bir göç politikası başlattığını, fakat 1970’li yıllarda göçmenlerin ülkelerine dönmelerinin de devlet aracılığıyla teşvik edildiğini görüyoruz. Valéry Giscard d’Estaing 1974’te seçildikten sonra Fransa’ya yönelik göç hareketleri önemli ölçüde durdurulmuştur (1990’lardan Günümüze Fransız Göç Politikası, Perspektif, 2019). 1980’lerde yükselen neoliberal politikalara güvenlikçi göçmen karşıtı bir söylemin eşlik etmesi bu bağlamda şaşırtıcı değildir.

Buna karşın göçmenleri savunan hareketler de birleşip bu dönemde mücadeleye giriştiler. Fransa’da sokakta mücadele ve siyaset geleneği geleneksel sol hareket içinde yaygın olduğundan 1983’te düzenlenen eşitlik ve ayrımcılıkla mücadele protestoları “Marche des Beurs” büyük ses getirir (Zappi, 2013). İkinci nesil göçmenleri Marsilya’dan Paris’e yürümesiyle göçmen yanlısı hareket, 17 Ağustos 1984’te Fransa’da belirli bir süre yaşamış olan yabancılara, on yıllık bir oturum hakkı tanıyan yasanın oybirliğiyle geçirilmesini destekler. Ayrıca, daimî ikamet hakkı, tüm Fransız bölgesi boyunca tüm mesleklere erişimi mümkün kılar. Bunlar, göçmen karşıtlığına karşı birleştirici hareketin temel başarılarından biri olarak kabul edilir (1990’lardan Günümüze Fransız Göç Politikası, Perspektif, 2019). Bu dönemde artık Fransız toplumunun kimlik, biz ve öteki algısı kamuoyu önünde tartışılır hale gelmiştir.

Fransa’da göçmenlerinin dil, kültür ve Fransız değerlerini benimsemesi kamu otoriterleri tarafından öteden beri beklenmiştir. Entegrasyon/asimilasyon tartışması kuvvetlenerek sürerken sözü edilen on dört yıllık sosyalist Mitterrand iktidarı döneminde, dahil etme (insertion) kavramı sıklıkla kullanılmıştır. Kavram, “Özelliklerini kaybetmeden bir unsuru bir bütünün içine dahil etme” anlamı taşır ve toplumsal sözleşme düşüncesi ve vatandaşlık değerlerine uyumun altını çizer (Yardım, 2017, 111). Fakat uygulanan devlet politikalarının fazla ılımlı olduğu ya da tersine asimilasyona kaydığı gibi farklı yönden eleştiriler de devam etmiştir.

Öte yandan çoğunluğu Magribli Müslümanlardan oluşan, işsizlik, yoksulluk gibi ekonomik sorunlarla duyarlı kent bölgelerinde yaşayanlar, kendilerini toplumsal sözleşmenin bir parçası olarak görmekte giderek daha fazla zorlanmaktadırlar. 2015 yılında yayımlanan bir çalışmaya göre; duyarlı kent bölgelerinde yaşayanların işsizliğinin bu bölgeler dışında yaşayanlara göre iki buçuk kat fazla olduğu, gençler arasında işsizliğin %42 olduğu (ortalama genç işsizliği bu dönem için Fransa’da %22,6) ve yoksulluğun da ülke geneline göre üç kat fazla olduğu ifade edilmektedir (Aslan, 2016, 49). Macron dönemi incelerken görüleceği üzere Fransa’da ekonomik problemlerin halen kimlikle ilişkili sorunlarda da belirleyici olabileceği görülmektedir.

Bu bölgeler için ekonomik sorunların yanı sıra dışlanmanın bir diğer biçimi de kültürel uyum üzerinden gerçekleşmektedir. Entegrasyon faaliyetleri kamu kurumları aracılığıyla bir yandan hız kazanırken 70’lerdeki aile birleşmeleriyle artan Müslüman nüfusun jakoben laik gelenekteki ülke için tehdit olduğu algısı da yükselir. Göç hareketleri bu dönemde daha çok eğitim, güvenlik ve aile birleşmelerine dayanır. Öte yandan yapılan araştırmalarda ikinci kuşak Kuzey Afrikalı gençlerin Müslüman kimliğini, özellikle Fransız kimliğiyle uyumsuz olan Müslüman kimliğini anlamadığı ve kendilerini herkes gibi Fransız olarak gördüğü vurgulanmaktadır (IOM, 2020, 325). Bu nokta da kamu kurumu olan devlet okullarının sosyal uyum işlevinde başarılı olduğunu değerlendirmek gerekmektedir.

Ager ve Strang’ın (2008) entegrasyona ilişkin geliştirdikleri piramit biçimindeki kavramsal çerçevede; temelde göçmenlere yasal haklarının verilmesi ve bulundukları ülkenin vatandaşlığını alabilmeleri, ikincil olarak, göçmenlerin ev sahibi ülkenin dilini ve kültürünü öğrenmelerinin yanı sıra hayatlarında güvenlik ve istikrarın sağlanabilmesi, entegrasyonu kolaylaştırıcı unsurlar olarak tarif edilirken daha

yukarıda sosyal ilişkiler, sosyal köprüler, sosyal bağlar ve sosyal bağlantılar devreye bulunmaktadır. Ager ve Strang, entegrasyonun önemli belirteçleri olarak ise istihdam, barınma, eğitim ve sağlığı saymaktadır. Fransız entegrasyon anlayışında eğitim vasıtasıyla dil ve kültür konusunun özellikle öne çıktığını görebiliriz. 2000’li yıllardaki birçok hükümet politikasında da bu yaklaşım belirleyici olmuştur.

Macron dönemi öncesi yakın tarihte birçok kez Fransa’da göçmen politikası konusunda gevşeme ve kısıtlamalara gidilmiş; son büyük kısıtlamalar ise 2006 ve 2007 yılındaki kanunlarla gerçekleştirilmiş, aile birleşmelerinde dahi Fransız dilini ve değerlerini bilme ve ailenin maddi refahını sağlama imkânı gibi şartlar getirilmiştir (Deniz, 2020, 83). 2006 yılında kabul edilen kanunlarla politikalar özellikle yeni göçmenleri hedef almaktadır: Ülkeye gelen göçmenler devletle Cumhuriyetçi Entegrasyon Sözleşmesi adı altında bir kontrat (*Le Contrat d’intégration Républicaine*) imzalamak zorunda bırakılmışlardır. Bu sözleşmenin tanımı Fransız Kamu Hizmeti internet sayfasında aşağıdaki gibi açıklanmaktadır (Service Publique, 2023):

Cumhuriyetçi Entegrasyon Sözleşmesi (CIR), Fransız Devleti ile bazı istisnalar dışında, Fransa’da kalıcı olarak yerleşmek isteyen Avrupalı olmayan herhangi bir yabancı arasında akdedilmiştir. İmza sahibi, Fransız toplumuyla bütünleşmelerini teşvik etmek için gerekli eğitimi takip etmeyi taahhüt eder. Vatandaşlık eğitimi zorunludur. Fransızca seviyenize bağlı olarak dil eğitimi gerekebilir.

Bu açıklamada bütünleşme olarak çevrilen ifadenin Fransızca orijinali yine önceden de vurgulanan *insertion* kelimesidir. 2007 yılında Göç, Entegrasyon ve Ulusal Kimlik Bakanlığının oluşturulmasıyla birlikte entegrasyon politikaları Fransız devlet geleneğine uygun olarak merkezî hale gelmiştir. Bu bakanlığın ömrü kısa da olsa ürettiği politikaların ve söylemlerin toplumdaki etkisinin kalıcı olduğu değerlendirilmektedir (Yardım, 2017, 106).

Entegrasyon sözleşmenin eğitime ilişkin şartlarına yönelik olarak;

Vatandaşlık eğitiminin 4 ay süreyle haftada 4 gün olduğunu, eğitimin Cumhuriyetin değerlerini ve Fransız toplumunun yaşam kurallarının benimsenmesini sağlayacağı, eğitim sonunda kişiye özel sertifika verileceği ve bunun teslimine ilişkin Fransa Göç ve Entegrasyon Ofisi’nin haberdar edileceği, Fransızca testinde A1 seviyesinin altında sonuçlar alındıysa dil eğitiminin

verileceği sözleşmede belirtilmiştir ve imzalayanın uymayı kabul ettiği, eğitimin sonunda, eğitim organizasyonunun tamamlanan saat sayısını ve değerlendirme testlerinde elde edilen sonuçları belirten bir katılım sertifikası verileceği, eğer A1 seviyesinin üzerindeyse eğitimden muaf olunacağı belirtilmektedir.

Sözleşmeye uyulmaması durumunu ise aşağıdaki gibi açıklamaktadır.;

Fransa Göç ve Entegrasyon Ofisi imzalayanın aşağıdaki durumlardan birinde olduğunu anladığında, Vali, Ofis'in teklifi üzerine sözleşmeyi feshedebilir. Meşru bir neden olmadan öngörülen eğitime katılmaması ve sözleşme çerçevesinde belirtilen taahhütlere saygı gösterilmemesi. Vali, sözleşmeyi feshetme niyetini önceden bildirmek zorundadır. Planlanan feshin nedenlerini belirtir ve çok yıllık oturma izninin verilmesine ilişkin sonuçları bildirir.

Bu noktada taahhüde uyulmamasının oturma izni konusunda belirleyici olduğu anlaşılmaktadır. Fransız kimliğinde ve vatandaşlık anlayışında, etnik farklılıkların dikkate alınmamasının çift yönlü bir sonuç doğurduğunu söyleyebiliriz. Irk, etnisite üzerinden ayrımlar yapılmaması bir yandan uyumu ve aidiyeti kolaylaştırır; fakat ABD'deki gibi çokkültürlülüğe olanak tanımaması ve Fransız kimlik ve değerlerini üstün bir konumda vurgulamasıyla da göçmen grupların kendi kimliğini vurgulayamamasından dolayı süreç asimilasyon olarak değerlendirilir. Bu noktada eritme potası kavramını hatırlamak gerekmektedir.

Giddens'in "Eritme Potası" olarak kullandığı kavram bağlamında, "Fransa'nın göç ve entegrasyon politikaları diğer Avrupa ülkeleriyle karşılaştırıldığında birçok noktada ayrıştığını söylemek mümkün olsa da ulus-devlet ve kültür birliği çerçevesinde Fransız göç anlayışında vatandaşlık ideolojisi ön plana çıkmaktadır." (Yardım, 2017, 130). Öte yandan, ABD gibi bugün çokkültürlülük üzerine kurulduğu temel alınan ülkelerde de eritme potası yaklaşımı uygulanmıştır. Özellikle Birinci Dünya Savaşı yıllarında savaşa karşı olan Almanların ABD'de sabotajla suçlanarak tutuklanması ve aidiyetlerinin Almanya'ya yönelik olduğunun düşünülmesi tarihi örneği verilebilir (Daniş, 2011, 262). Bu durum da ulus devletlerin oluşum sürecinde göç ülkesi olsun ya da olmasın bir ölçüde eritme potası yaklaşımı uygulandığı, kimliğin bu biçimde biçimlendirildiği söylenebilir. Cumhuriyetçi Entegrasyon Sözleşmesi ve Fransa'daki göç ve vatandaşlık politikasını Macron yönetimi öncesi bu biçimde okumak gerektiği değerlendirilmektedir.

Macron öncesi son dönem olan François Hollande dönemine baktığımızda; sosyalist Hollande iktidarının göçe sağ hükümetlerden daha ılımlı yaklaştığını ve entegrasyonu ve çeşitliliği önemseydiğini söyleyebiliriz. 2014 Aralık ayında Göç Tarihi Müzesinin açılışını yaparken yaptığı ünlü konuşmada; Fransız tarihinin göç tarihi olduğunu, toplumun göç toplumu olduğunu, göçün tarihçesini ve Fransa için yararlarını sunduktan sonra göç olmasaydı Fransa'nın bugünkü Fransa olamayacağını belirtmiş, Fransız vatandaşlık anlayışının tarihsel temellerinden, Renan'dan Dreyfus davası ve antisemitizmden laiklik ve vatandaşlık anlayışının temellerine değinmiş, konuşmasının son bölümünde de aşağıdaki ifadelerle bir yandan göçün yarattığı sorunları vurgularken bir yandan da çeşitliliğin öneminin altını çizmiştir.

Hikayemiz böyle oluştu. Yeteneklerin ve varlıkların bu çoğalmasa olmasaydı ülkemiz bugün olduğu gibi olmazdı. Elbette bu göç, tarihi boyunca hayal kırıklıkları, kırılmalar, sürtüşmeler de uyandırdı ne yetenekleri görmezden gelmeli ne de korkuları saklamalıyız. Bu çeşitlilik, ona nasıl değer vereceğimizi, onu zenginleştireceğimizi, ötesine geçeceğimizi, Fransız Cumhuriyeti'ne tam bağlılığı gerektiren ortak bir birlikte yaşama iradesini nasıl kesin olarak söyleyebileceğimizi bilirsek bir fırsattır. (Déclaration de M. François Hollande, Président de la République, sur l'immigration en France, à Paris le 15 décembre, 2014).

Elbette Mitterrand'dan bu yana sol gelenekten gelen ilk cumhurbaşkanı olan Hollande'ın da göç konusundaki ılımlı söylemlerinin Fransa'daki terör saldırıları ve 2015 Suriye mülteci krizi sonrasında değiştiğini ve öncesindeki Sarkozy dönemine benzemeye başladığını söyleyebiliriz. 7 Ocak 2015 Charlie Hebdo saldırısı, Kasım 2015 Paris ve 2016 Nice saldırılarındaki yüzlerce ölüm ve yaralının ardından ilan edilen olağanüstü hâl ki Cezayir savaşından beri ilk kez gerçekleşmiştir, ile göç ve göçmen politikaları konusundaki iklimin ve söylemlerin değişeceğini anlamak şaşırtıcı değildir. Hollande 2016 yılında göçmenler hakkında şu ifadeleri kullanmaktadır.

“Bence orada olmaması gereken çok fazla gelen göçmen var... Onlara Fransızca konuşmayı öğretiyoruz, sonra başka bir grup geliyor ve her şeye yeniden başlamamız gerekiyor. Asla durmaz... Bir noktada durması gerekir.” Bu sözler, Bektaş'ın (2019, 78-79) işaret ettiği üzere; anti göçmen duyguları uyandırmasıyla, uzun zamandır aşırı

sağ tarafından dile getirilen görüşün merkez sol tarafından da paylaşıldığı anlamına geldiği şeklinde yorumlanabilir. Merkez solun bu görüşü dile getirmeye başlaması aşırı sağın yükselttiği güvenlikleştirme söylemini toplum nezdinde de paylaşıldığını ve meşrulaştırıldığını göstermektedir. Bu durum; güvenlikleştirme yaklaşımına sosyalist partiden ayrılıp birçok sol parti ve çevrenin destek verdiği L. Mélenchon ve ona yakın çevreler dışında Fransa'nın teslim oluşun başladığını işaret etmektedir.

3.3. AB'nin Göç Yaklaşımı, Ulus Devletlerin Sosyal Uyum Arayışında Mutabakat Girişimleri

İkinci Dünya Savaşı'ndan 1970'lere kadar iş gücü ve insan kaynağı olarak göçü teşvik eden Avrupa ülkelerinin 1985 Schengen (Belçika, Hollanda, Lüksemburg, Fransa ve Almanya arasında imzalanmıştır) ve 1992 Maastricht Anlaşmaları ile uluslararası göçü uluslararası suçlar bağlamında ele aldığına önceki bölümlerde değinmiştik. AB'nin bu yaklaşımı göçün uluslararası biçimde politikleştirilip güvenlikleştirilmesinin somut bir çıktısı olarak iyi bir örnektir.

Askeri gücü olmayan bir yapının göçü problem olarak tanımladıktan sonra bu biçimde ele alması Avrupalı kimliği ve Avrupa projesinin de uluslararası çevrelerde sorgulanmasına neden olduğunu söyleyebiliriz. Kendisi de sürekli tartışılan bir kavram olan *düzensiz göçe* karşı savunulmak istenenin sınırdan ziyade kimlik ve kültürel, ekonomik ayrıcalıklar olduğu düşünüldüğünde barışa dayalı bir birlik olma özelliği etrafında oluşturulan söylemin ve algının da zarar gördüğü söylenebilir. AB'yi bir proje olarak ortaya çıkaran düşünce; savaşların zarar verdiği Avrupa toplumlarını korumak, barış ve refah içinde yaşamalarını sağlamak gibi hedefleri bulunmakta öte yandan ekonomik anlamda ise sermaye ve vatandaşların birlik içinde engelsiz hareket serbestisini hedeflemekteydi.

Sınırları koruma konusunda, AB'nin iki temel icraatı bulunmaktadır. Biri Birliğin sınırlarını korumak amacıyla 2005 yılında oluşturulan ve son yıllarda idari ve kurumsal olarak güçlenen, sıklıkla sebep olduğu insani trajediler nedeniyle eleştirilen FRONTEX diğeri ise 2008'de kabul edilen Geri Dönüş Yönetmeliği ile göçmen ve mültecilerin Avrupa topraklarına düzensiz biçimde ayak basması ve ikametinin zorlaştırılmasının sağlanmasıdır. Bu iki uygulamanın Birliğin güvenlikleştirme söyleminin yasal ve idari uygulama biçimlerini oluşturduğu söylenebilir (Yardım, 103).

Paris ekolünün de işaret ettiği yeni yönetsellikte; küreselleşmenin de sonucu olarak yeni hiyerarşik ilişkileri belirlemede sivil toplum kuruluşlarından çok uluslu şirketlere birçok aktör bulunsada ulus devlet egemenliğini yeni biçimlerde tesis edebilmektedir (Danış, 283). Bu yeni biçimde ulus devletin küreselleşme bağlamında bir süredir azaldığı varsayılan gücü, egemenlik ve ulusal güvenlik tartışmaları bağlamında geri dönmüş gözükmektedir. AB içinde dahi aşırı sağın yükselişiyle bu yaklaşımın ağırlık kazanmasından söz edilebilir.

Birçok ülkeyle AB arasında imzalanan Geri Kabul Anlaşmalarına daha yakından baktığımızda temelde; AB sınırları içinde yasadışı biçimde bulunan göçmenlerin geri dönüşüne ilişkin olduğunu ve sıklıkla diğer devletlerin vize serbestisi hedefi doğrultusunda ortak iş birliğine dayalı bir ödül mekanizmasıyla birlikte işlediğini söyleyebiliriz (Nas, 2015, 171). Avrupa’da tarihi oldukça eskiye dayanan geri kabul anlaşmalarının ilk modern örneklerinden biri 1960 yılındaki Benelux Anlaşmasıdır. Bu anlaşmayla Belçika, Hollanda ve Lüksemburg arasındaki sınırlar kaldırılırken bir yandan da üye ülkeler arasındaki geri kabuller düzenlenmiştir (Saliji, 2018, 33). Bu bağlamda Geri Kabul Anlaşmalarını Birliğin yeni değil eski bir pratiği olarak düşünmek gerekir.

İnsan haklarına ve uluslararası hukuki sözleşmelere uygunluğu çokça tartışılan geri kabul yönetmeliği ve anlaşmalarının AB için önemini ise Eurostat verilerinden yola çıkarak daha iyi anlayabiliriz. 2021 yılı verilerine göre AB içindeki 681,200 kişi bir AB ülkesinde yasadışı biçimde bulunmaktadır. Bu sayının 342,100 kişilik bölümü içinse halihazırda var olan bir sınır dışı emri bulunmaktadır. Bu sayı bir önceki yıla göre %22 artmış olmakla birlikte, Birlik içindeki en büyük yasadışı konumda bulunan göçmen sayısı 215,200 ile Fransa tarafından rapor edilmiştir. Bir önceki yıla göre %1 artış gösteren, AB tarafından henüz girişte reddedilen göçmen sayısı ise 139,000 olarak rapor edilmiştir (Eurostat, 2021). Sayılar elbette Avrupa nüfusuna kıyasla yüksek bir oranı temsil etmekte ve artış eğilimindedir.

Bu noktada, BM’nin verilerinde de belirttiği üzere her yıl yaklaşık dört yüz ile beş yüz bin civarında kişinin yasa dışı yollarla AB sınırlarına geçmesiyle, AB için düzensiz göç dalgalarının önüne geçmek en önemli politik gündem maddelerinden biri haline gelmiştir. Net bir ölçümü mümkün olmasada bu sayı, FRONTEX ajansının AB sınırından içeri giriş yapmak isteyen göçmen sayısı verisiyle, iltica başvurusu sayısı arasındaki fark çıkarılarak bulunmuştur (Saliji, 2018,11).

AB'nin Ortak İltica ve Göç Politikaları'nın (European Commission, Common European Asylum System, 2015) oluşturmasının kökenleri de aslında güvenlikleştirmenin yükseldiği 1990'lı yılların sonuna dayanmaktadır. 1999 Amsterdam ve 2002 Sevilla anlaşmaları bu yüzden önemlidir. Bu anlaşmalar, düzensiz g   akışına karşı FRONTEX gibi önem alan idari mekanizmaları oluşturulmasını sağladığı gibi AB'nin, AB dışı üçüncü ülkelerle ilişkilerinde göçmen politikalarının entegre edilmesi dolayısıyla geri kabul anlaşmalarının da temelini atmıştır (Saliji, 2018, 12).

AB'nin g   politikasını daha iyi anlamak için AB Anlaşmasının 79. Maddesine bakmak gerekmektedir. Bu maddeye göre;

Madde 79: Birlik, her aşamada, g   hareketlerinin etkin yönetimini,  ye devletlerde yasalara uygun olarak ikamet eden üçüncü ülke uyruklarına adil muamelede bulunulmasını ve yasadışı gün ve insan ticaretinin önlenmesi ve bunlarla mücadele edilmesi için daha sıkı tedbirler alınmasını sağlamak amacıyla, ortak bir g   politikası geliştirir. (T.C. Dışışleri Bakanlığı AB Başkanlığı, 2011)

Ortak g   politikası kapsamında düzenlenen hususların detayına bakmadan önce vurgulanması gereken en önemli nokta; AB  yesi devletlerin düzensiz g  e bakış açısının değişmiş olduğudur. Fransa'nın da içinde olduğu Birlik  lkelerinde, çalışma izni olmayan göçmenlerin istihdam edilmesi, bu anlamda sıkı kontroller yapılmaması ayrıca yasa dışı yollarla ikamet eden göçmenlere, zaman zaman af çıkartarak düzenli göçmen statüsü verilmesi nedeniyle Avrupa ülkelerine düzensiz göçmen akışları bilinçli olarak çekici hale getirilmiş ve tetiklenmiştir (Bosswell, 2003, 48). şu an düzensiz göç konusunda en yüksek sayıları rapor eden Fransa'nın da tarihsel süreçte pragmatik bir tutum benimseyerek düzensiz günü sık sık teşvik ettiği söylenbilir. Günü bir tehdit unsuru olarak söylemsel inşası ise daha önce de değinildiği üzere seksenli yıllarla beraber başlamıştır.

Düzenli g   tarafına bakarsak; bu konuda AB özellikle yüksek nitelikli istihdamı desteklemek için 2000'li yıllarda yayımladığı çeşitli direktiflerle (EU, Tek İzin Direktifi, 2011)    nc  ülke vatandaşlarının AB'ye girişi, ikameti ve ortak hakları için tek tip uygulamayı hedeflediği söylenbilir (Saliji, 2018, 14). Düzenli g  ten, mevsimlik işçi güne, entegrasyon uygulamalarından düzensiz g  e kadar çeşitli konuları düzenleyen çok sayıdaki direktiften en  emlilerinden biri 2008 yılındaki

Geri Dönüş Direktifidir. İade prosedürlerini düzenleyen bu direktifi 2015 yılında yayımlanan Geri Dönüş İlişkin AB Acil Eylem Planı takip etmektedir. 2017’de de AB Komisyonu daha etkili bir plan için güncellenmiş İade El Kitabını (EC, 2017) yayımlamıştır.

Avrupa’ya yönelik mülteci krizi olarak da anılan göçmen akışının çok büyük boyutlara ulaşmasıyla bu konudaki yayımların ve çerçeve metinlerin dili de düzensiz göçün tehdit yanını ve Avrupa’nın güvenliğini daha çok vurgular hale gelmiştir. 2014 yılında AB Komisyonunun yayımladığı Açık ve Güvenli Avrupa (An Open and Secure Europe : Making it Happen) stratejik kılavuzu; “Belirlenen ortak politikaların pratik uygulama önerilerine, mevcut yasal araç ve önlemlerin aktarılması, uygulanması ve birleştirilmesi hedeflerine” odaklanmaktadır (EC, 2014).

Akdeniz’deki göçmen krizine çözümü geri gönderme ve ulus devletlerle yapılan geri kabul anlaşmalarıyla çözemediği açık olan AB komisyonları sürekli yeni yayımlarda bulunsa da bunların sahada uygulanabilirliği ayrı bir tartışma konusudur. Bu yüzden de son dönemde özellikle ortak politika ve prensiplerden çok yayımlanan metinler pratik öneri ve tavsiyelere odaklanmaktadır. Özellikle 2014 yılından sonra zirveye çıkan iltica başvuruları sonrası üye olmayan devletlerden Türkiye, Lübnan, Ürdün ve hatta Kuzey Afrika ülkeleriyle yapılan geri kabul anlaşmalarında “Kısa vadede insan kaçakçılığı ile mücadele ve göç akımının önüne geçmeyi, uzun vadede ise iş imkanlarının artırılması, güvenlik ve istikrarın sağlanması ve terörizmle mücadeleyle iş birliğini hedeflediği” belirtilmektedir (Saliji, 2018, 27).

İltica meselesinde Birlik içinde ortak anlayışı oluşturmayı ve geliştirmeyi amaçlayan anlaşmalar ise 1999 yılında gerçekleştirilen Tampere Programı ile başlamaktadır.

Göç konusunda Amsterdam anlaşmasından sonra Avrupa Konseyi’nin ortaya koyduğu önemli bir yaklaşımı yansıtmaktadır. Tampere programı, dört başlıklı ortak bir göç politikasını öngörmektedir. Bunlar; Avrupa iltica sistemi, yasal göç ve entegrasyon, AB üyesi olmayan ülkelerin vatandaşları için yasadışı göç ile mücadele ve transit ülkelerle birlikte çalışmayı hedefleyen politikalar. 2004 yılında Hague Programı, Tampere’de kabul edilenlerin devamı niteliğindedir ve ortak iltica ve göç politikalarını kurumsallaştırmıştır (Koçak, Gündüz, 75).

AB’nin göç ve sınır ötesi iş birlikleri için yapmayı öngördüğü savunma harcamalarını incelediğimizde; 2021-2027 yılları arası için 9,88 milyar Euro

hacminde bir iltica, göçmenlik ve entegrasyon bütçesi oluşturduğunu görüyoruz (EC, Migration and Home Affairs). Bu bütçenin temelde; Avrupa ortak iltica sisteminin güçlendirilmesi ve geliştirilmesi, yasal göçün desteklenmesi, düzensiz göçe karşı geri dönüşün etkinliği ve üye devletler arasında dayanışma ve sorumluluk paylaşımını hedeflediği belirtilmektedir.

Ayrıca doğrudan iç güvenliğe yönelik olarak İç Güvenlik Fonu bütçesi içinde ayrı bir İç Güvenlik Fonu-Polis adı altında ayrı bir fon daha oluşturulmuştur. İç Güvenlik Fonu- Polis (ISFP), İç Güvenlik Fonunun bir bileşenidir. Avrupa Komisyonu İnternet Sitesinde belirtildiği üzere; AB'de yüksek düzeyde güvenlik sağlanmasına ve suçla mücadele ve risk ve kriz yönetimine odaklanmaktadır.

2014-20 dönemi için, 342 milyon Euro'su hibeler ve diğer doğrudan eylemler yoluyla olmak üzere, ISFP finansman faaliyetleri için 1 milyar Euro'nun biraz üzerinde kullanılabilir fon ayrıldığı görülmektedir. Söz konusu güvenlik amaçları şöyle açıklanmaktadır:

Suçla mücadele: terörizm dahil olmak üzere sınır ötesi, ciddi ve organize suçla mücadele ve kolluk kuvvetleri ile EUROPOL ve diğer ilgili AB organları dahil olmak üzere AB Devletlerinin diğer ulusal makamları ve ilgili AB dışı ve uluslararası kuruluşlar arasındaki koordinasyon ve iş birliğini güçlendirmek, Risk ve kriz yönetimi: AB Devletlerinin ve Birliğin güvenlikle ilgili risk ve krizleri etkin bir şekilde yönetme ve insanları ve kritik altyapıyı terör saldırılarına ve güvenlikle ilgili diğer olaylara karşı korumaya hazırlanma kapasitesinin artırılması. (EC Migration and Home Affairs, 2023).

Bu bağlamda güvenlikleştirme söyleminin tüm politika uygulama ve ekonomik ve siyasi pratikleriyle AB içinde de ne denli ağırlık kazandığı görülmektedir. AB'nin 24 Eylül 2020'de yayımladığı AB Güvenlik Birliği Strateji dokümanının 2020-2025 arası için hedefleri doğrultusunda ilgili fonların tahsis edildiği ve stratejiye entegre edildiğini söyleyebiliriz (EC Migration and Home Affairs, 2023). Güvenlik söylemi göçün sözünü hiç etmeden dahi sınır güvenliği üzerinden uluslararası göç karşıtı ve göçü kriminalize eden bir yaklaşıma meşruluk kazandırmaktadır.

Son olarak Birliğin uyguladığı entegrasyon politikalarını ele almak için Göçmen Entegrasyon Politikası Endeksi (MIPEX) ve Eurostat verilerine bakılmıştır. Toplamda 56 ülkenin ve tüm AB üyesi ülkelerin içerisinde yer aldığı MIPEX, AB

politika yapıcıları tarafından da izlenmekte ve göç konusunda sekiz farklı başlık altında ülkeleri puanlayarak sınıflandırmaktadır. Bu sekiz başlık; politik katılım, istihdam piyasası hareketliliği, eğitim, vatandaşlığa erişim, aile birleşmesi, sağlık, sürekli yerleşim ve ayrımcılık karşıtlığını içermekte böylelikle entegrasyonun en temel öğelerini içermektedir. Ülkeler de aldıkları nihai puanla kapsamlı entegrasyon, kâğıt üstünde eşitlik, geçici entegrasyon veya entegrasyon olmadan göçmenlik olarak sınıflandırılmakta ve bunları da kendi içinde hafifçe olumlu, yarı yarıya olumlu çoğunlukla olumlu ya da olumsuz olarak da sınıflandırmaktadır (MIPEx, EU Key Findings, 2020).

Endekste Batı Avrupa ülkeleri 58, tüm AB ise 49 olarak puanlanmış bu da tüm ülkelerin ortalama puanıyla aynı olmuştur. Geleneksel olarak göç alan ülkeler olan Avustralya, Kanada, Yeni Zelanda ve ABD ise 75 puanla en önde gözükmemektedir. Bu dünya çapındaki sıralama içinde Fransa, 56 puanla geçici entegrasyon, yarı olumlu olarak Almanya, İtalya gibi ülkelerle birlikte sınıflandırılmıştır. Endekse göre, 2014 yılında yapılan önceki çalışmaya göre gelişme gösteren ülke halen eğitim ve aile birleşmeleri konusunda yetersiz gözükmemektedir. Özellikle eğitim başlığında 36 olarak puanlanması geliştirilmesi gereken çok konu olduğunu göstermektedir (MIPEx, Countries-France, 2020).

Araştırma Fransa ve Fransa'nın yer aldığı gruptaki entegrasyon süreci için ana bulguları şöyle özetlemektedir. “Bu ülkeler göçmenlere temel haklar ve eşit fırsatları sağlıyor, ancak ülkede güvenli bir gelecek sağlamıyor. Politikalar, halkı göçmenleri eşitleri ve komşuları, potansiyel vatandaşlar yerine yabancılar olarak görmeye teşvik ediyor.” Fransa'nın en zayıf olduğu eğitim konusunda ise önemli tespitler yapılmaktadır.

Fransa, hatırı sayılır sayıdaki birinci ve ikinci nesil öğrencilerinin yarattığı ihtiyaçlara ve fırsatlara yanıt vermekte yavaş kaldığı, yasal statüleri ne olursa olsun tüm öğrencilerin, zorunlu ve zorunlu olmayan eğitim ve Fransa'nın dezavantajlı bölgelerinden gelen öğrenciler için genel destek alma konusunda eşit haklara sahip olduğu, vatandaşlık eğitiminde çeşitliliğin takdir edilmesi eksikliği olduğu, son on yılda biraz iyileşme olduğu, 2015'ten bu yana, daha fazla hedefe yönelik programlar, göçmenlerin ve mültecilerin yüksek öğrenime erişmesine yardımcı olduğu vurgulanmıştır. Raporda ayrıca, MIPEx'i eğitim sonuçlarıyla karşılaştıran araştırmaların, Fransa'nındaki gibi zayıf hedefli eğitim politikalarının, yalnızca

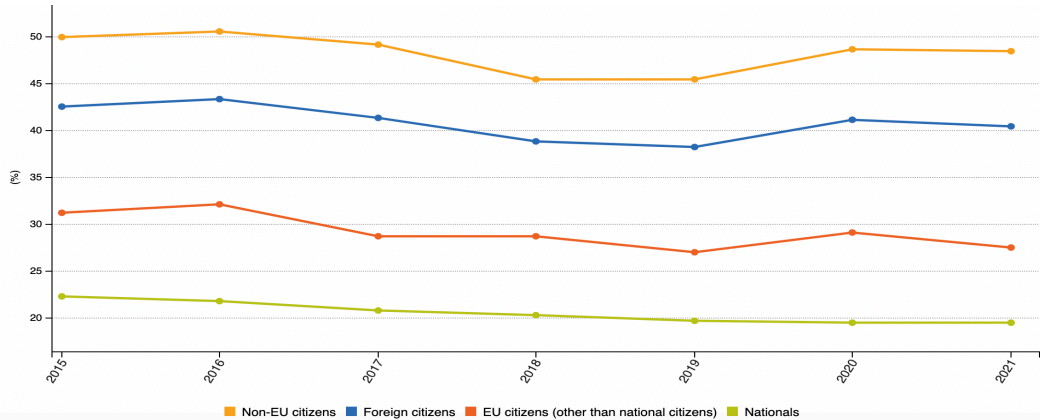
savunmasız öğrenciler için neden başarı sorunlarının devam ettiğini değil, aynı zamanda neden tüm öğrencilerin okullarında kendilerini güvende ve evlerinde hissetmediklerini de açıklayabileceğini gösterdiği belirtilerek uyarılmaktadır. (MIPEx, Countries-France, 2020).

Son olarak MIPEx'in de yaptığı çalışmaların gösterdiği ve final notunda vurguladığı üzere iki yönlü bir süreç olan entegrasyonda;

Birincil olarak bir ülkenin entegrasyona yaklaşımının, halkın göçmenlere yönelik tutum ve davranışlarını güçlü bir şekilde etkilediği, uyum politikalarının, halkın göçmenleri kabul etme ve onlarla etkileşime girme istekliliğini şekillendiren en güçlü faktörlerden biri olduğu, ikinci yön olarak ise uyum politikalarının göçmenlerin yeni anavatanlarındaki tutumlarını, aidiyet duygularını ve hatta sağlıklarını şekillendiren en güçlü faktörlerden biri olduğu, bir ülkenin entegrasyona yaklaşımının göçmenlerin yeni anavatanları hakkında ne kadar iyi düşündüklerini ve hissettiklerini de şekillendirdiği belirtilmektedir.

Eurostat verilerine AB için sosyal dışlanma ve yoksulluk başlığında baktığımızda göçmenler için aşağıdaki tabloyu görmekteyiz. Buna göre; AB'de yaşayan insanların %19,5'i, diğer AB Üye Devletleri vatandaşlarının %27,5'i ve AB'de yaşayan AB dışı vatandaşların %48,4'ü 2021'de yoksulluk veya sosyal dışlanma riskiyle karşı karşıya kalmıştır. Oranlar ülkeden ülkeye farklılaşsa da ortalama üzerinden verilen oranın durumu değerlendirmek için yeterince anlamlı olduğu düşünülmektedir.

Şekil 6: AB'de Yaşayanların Vatandaşlığa Göre Yoksulluk ve Sosyal Dışlanma Oranı

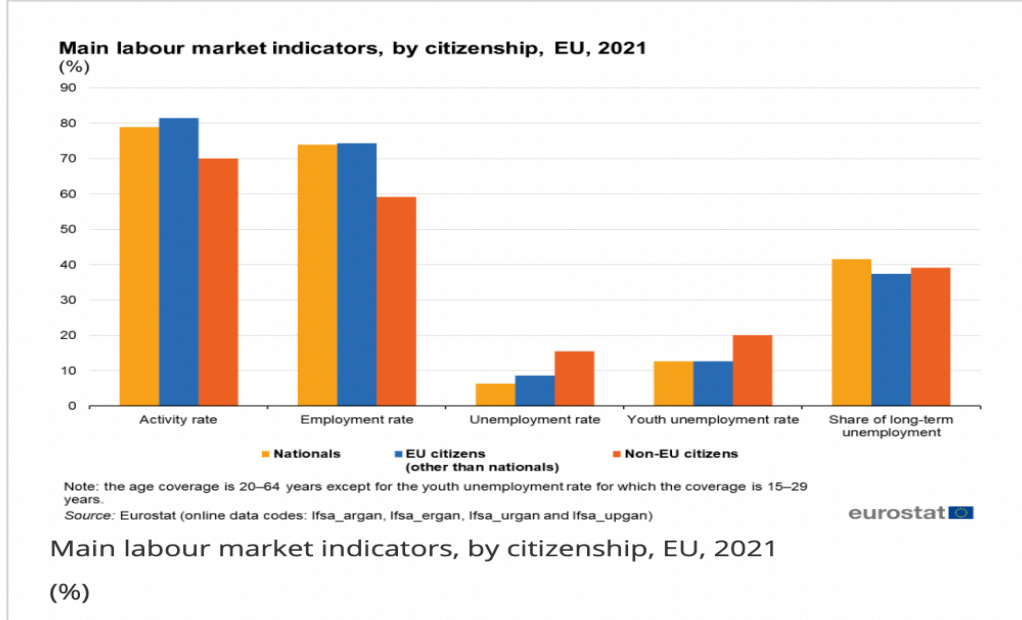

Kaynak: Eurostat ,2021.

İşsizlik ve genç işsizliği başlığındaki rakamları incelediğimizde; AB dışından olanlar için oldukça yüksek oranlar görülmektedir. Özellikle genç işsizliğinde, vatandaşlar

için %12 civarında olan oran, yabancılar için %20'dir. Bu durum sıklıkla sosyal devlet şovenizminin argümanlarından olan, göçmen akışının istihdam piyasasındaki vatandaşlar için oluşturduğu dile getirilen güçlükten ziyade aslında yabancıların ne denli güçlükle karşılaştığını göstermektedir.

Şekil 7: Vatandaşlığa Göre Temel Piyasa Göstergeleri, AB (2021)

Kaynak: Eurostat, 2021.

Tablo 1: AB Geneli ve Ülkelere Göre Ne Eğitimde Ne de İstihdamda Yer Alan Genç Oranı

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
EU-27 Countries (from 2020)	14,9	14,4	13,6	12,8	12,2	11,8	12,8	12,3
EU-28 Countries (2013-2020)	14,7	14,2	13,4	12,6	12,2	11,7		
Euro Area 19 Countries (2015-2022)	14,6	14,1	13,3	12,7	12,1	11,6	12,7	11,9
France	13,4	14,8	13,5	13,8	12,8	12,1	13,3	12,2

Kaynak: Eurostat, 2021.

Eurostat verilerinden alınan yukarıdaki dataya göre AB genelinde de Fransa'da da ne eğitim alan ne de çalışan genç sayısında azalma bulunmaktadır. AB ve Fransa için de %15'e yakın olan oranın %12'lere düştüğü görülmekte, tüm eleştirilen noktalara rağmen önemli ilerleme sağlandığı söylenebilmektedir. 2022 yılında yayımlanan Erat ve Demirci'nin makalesinde yer verdikleri farklı MIPEX kategorilerindeki dört

ülkenin istihdam verilerine ilişkin tablonun AB entegrasyonunun istihdama ilişkin politikalarında fikir verici olduğu değerlendirilmektedir.

Tablo 2: AB Üye Ülkesi Vatandaşlarının İstihdam Oranı

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
İspanya	65,1	66,7	68,5	71,6	64,8	65,6
Fransa	70,5	70,6	73,2	72,5	72,9	74,4
İsveç	77,6	80,5	83,4	80,7	80,3	82,7
İsviçre	83,5	83,8	84,5	85,7	84,7	82,9

Kaynak: EUROSTAT, 2022.

Tablo 3: Yabancı Ülke Vatandaşlarının İstihdam Oranı

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
İspanya	57,5	59,5	59,9	59,8	55,2	59,1
Fransa	46,8	48,0	50,9	51,9	52,4	55,0
İsveç	53,0	54,2	52,7	55,5	50,9	53,3
İsviçre	65,5	65,4	66,7	67,3	67,6	65,1

Kaynak: EUROSTAT, 2022.

Yukarıdaki istihdam verileri, Birliğin kendi vatandaşlarına ilişkin belirlediği politika ve standartların göçmenler için aynı şekilde uygulanmadığının somut örneklerinden biri olarak değerlendirilmelidir. Bununla birlikte Fransa'daki yabancı istihdam oranının da %46,8'den %55'e hızlı bir yükseliş içinde olduğu görülmektedir. Elbette bu noktada girilen işlerin niteliği de göz önüne alınmalıdır. Göçmen ve mülteciler hakkındaki bir araştırmaya göre; "Fransa'ya yerleşen mültecilerin yaklaşık %42'sinin resmi statü elde ettikten sonraki bir yıl içinde iş bulmayı başardığı; ancak buldukları işlerin genellikle beceri seviyelerinin altında olduğundan hoşnutsuzluk ve bitkinliğe yol açan "profesyonel bir düşüş" ile sonuçlandığı" belirtilmektedir (Infomigrants, 2022). Macron iktidarında sosyal dışlanma konusunda bir değişiklik bulunup bulunmadığına bir sonraki bölümde değinilecektir.

AB'nin ve Fransa'nın bir yandan düzensiz göçü sınırlandırmaya çalışırken bir yandan da entegrasyona ilişkin politikaları başarıya ulaştırma çabasının en önemli sebeplerinden biri ise Birliğin hiçbir askeri gücü olmadan kendini tüm dünyaya kültürel ve ekonomik bir çekim merkezi, J. Nye'nin (1990) kavramsallaştırdığı bağlamda devasa bir yumuşak güç sahibi olarak konumlandırmasıdır. Yumuşak gücün de en önemli çekim gücü kaynakları; kültür ve değerler olarak görülebileceği

için Fransa'nın da entegrasyon konusunda en çok dil, kültür ve değerler üzerinde durması tesadüf değildir. Fransa ve AB, ileriki bölümde Macron politikalarını incelerken ele alacağımız üzere artık yalnızca yetenek vizesi gibi uygulamalarla gelen kalifiye ve “makbul” göçmene sıcak bakmakta ve onlar için bir çekim merkezi olmak istemektedir.

4. MACRON DÖNEMİ GÜVENLİKLEŞTİRME SÖYLEM ve POLİTİKALARI

İlk turu 10 Nisan 2022 tarihinde gerçekleşen ve 24 Nisan'da Macron'un seçilmesiyle sonuçlanan Fransız Cumhurbaşkanlığı seçimleri dönemindeki Macron ve diğer liderlerin söylemleri bu bölümde değerlendirilecektir. Sıradaki başlıkta En Marche'nin Macron adaylığı için hazırladığı başkanlık program ve politika dokümanları incelenecek, güvenlik, göç ve entegrasyon konularının nasıl ele alındığı analiz edilecektir. İkinci alt başlıkta tez için seçilen Le Monde, le Figaro ve Libération gazetelerindeki haberler üzerinden Nisan 2022 dönemindeki Macron ve diğer liderlerin söylemleri, güvenlik, göç, mülteciler ve aşırı sağın yükselişi üzerinden basına yansıyanlar eleştirel söylem analizi yöntemiyle incelenecektir. Bu analizin önemli yanı kuşkusuz gazetelerde konunun ele alınış biçiminin de göç ve güvenlik konusundaki hegemonik algıya nasıl bir katkısının olduğu, aşırı sağa ait söylemlerin toplum genelinde ne derece normalleştirildiği, güvenlikleştirmenin söylemsel stratejinin ne ölçüde parçası olduğu değerlendirilecektir. Eleştirel söylem analizinde özellikle göçmenler ve ırkçılık üzerine analizleri ve örnekleri nedeniyle Van Dijk'ın belirlediği söylem yapılarından açıklayıcılığı olduğu ölçüde yararlanılacaktır.

4.1. Göçmen Haklarına Karşı Güvenlik Üzerinden Popülizm: Fransız Siyasetinin Biçimlenmesi

Bu bölümde Macron'un ve en Marche'nin söyleminde değişiklik olup olmadığını anlamak amacıyla 2017 dokümanlarıyla ve diğer liderlerin programlarıyla karşılaştırmalı bir değerlendirme yapılacaktır. Macron'un seçim kampanyası için hazırlanan 2022 başkanlık projelerinde ilk bakışta dikkat çeken, Ukrayna savaşının da etkisiyle güvenliğin politik konular içerisinde ilk sıraya yükseldiğidir (République en Marche, Emmanuel Macron Avec Vous, Projet Présidentielle, 2022, 3.). Oysa 2017 dokümanlarında güvenlik diğer temalara göre daha öncelikli değildir (République en Marche, 2017, Emmanuel Macron Président, 4). Vatandaşlara hitaben yazılan mektup, Avrupa'nın 1945'ten beri benzeri görülmemiş trajik bir

dönemin içinde olduğunu belirterek başlar ve güvenlik kavramını oldukça geniş anlamlarıyla birlikte ele alarak vurgulamaktadır. Bu ifadeler, Macron'un güvenlikleştirmeyi olumlu bir biçimde gördüğü ve genişletmek istediği Kopenhag ekolünde sözü edilen beş sektörü hatırlatacak biçimde yorumlanabilir.

Mektuba, “Sizi korumaya söz verdim” diyerek başladıktan sonra orduların güçlenmesinin, Avrupa savunmasındaki ilerlemelerin, dünyanın kargaşası karşısında güvenlik ihtiyacının ve Avrupa sınırlarının korunmasının öneminin üzerinde durur. Bunla bağlantılı olarak iktidarının ilk döneminde 10.000 yeni polis ve jandarma karakolunun oluşturulmasından, terörizme karşı devletin örgütlenmesi ve gündelik yaşamın güvenliğinden, minimum yaşlılık aylığının artırılması ve COVID pandemisi sürecindeki kritik kararları ve eylemlerinden hep birlikte bahsederek güvenliği çok boyutlu ve toplumsal hayatın her alanının içinde gören bir yaklaşım halinde ve kendisini de bunun uygulayıcısı olarak sunmaktadır (République en Marche, Emmanuel Macron Avec Vous, Projet Présidentielle, 2022, 3). Bu bağlamda güvenliğin Macron tarafından temel propaganda söylemlerinden biri haline getirildiğini söyleyebiliriz. Aynı zamanda minimum yaşlılık aylığı ya da pandemi kararlarıyla güvenliğin sosyal, ekonomik ve çevresel boyutlarına vurgu yapması güvenlik kavramını genişleten bakış açısının yansımasını göstermektedir. Bu durum kısmen, bir sonraki bölümde görüleceği üzere rakibi le Pen'in de benzer bir yaklaşımı tercih etmesinin bir sonucu olarak yorumlanabilir.

2022 programındaki (République en Marche, Emmanuel Macron Avec Vous, Projet Présidentielle, 2022, 19-20) “Haklar ve Görevler Cumhuriyeti” başlıklı bölümde görüleceği üzere; daha iyi entegrasyon, ayrımcılığa karşı savaş, haklar ve görevler ve aktif vatandaşlık gibi olumlu vurgular bulunmaktadır. Bununla birlikte, “Değerlerimiz ve Yasalarımız Tartışmaya Açık Değildir.” başlığı altında sunulan bir diğer bölümde, gündelik yaşamın güvenliği bağlamında polis ve jandarma gücünün artırılması, sınır koruma, hızlı ve etkili yaptırımlar, radikal İslam'ı geriletme vurguları ön plana çıkmaktadır. Başlıklar ayrıntılı şekilde tartışılacak olmakla birlikte burada gösterilmek istenen, Macron'un göç konusunda pragmatik bir duruşu korumaya çalıştığı ve popülizm vasıtasıyla güvenlik söylemini yükselttiğidir. Yalnız Fransa'da değil, tüm Avrupa'da aşırı sağın söyleminin önemli bir bileşeni olan göç kaynaklı güvensizliğe kendi perspektifinden cevap vermektedir. Macron, yaklaşımını

aşırı sağdan ayırmakla birlikte cumhuriyetin temel değerlerini koruma temelinde yükselen güvenlikleştirmeyi aşırı sağa oldukça benzer biçimde kullanmaktadır.

Şekil 8: Başkanlık Mektubu

La République des droits et des devoirs

Mieux maîtriser l'immigration

- Aller au bout de la réforme de Schengen pour renforcer nos frontières européennes.
- Créer une « force des frontières » pour renforcer nos frontières nationales.
- Poursuivre la refonte de l'organisation de l'asile et du droit au séjour pour décider beaucoup plus rapidement qui est éligible et expulser plus efficacement ceux qui ne le sont pas.

Lutter contre les discriminations

- Un « testing » de chaque entreprise de plus de 5000 salariés : les résultats seront rendus publics, les entreprises coupables poursuivies.
- Une caution publique élargie pour les locataires qui aidera à lutter contre les discriminations dans le logement.

Droits et devoirs de l'intégration

- Titres de long séjour seulement pour ceux qui réussissent un examen de français et s'insèrent professionnellement.
- Expulsion des étrangers qui troublent l'ordre public.
- Accueil facilité des combattants et combattantes de la liberté.

La citoyenneté active

- Déployer le service national universel, expérimenté depuis 2017, pour nos jeunes. Pour ceux qui s'y engagent pleinement, le permis de conduire sera financé.
- Pour ceux qui s'engagent dans la durée comme réservistes, les études seront financées à hauteur de 2 500 euros par an pendant 5 ans.

À construire avec vous

Le chantier de la démocratie

Chacun voit bien que les lois sont trop nombreuses, trop détaillées et trop lentement appliquées, que l'attention devient massive, que le Parlement ne représente pas assez la diversité des sensibilités de la société et n'a pas suffisamment d'outils pour assurer son rôle de contrôle.

La réforme institutionnelle proposée en 2017 a été bloquée par les oppositions : nous changerons de méthode avec la mise en place d'une convention transpartisane afin de moderniser nos institutions, pour plus d'efficacité et de vitalité démocratique.

Nos valeurs et nos lois ne sont pas négociables

La sécurité du quotidien

- Achever le doublement de la présence des forces de l'ordre dans les transports aux moments critiques et le triplement de l'amende contre le harcèlement de rue, pour la sécurité des femmes.
- Constituer une Force d'action républicaine (forces de sécurité, magistrats, équipes éducatives, etc.) pour rétablir en urgence l'ordre dans les quartiers en crise.
- Faciliter le dialogue entre police, gendarmerie et population sur les priorités de sécurité de proximité, notamment par messageries instantanées.

Des sanctions efficaces et rapides

- Pour les délits qui empoisonnent le quotidien, des amendes forfaitaires (comme c'est désormais le cas pour l'usage de cannabis ou l'occupation des halls d'immeuble), plutôt que des procédures longues. Elles pourront être prélevées directement sur les revenus.

- Pour les mineurs délinquants, la possibilité d'un encadrement par des militaires.
- 9 500 magistrats et personnels de justice supplémentaires d'ici 2027.
- La possibilité de déposer plainte en ligne pour de nombreux délits (piratages de carte bancaire, vols...) sans plus avoir besoin d'aller au commissariat.
- Une privation de droits civiques pour ceux qui s'en prennent aux dépositaires de l'autorité publique.

Continuer à faire reculer l'islam radical

- Poursuite de la fermeture des associations et des mosquées radicales, des écoles clandestines, de l'expulsion de préchears radicalisés, du contrôle des financements étrangers.

La cybercriminalité, grande menace de notre temps

- Un filtre anti-arnaques avertira en temps réel tous les usagers d'Internet avant qu'ils ne se rendent sur un site potentiellement piégé.
- Mise en œuvre du recrutement de 1 500 cyberpatrouilleurs.
- Mise en place d'un numéro joignable en permanence pour être conseillé et accompagné.

Kaynak: République en Marche, Emmanuel Macron Avec Vous, Projet Présidentielle, 2022, 19-20.

Dokümana ilişkin yapılabilecek ilk çıkarım; Fransa'nın tarihsel vatandaşlık ve toplum anlayışının, daha önce Renan'a atıf yaparak belirtildiği üzere manevi bir konsept, toplumsal mutabakat düşüncesinin bir devamı olduğu ve değerlerin ön plana çıkarıldığıdır. Bununla birlikte toplumu bir arada tutan mutabakat statik, zamandan ve toplumsal koşullardan bağımsız bir durum değildir. Yine Renan'ın da vurguladığı gibi aslında cumhuriyet düşüncesini oluşturan birlikte yaşama iradesi, her gün tekrar eden bir plebisittir. Bu yüzden ulus inşa süreci dinamik olarak ele alınmalı ve göçün, yüz yıldan fazladır Fransız ulusunun temel bir bileşeni olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Fransa, dünyadan izole ve ayrı bir toplum ve devlet yapısı olarak var olamayacağına göre kendisini bir göç toplumu olarak yeniden inşa etmelidir.

Fakat; Macron'un ulus anlayışının popülist vurgulanma biçimi dokümanda kimliklerin özellikle de Fransız kimliğinin monolitik bir anlayışla ele alındığını göstermektedir. Oysa değerlerin, yasaların hatta anayasanın dahi değişim ve ilerleme için her zaman tartışmaya açık olması gerektiği söylenebilir.

Macron özellikle sol siyasetin üzerinde durduğu entegrasyona ilişkin yaklaşımları pek dikkate alır gözükmemektedir. Nitekim, başlıca rakiplerinden olan Boyun Eğmeyen Fransa (La France Insoumise) hareketi lideri Mélenchon, 2022 başkanlık programındaki ifadede; “insani ve gerçekçi bir göç politikası için” mevcut göç ve iltica yasalarını değiştirmeyi hedeflemekte ve beş başlık altında önerilerini sıralamaktadır. Bunlar; “Barış için hareket ve ortak kalkınma politikası izlemek, insanlık görevimizi güvence altına almak, refakatsiz çocukları korumak, iltica ve barınma hakkını güvence altına almak ve bütünsel ve tam vatandaşlığa izin vermek” olarak sıralanmaktadır. (Mélenchon Başkanlık Programı Migrations, 2022)

Bu biçimiyle Mélenchon, göçe neden olan küresel kapitalist yapıya da karşı çıkmakta ve Fransa'nın evrensel insan hakları ve cumhuriyetçi düşünce etrafında göç politikasını yeniden inşa etmeyi amaçlamaktadır. Bunun için AB direktifleri ve özellikle Dublin anlaşmasından koparak ilticayı sınırlandıran yaklaşımları kaldırmayı ve etnik değil politik bir topluluk olduğu vurgulanan Fransa'da doğan çocukların vatandaşlığa tam erişimini hedeflemektedir (Mélenchon Başkanlık Programı, Migrations, 2022).

Tüm Cumhurbaşkanı adaylarının yaklaşımlarını açıklamak tez konusunun sınırları dışındadır ancak Fransız siyasal yaşamını daha iyi anlayabilmek amacıyla birkaç önemli siyasi figürden bahsedilecektir. Öncelikle, Mélenchon'un önemli bir politik figür olarak dikkate alınması gerektiği düşünülmektedir. Sahip olduğu oy oranı (2022 seçimlerinde %21,7 ile üçüncü sıradadır) nedeniyle Fransa'daki ana akım siyasal eğilime karşıt görüşleri güvenlikleştirme bağlamında önem taşımaktadır ve ülke genelinde sıklıkla hükümete karşı yükselen protesto gösterilerinin de temel bileşenlerindendir. Mélenchon göç meselesine hegemonik paradigmanın aksine bir güvenlik sorunu olarak değil, insani bir sorun olarak yaklaşmaktadır, programı ve söylemleri de daha önceden sözü edilen güvenlikdışılaştırmaya uygun biçimdedir. Kullandığı söylem yapısı Van Dijk'ın (2003/2000, 92) deyimiyle makro strateji olarak insancılık olarak değerlendirilebilir.

Sahip olduğu temsiliyet ise Fransız toplumunda giderek yükselmektedir. Özellikle Yeşiller hareketi lideri Jadot'nun yaklaşık %4,7, sosyalist Anne Hidalgo'nun %1,7 ve Komünist Parti Roussel'in %2,20 aldığı düşünülürse; solun diğer unsurlarının yaklaşık %8,5 civarındaki desteğini almadan aldığı oyun ne derece yüksek olduğu anlaşılabilir. (Résultats de l'élection présidentielle, Le Monde, 2022)

Öte yandan ilk turda aldığı %7 civarında oy oranı ile dördüncü sırada olan Eric Zemmour ise oy oranı düşük olmakla birlikte yeni dahil olduğu Fransız siyasetinde etkili olan bir başka önemli isimdir. Kısa sayılabilecek bir sürede önemli bir seçmen gücüne ulaşan Zemmour, sıklıkla le Pen'den dahi daha sağda, yabancı düşmanı bir söylemi benimsemekte ve aşırı sağ görüşlerinin propagandasıyla öne çıkmaktadır. Aile birleşimini kaldırmayı, iltica hakkını sınırlandırmayı, Fransa'ya öğrenci hareketliliğini azaltmayı ve en başarılılarla sınırlandırmayı, Avrupalı olmayan göçmenlere sosyal yardımları kesmeyi, düzensiz göçmenleri sistematik sınır dışı etmeyi, kamusal alanda başörtüsünü tamamen yasaklamayı ve Fransa'da doğacak her çocuğun isminde Fransa ya da Hristiyanlık tarihinden bir figür olması için referandum yapmayı hedeflemektedir. (Kavacı, 2022)

Zemmour aşırı sağın irrasyonel sayılabilecek görüşlerini bu bağlamda çok rahat ifade edebilmektedir. Mélenchon'la seçim sürecinde televizyonda girdiği karşılıklı tartışmada, göç ve İslam karşıtlığı konusundaki görüşlerinin oldukça dolaysız biçimde ifade etmiştir (Eric Zemmour face a Jean Luc Melenchon, Youtube, 2022). Seçim sürecinin ikinci turunda da aralarındaki çekişmelere rağmen "sağın birliğini" savunduğundan Le Pen'e destek vermiştir. Fransa'daki siyasal iklimin bu yüzden önemli ölçüde aşırı sağ, güvenlikleştirme, İslamofobi, laiklik ve bu konulara ilişkin tartışmalar üzerinden şekillendiğini söyleyebiliriz.

RN'nin internet sitesinde yer alan Le Pen'in programında ise Fransa için 22 önlem sayılmakta, önlemler içinde ilk sırayı Fransızlara referandumla söz hakkı vererek kontrolsüz göçü durdurmak almaktadır. Alt başlıklarında sayılan hedefler arasında, aile birleşimlerini durdurmak, sığınma başvurularının Fransa dışında yapılması, sosyal yardımları Fransızlara ve Fransa'da beş yıl çalışma koşulunun yer alması, sosyal yardımlarda ulusal öncelik verilmesi, bir senedir çalışmayanların oturum izinlerinin iptal edilmesi, suçluların sınır dışı edilmesi ve "droit du sol" ya da "jus soli" olarak geçen toprağa bağlı vatandaşlık hakkını (Fransa'da doğan yabancıların Fransız vatandaşı olmasını ifade eder.) kaldırmak bulunmaktadır. (RN, 2022) Bu

bağlamda Le Pen'in göçmenler konusundaki önlemlerinin halen oldukça radikal olduğunu ifade edebiliriz. Programında ikinci sırada İslamcı ideoloji ile mücadele ve üçüncü sırada da beş yıl için her yerde ve herkes için güvenlik önceliği sayılmıştır. Bu noktada ontolojik güvenlik kavramını hatırlamakta yarar vardır. Aşırı sağın düşüncelerine göre beka tehlikede olsun ya da olmasın istikrarlı bir benlik anlatısı kurgulamak için ontolojik güvenliği sağlamak gerekmektedir. Bu da entegrasyona hiç yer vermeyen, yalnız sosyal ve fiziki dışlamayı hedefleyen homojen kimlik amacından açıkça görülmektedir.

Macron programına ve göçe ilişkin söylemlerine geri dönersek, detayları incelediğimizde Barınma, Göç ve Entegrasyon başlığında göç ve güvenlik konusunda şimdiye kadar yapılanların ayrıntılarıyla sıralandığı görülmektedir. Yapılanların propagandası konusunda yine ikili bir yapı göze çarpmaktadır. Öncelikle güvenlik bağlamında gerçekleştirilen değişiklikler vurgulanmakta, ardından da göçün Fransa için pozitif olduğu düşünülen yanları ele alınmaktadır.

Düzensiz durumdaki vatandaşlarını geri almayı reddeden ülkelere misilleme yapıldığı, Fas, Cezayir vatandaşlarına yarı yarıya, Tunus vatandaşlarına üçte bir oranında verilen vizelerin azaltıldığı, 700'den fazla radikalleşmiş yabancının ve kamu düzenini bozan 1.300'den fazla yabancının sınır dışı edildiği, kamu düzenini bozan, şiddet eylemleri, uyuşturucu kaçakçılığı suçlarını işleyen 30.000'den fazla yabancının oturma izninin geri alındığı, FRONTEX ajansı araçlarının ve gözaltı merkezlerinin 2017'den bu yana kapasitesinin %30 artırıldığı, Fransız vatandaşlığına kabul edilme oranının %45'ten fazla azaldığı sayılmaktadır (République en Marche, Asile, l'immigration et Integration, 2022).

Fransa'yı korumak için yapıldığı iddia edilen düzenleme ve uygulamalar tüm ayrıntılarıyla sayılmaktadır. Fransa dışarıdan gelen bir tehdide karşı kendini savunur gibi konumlanmaktadır. Bu yine güvenliğin beka-tehdit ilişkisine yönelik anlatısıyla ilişkilidir. Bu düşüncenin topluma aşırı sağ tarafından yerleştirilmiş, en uç noktasını Zemmour'da gördüğümüz komplocu bir düşünme tarzı olduğunu söyleyebiliriz (Bullens, 2021, France 24). Öte yandan sayılanlara karşın aşağıdaki ifadelerle de kendini aşırı sağdan ayırma çabası göze çarpmaktadır. Burada elbette Mélenchon'a ve sol adaylara oy kaybının önüne geçmeye çalışıldığı söylenebilir. Özellikle sonraki gazete incelemesi bölümünde de görüleceği üzere ilk tur sonuçlarının oldukça yakın

gelmesi sonrası Macron'un sol oyları çekme amacıyla politikalarından tavizler verdiği yapılan değerlendirmelerde belirtilmiştir.

Özgürlükleri savunmak için tehdit edilenlerin memnuniyetle karşılandığı, örneğin Afganistan'da Taliban iktidara geldiğinde olağanüstü boyutta bir tahliye operasyonu ile yaklaşık 3.000 Afgan'ın Fransa'ya geri getirildiği, kadın sünneti ve aile içi şiddet mağduru kadınlar başta olmak üzere hassas gruplara kamu korumasının güçlendirildiği, mültecilerin entegrasyon ve desteklenmesine 2017'deki 180 milyon avroya kıyasla 2022'de 440 milyon avro ayrıldığı göçmenler için konaklama yerlerinin sayısının artırıldığı, Fransa'da eğitimini tamamlamış yabancı öğrencilerin iş gücü piyasasına erişiminin kolaylaştırıldığı, Fransa'nın nüfuzuna katkıda bulunanlara Yetenek Pasaportu uygulamasının kolaylaştırıldığı ve COVID Sağlık krizi sırasında seferber olan 16.000'den fazla profesyonele vatandaşlık verildiği belirtilmektedir (République en Marche, Asile, l'immigration et Integration, 2022).

İfadelerden anlaşıldığı üzere göçmenin; ülke ekonomisine ve topluma yararlı olması beklenmektedir. Fransız değerleri ve kültürünün uluslararası alanda çekim merkezi olarak görülmesine sebep olan Fransız yumuşak gücüne katkıda bulunduğu durumda göçün faydalı bir süreç olarak kabul edildiği anlaşılmaktadır. Aksi durumda sınırlardan uzak tutulması ya da geri gönderilmesi gereken yabancı tehditler olarak görülmektedir. Daha önce de vurgulandığı üzere sınır güvenliği kavramının kendisi, uluslararası göçü doğrudan kriminalize eden uluslararası suçlar içinde ele alan bir güvenlikleştirme yaklaşımının inşasını amaçlamaktadır.

Göç ve barınma başlığı altında öneri ve hedeflerin olduğu programda, Avrupa'nın daha önce örneği görülmemiş bir göçmen kriziyle karşı karşıya olduğu, entegrasyonun mutlak bir öncelik olduğu, bilgi göçünün teşvik edileceği, mültecileri karşılamada adil ve kabul edilmeyenleri sınıra daha etkin bir şekilde döndüren bir Fransa hedeflendiği ve değerlerine saygı içinde sınırlarını koruyan bir Avrupa'nın özel olarak vurgulandığı belirtilmektedir (République en Marche, Le programme d'Emmanuel Macron concernant l'asile et l'immigration, 2022). Avrupa ve Fransa bu söylemde yine korunması gereken bir değer olarak sunulmaktadır.

Hedeflerin altında yer alan ayrıntıların büyük bölümü dil, kültür, değerlere işaret etmekle birlikte yalnız son başlık altında aşırı sağdan farklılaşmaya çalıştığı görülmektedir. Söz konusu bölümde, “Ulusal sınırlara geri dönme fikrinin sunduğu aldatıcı etkinliğe karşı, Avrupa eyleminin güçlendirilmesini ve orijin ülkelerden ayrılma nedenlerinin temelindeki sebepleri tedaviyi” ön plana çıkarttıklarını belirtmektedir (République en Marche, Le programme d'Emmanuel Macron concernant l'asile et l'immigration, 2022).

Öyle ki Macron'un söylemini bu konuda Le Pen'den ayıran; yalnızca yetenek göçü gibi ekonomik temelli kalifiye göçü önemseme biçimi ve AB fikrine yönelik bir yaklaşım gibi gözükmemektedir. Fakat daha önce de belirtildiği üzere aşırı sağın da artık AB fikrine soğuk bakmadığı, yabancı düşmanlığını güçlü uluslar ve Avrupa değerleri söylemleri üzerinden somutlaştırabildiğini biliyoruz. Bu durum da Macron ve Le Pen'in söylemleri arasındaki farkı silikleştirmektedir. Güvenikleştirme söylemini yükseltmenin sonuçlarının en çapıcısı, siyasi olarak birbirinden çok farklı hareketlerin birbirine benzeşmesi olarak karşımıza çıkmaktadır.

İslamofobi konusunda ise Macron hareketinin yine çelişkili konumunu sürdürdüğünü iddia edebiliriz. Güvenikleştirme ve İslamofobi kapsamında çokça tartışılan bir diğer önemli başlık “Ayrılıkçı” yasa olarak adlandırılan Cumhuriyet Değerlerine Saygıyı Güçlendiren Prensipler Yasası olmuştur. Bu yasa İslamofobi ve güvenlik tartışmalarını Fransız kamuoyunda yeniden canlandırmıştır. Macron 2019'daki bir konuşmasında; "Birlikte yaşamamak, Cumhuriyet dâhilinde olmamak ve bir din adına, İslam'ı saptırarak yapılan ve Cumhuriyetimizin bazı yerlerinde yer edinmiş bir ayrılıkçılık var" (Mechai, Perspektif, 2021) demiş ve ilk kez Cumhuriyet ve aydınlanma değerleriyle uyumlu bir proje olarak Fransız İslam'ı modelini dile getirmiştir.

Çıkarılan yasada; Fransa'daki derneklere yabancı finansmanın denetlenmesini, cumhuriyetçi taahhüt sözleşmesinin dernekler tarafından imzalanması, kamusal alanda başörtüsünün sınırlandırılması, tehlike arz eden derneklerin kapatılması, bağışçı bilgilerine hükümetin erişmesi ve kamu düzenine tehdit oluşturabilecek her türlü eylemden kaçınılması gibi birtakım muğlak ifade ve düzenlemelere yer verilmiştir. Öte yandan zorunlu eğitimin üç yaşına indirilmesi, yabancı imamlar yerine Fransa'nın kendi imamlarını yetiştireceği ve derneklere yabancı

finansmanın ciddi ölçüde şartlarla sınırlandırılması da tartışılan diğer önemli başlıklardır (Çakır, Amerika'nın Sesi, 2021).

Cumhuriyetçi ilkeleri tanımlamanın güçlüğü ve dernekler kanununa uzanan değişiklik, İslam düşmanlığı tartışmasını canlandırırsa da tüm eleştirilere rağmen mecliste kabul edildi. Yasaya karşı çıkanlar da yine Mélenchon önderliğindeki sol çevreler oldu. Öte yandan Macron kampanya dönemi söylemlerinde Le Pen'in İslam karşıtlığını, toplumu bölme çabası olarak nitelendirip sürekli biçimde eleştirmişti ve Müslüman ve Yahudiler için olumlu mesajlar verme çabasındaydı. Macron'un seçim dönemi sırasındaki söylemleriyle politikaları arasındaki farkı yansıtması bakımından bu yasa da önemli bir örnek olmuştur. Bu konuda anımsanması gereken bir diğer önemli nokta ise daha önce sözü edilen Roe'ye ait toplumsal güvenlik ikilemi kavramıdır. Çoğunluk olan topluluğun kendi güvenliğini sağlamaya yönelik hareketlerinin, diğer topluluklar tarafından kendi güvenliklerine tehdit olarak algılanabileceği ve asimilasyonist yaklaşımın doğuracağı sonuçlar açıklanmıştı. Macron'un Fransız İslam'ı yaklaşımın bu bağlamda topluluklar arasındaki iletişim eksikliğini arttıracak ve daha şiddetli çatışmalar barındırma potansiyeli taşıdığı söylenebilir.

Entegrasyona hizmet etmeyen bu yaklaşımın güvenlikleştirmenin kültürel boyutu üzerinden ilerlediği, farklı kültürü “eritme potası” içinde Fransız değerlerinin üstün konumunun vurgulanması amacı taşıdığı ifade edilebilir. Özellikle kimlik ve kültür farklılığının ve ekonomik zorlukların iç içe geçtiği hassas bölgeler olarak anılan bölgelerde entegrasyon ve iletişim dili eksikliğinin sıklıkla çatışmalarla sonuçlandığı görülmektedir. Bu yüzden ABD'de dahi başarılı olmayan ve çokkültürcülüğe geçişle sonuçlanan eritme potası modelinin Fransa için de başarılı olmayabileceği düşünülmektedir. (Kaya, 2014, 13) Macron'un sıklıkla göçmenler için dil ve kültür eğitimini öne çıkarmasına rağmen daha önce MIPEX raporunda da belirtildiği üzere Fransa'nın bu konuda uygulamada “oldukça zayıf olduğu, son on yılda bir ölçüde iyileşme olmasına rağmen vatandaşlık eğitiminde çeşitliliğin takdir edilmesi eksikliği olduğu” vurgulanmıştır (MIPEX Countries France, 2020).

2022'de göçmenlik, güvenlik ve İslam üzerinden tartışmaların bu denli yükselmesine karşın 2017 kampanya dönemi dokümanında; yalnızca on sekiz ve on dokuzuncu sayfalarda “Fransız olmaktan gurur duymak” üst başlığı altında

ulusla bağları yeniden kurmak, laikliği savunmak ile birlikte yer verilen entegrasyonu hızlandırma maddesi bulunmaktadır (République en Marche, Emmanuel Macron Président, 2017, 18-19). Bu başlıkta da “kent politikası bağlamında öncelikli mahalle sakinlerinin işe alımını teşvik etmek için açık işler yaratılacağı” ve “ulusal bir öncelik olarak ayrımcılığa karşı mücadele” edileceği vurgulanmakta ve pek detaya inmeden yer verilen genel geçer politikalar üzerinde durulmaktadır.

2017 ve 2022 program ve projelerine ilişkin yapılabilecek genel değerlendirme; 2022’de güvenlik bağlamında Macron uyguladığı politikaların tümüne yer vererek güvenlikleştirme söylemini kullandığı yönündedir. Bununla birlikte aslında 2017’de de Macron’un göçmen hakları için sosyalist siyaset haricindeki rakiplerinden ayırıcı bir vaadi ya da yaklaşımı bulunmamaktadır. Güvenlikle ilgili temaları 2017’de de “Koruyan devlet” başlığı altında vermiş, güvenliğin arttırılmasına ilişkin alınacak birçok önlemi vurgulamış, fakat 2022’de çok daha fazla yer ayırmıştır (République en Marche, Emmanuel Macron Président, 2017).

Macron’un göç ve entegrasyon politikası aslında, belirli “hassas” bölgelerin ve yüksek kalifiye göçmenlerin, iyi eğitilmişlerin ve Fransız nüfuzuna katkı sağlayanların vatandaşlık ve entegrasyonla ödüllendirilmesi ve ayrımcılığa soyut bir karşı çıkıştan ibaret gibi gözükmektedir. Ayrıca Macron’un politika dokümanlarında, önceden sözünü ettiğimiz güvenlikleştirmenin çeşitli boyutlarından daha çok siyasi ve askeri güvenlikleştirmenin ön planda olduğunu, ekonomik anlamda pragmatik bir yaklaşım benimsediğini söyleyebiliriz.

Macron’un önceki bölümlerde de değinildiği üzere düzensiz göçü, ekonomik ve sosyal anlamda işine yaradığında teşvik eden tarihsel Fransız devlet politikasını uygulamayı sürdürdüğü ve bu anlamda bir devamlılık olduğu değerlendirilmektedir. Yeni olan ise güvenlikleştirme bağlamında göçmen kimliğine son derece seçici bir yaklaşım getirildiği, kalanların Fransız toplumunun güvenliğine yönelik bir sorun olarak görüldüğüdür. Ancak makbul göçmen, olağanüstü başarıları ya da başarı potansiyeli olan ve Fransız değerlerine uyum sağlamış kişilerin ulusa dahil edileceği fikri iyice benimsenmiş görünmektedir. Bir diğer önemli nokta da sonraki bölümde sıklıkla tartışılacak olan aşırı sağ çevrelerin benimsediği ve Le Pen’in savunduğu “ulusal tercih” yasası ile referandum vasıtasıyla AB direktifleri ve anayasayı etkisiz hale

getirerek kimin gidip kimin kalacağı ya da ekonomik ve sosyal yardımlardan yararlanacağına Fransız toplumunun karar vermesi düşüncesine Macron'un açıktan karşı çıkmaması ve programına almamasıdır. Bu fikre karşı çıktığını tartışmalarda dillendirse de yazılı metinlerde bulunmaması dikkat çeken bir nokta olarak değerlendirilmiştir. Bu konu basında da çokça tartışıldığı için sıradaki bölümde ele alınmaktadır.

4.2. Güvenlikleştirme Söyleminin Fransız Basınındaki Karşılığı

4.2.1. Adayların Seçim Sürecinde Söylemsel Düzeydeki Pozisyonları

Fransa'da cumhurbaşkanlığı seçimlerinin birinci ve ikinci turları 10 ve 24 Nisan tarihlerinde gerçekleştiğinden Nisan ayı için Fransız toplumsal yaşamında geniş temsiliyeti bulunan ve görece birbirinden farklı siyasi pozisyonları temsil eden üç gazete incelenmiştir. Söz konusu gazetelerden Le Monde merkez sol, Le Figaro merkez sağ, Libération ise sol ve sosyalist çevrelerce daha çok benimsenmektedir. RN hareketinin ulusal çapta temsiliyeti olan herhangi bir gazetesi olmadığından incelemeye dahil edilmemiştir. Nisan ayı süresince üç gazetede yer verilen haberler ve köşe yazıları taranmış, göçmenlik, göçmenler, mülteci, güvenlik, güvenlikleştirme, aşırı sağ kavram ve temalarının yer aldığı haber ve köşe yazılarına odaklanılarak inceleme gerçekleştirilmiştir. Bu bölümde ilk ele alınacak tema ekonomi etrafında biçimlenmiştir.

4.2.1.1. Ekonomiye İlişkin Güvenlikleştirme Söylemleri

İncelemelerden çıkarılan ilk önemli nokta; Le Pen'in tarihsel olarak aşırı sağın savunduğu genel politikaları devam ettirmekle birlikte Avrupa'da yükselen ekonomik sorunların da etkisiyle söyleminin odak noktasına bu sorunları yerleştirdiği ve genel ideolojisini bu tema etrafında seçimler için yeniden biçimlendirdiğidir. Satın alma gücü sorunları, sosyal adaletsizliklere olan tepki, Macron'un "kibirli oluşu", enflasyon artışı ve yoksul kesimlerin sosyal dışlanma korkusunu söylemlerinde temel bir yere oturmuş, Macron'un küçük insanlar için iyi şeyler yapmadığı vurgularında bulunmuştur. (Auffray, Boiteau, 2022) Bu noktada 2018'de başlayan sarı yelekliler hareketinin de hareketi için önemli bir enerji ve oy potansiyeli barındırdığı düşünüldüğü değerlendirilebilir. Özellikle Libération'da aşırı sağın yüksek oy oranını analiz eden bir röportajda; Le Pen'in sosyal sorunları kimlik sorunları etrafına

yerleştirmeyi başardığına yönelik önemli bir tespit yapılmaktadır (Derestiat, G. Ivaldi ile Röportaj, 2022).

Bu bağlamda bir başka dikkat çekici olgu ise aşırı sağın kendisini ideolojik olarak yeniden biçimlendirme başarısıdır. Baba J.M. Le Pen ekonomik anlamda özgürlükçü bir liberalizmi savunmaktaydı ve devletçiliğe karşı çıkıyordu; fakat kızının söylemlerinde özgürlüğün yerini korumacılığın aldığı görölmektedir. Le Monde’da 18 Nisan’da (Conesa, 2022) gerçekleştirilen analizde “Welfarisation” olarak anılan süreçle birlikte korumacı, müdahaleci, kamu çalışanlarını savunan yeni bir ekonomik politikaya geçildiği analiz edilmektedir. Böylece geleneksel olarak sol partilerde somutlaşan sınıfları ve kitleleri kendisine çekmeyi amaçladığı ve sosyal popülizmle daha önce de Huysman’a atıfla vurgulanan biçimde bir tür “welfare chauvenism”i ön plana çıkarmaktadır. Aşırı sağdaki bu söylem de aslında yeni değildir, Van Dijk bunu geleneksel tema “yük” olarak adlandırmaktadır (2003/2000, 80). Bu söylem sadece Le Pen için söylem yenidir.

Ekonomik vatanseverlik (Patriotisme économique olarak da sıklıkla anılmaktadır) süreci büyük oranda 2012’deki Eurozone bölgesindeki Euro krizi sonrasında yaşanmış, Post endüstriyel Fransa’da sınıfların yapısındaki ve geleneksel proleteriyadaki dönüşümün de etkisiyle solun önerileri sol seçmene sunulmaya başlanmıştır. Tartışmaların etrafında biçimlendiği başlıca meseleler; ekonomik olarak dezavantajlı sınıfların devlet tarafından korunması, sosyal yardımlar ve yakın zamanda Fransa’da büyük grev ve eylemlere neden olan emeklilik yaşı reformudur. Emeklilik yaşını 65’e yükseltmek isteyen Macron’a karşı Le Pen tıpkı sosyalistler gibi 60 yaşını savunmaktadır (Bissuel, 2022).

Öte yandan Euro’dan çıkma gibi öneriler ve olası bir Le Pen iktidarının Frexit ihtimali, AB ve uluslararası ticaret anlaşmalarından çıkılması ve yeniden düzenlenmesi sonuçlarını doğurabileceğinden tüm Avrupa ve dünya ticaretini etkileyebilecek bir finansal ve siyasi kriz ihtimali doğuracağı söylenebilir (Claeys, 2017). Le Monde’daki analizde de vurgulandığı üzere Le Pen’in gerçekleştirmeyi planladığı reformların kaynak meselesine ilişkin biraz da hayali bir biçimde göçün kesilmesiyle oluşacak on beş milyar Euroluk bir kaynaktan söz edilmektedir; fakat gerçekte böyle bir kaynağın ortaya çıkması da pek mümkün olmadığı değerlendirilmektedir (Conesa, 2022).

Ekonomik güvenlikleştirme yaklaşımının sıklıkla söylemsel düzeyde çarpıtmalara ve rakamlar üzerinden manipölasyonlara yaslandığı sonraki bölümde sosyal konutlar ve güvensizlik örnekleri üzerinden ayrıntılarıyla açıklanacaktır. Güvenlik ve güvenlikleştirme konusunda bu durumu inceleyeceğiz. Van Dijk'ın söylem yapılarından “sayı oyunu” ve “abartma” söylem yapılarının söz konusu olguyu açıklamakta uygun olduğu düşünülmektedir. “Sayı Oyunu” olarak adlandırılan şey temelde, tarafsızlık izlenimi yaratan istatistikleri iddiaları destekleyecek biçimde ve bağlamda kullanmaktır ve güvenlikleştirme kapsamında aşırı sağ tarafından sıklıkla kullanılan bir söylem yapısı olduğu görülmüştür. (2003/2000, 93-100).

4.2.1.2. Kültür ve Kimlik Tartışmaları

Bu konuyu detaylı incelemeden önce güvenlikleştirmenin bir başka boyutu olan kültürel alanda seçim süresince etkili olan isim aşırı sağın diğer bileşeni olan Zemmour'un temel paradigmasını anlamak gerektiği düşünülmektedir. Seçim sonuçlarına bakılırsa Fransız toplumunda belli düzeyde karşılık bulan yaklaşımı “Le Grand Replacement” (Büyük yer değiştirme) olarak anılan bir komplo teorisine dayanmaktadır. 2011’de Fransız yazar Renaud Camus tarafından ortaya atılan teori 2021 ve 2022 seçim sürecinde Zemmour tarafından yükseltilmiştir.

Teoriye göre Fransa demografisi Avrupalı ve Hristiyan olmayanlar hâkim konuma gelecek şekilde değiştirilmekte bu da medeniyet anlamında Fransa’da bir değişim yaratacağı düşünülmektedir. Avrupa medeniyeti yerine Müslüman Afrika medeniyeti tarafından ele geçirilmeyi işaret eden görüş aşırı sağda önemli ölçüde destek bulmuştur. Öte yandan Libération’da yapılan analiz, Zemmour’un varlığının Le Pen’i siyasi olarak yeniden merkeze çektiği ya da bu algıyı yarattığını söylemektedir (Massol, 2022).

Zemmour’un yaklaşımı, yine Van Dijk’ın özellikle ırkçılık üzerinden örneklandığı çalışmalarda sıklıkla kullandığı biçimde “kurbanlaştırma” söylem yapısının iyi bir örneğini oluşturmaktadır (2003/2000, 85-86). Zemmour’un düşüncesinin doğal sonucu; Avrupa medeniyetine ait olan “masum” ve “kurban” konumundaki Fransız halkının “yabancı” bir medeniyet tarafından işgal edilmekte ve yapısı bozulmakta olduğu düşüncesidir. Kolonizasyon ve emperyalizm gibi tarihsel ve ekonomik süreçler tamamen göz ardı edilerek temel bir güvensizlik miti ve bunu göçmenlerle ilişkilendiren bir anlatı etrafında söylem oluşturulmaktadır. 4 Nisan tarihinde Le

Figaro'ya verdiği röportaj bunu doğrular niteliktedir. “Göçmen işgali” (L'invasion migratoire) ifadesini kullanmakta, cumhuriyetçiler, RN ve kendi partisi arasında ayırım olmadığına, bunun yapay olduğuna inandığını belirtmektedir. Seçimleri medeniyet meselesi gibi gösterirken 2 milyon yasal yabancı, günde 1800 saldırı, röportaj bitene kadar saldırıya uğrayan 50 masum Fransızdan bahsederek göçmeni şeytanlaştırıp Fransızları kurbanlaştırmaktadır. Retorik olarak göçmenlerin güvensizlik yarattığı tezi de durmadan yinelenmektedir ve bunun da bilinçli bir söylem yapısı olduğu değerlendirilmektedir. (2003/2000, 105) Acil olarak seçilmesi gerektiğinin de Fransa için yaşamsal olduğunu vurgulamaktadır (Sapin, De Vilers, Eric Zemmour ile Röportaj, 2022). Eski cumhurbaşkanlarından Sarkozy'nin Macron'u desteklediğini açıklamasının ardından Zemmour tarafından ısrarla savunulan sağda birlik fikrinin çöktüğü değerlendirilmektedir.

Le Pen'in temel ideolojik pozisyonu geçmişe göre farklılaşmış gözükmekle birlikte yabancı düşmanlığı, göçmen karşıtlığı ve İslamofobi konularında farklı bir bakış açısı barındırmamaktadır. Macron küreselleşme için en iyi adayken ben Fransa için en iyi adayım söylemini ön plana çıkaran Le Pen'in stratejisi Macron karşıtı herkesi kendi etrafında toplasmaya çağırarak gibi gözükmektedir. Ekonomik sorunlara da bu derece ağırlık vermesi de doğrudan bununla ilgili görülmektedir.

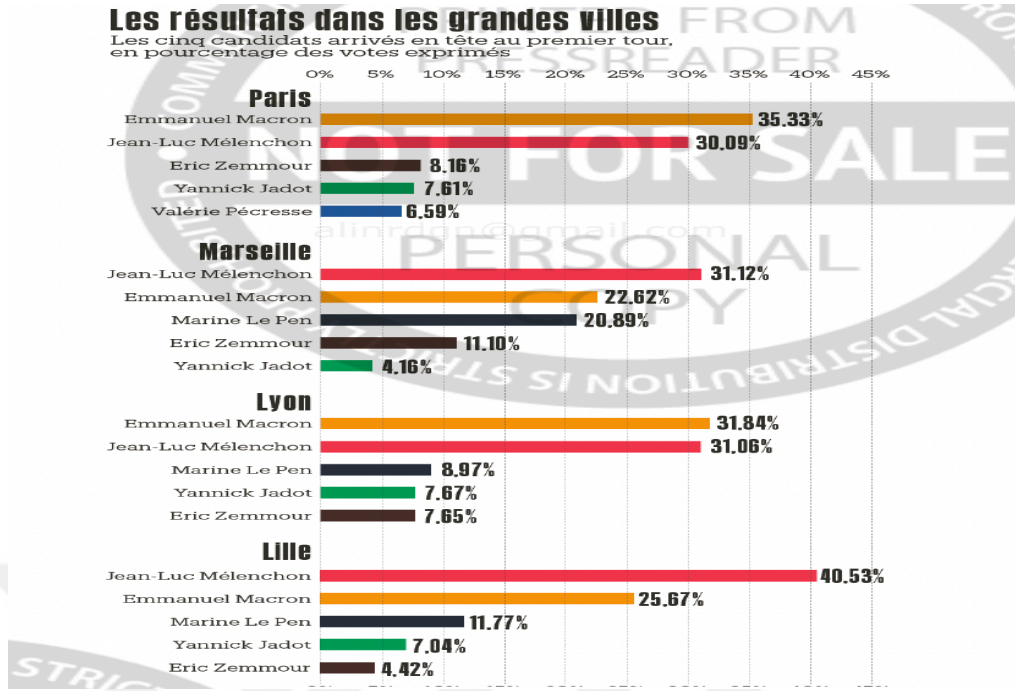
Buna karşılık Macron'un aşırı sağ tezlere açıkça karşılık vermeden birliktelik düşüncesini öne çıkaran bir kimlik anlayışı üzerinden seçim propagandasını oluşturduğunu söyleyebiliriz. Önceki bölümde incelediğimiz seçim dokümanlarının isimleri dahi buna uygundur. “Nous Tous” (Biz hepimiz) ve “Avec Vous” (sizinle birlikte) mektupları “Onlar” ı olmayan, en azından söylemsel düzeyde görünmeyen bir “Biz” kimliğini inşa etmeye çalışmaktadır. Biz ve onlar karşıtlığı siyasette sık kullanılan bir söylem yapısı olmakla birlikte Macron'un seçim sürecinde “Onlar” üzerinden bir ötekileştirmeye gitmediği değerlendirilebilir. Fakat bununla birlikte Macron aşırı uçları ötekileştiren bir söyleme de yer vermektedir. Sıklıkla gazeteler tarafından da Le Pen'in ekonomik sorunlar ve satın alma gücü üzerinden sürdürdüğü söylem yapısı, “şeytandışılştırma” (dédiabolisation) olarak değerlendirilmektedir. Le Pen göçmen grupları ötekileştirirken odağını satın alma gücü ve ekonomi gibi temel konularda tutarak normalleşmekte ve Zemmour'u aşırı gösteren bir strateji uygulamaktadır. Böylece Le Pen sağın “makul” temsilcisi, Zemmour ise aşırı

haline gelir. Elbette bu “Biz” söyleminin oluşturulma biçimi, kimlik ve yurttaşlığa ilişkin iki farklı bakış açısını göstermektedir.

İkinci turda Mélenchon’un oylarını almak için Macron özgürlüğe dayalı söylemleri ön plana çıkarırken Le Pen’in stratejisinin ekonomik memnuniyetsizlik nedeniyle Macron’a karşı olanları kendi tarafına çekmek olduğu görölmektedir. 12 Nisan Libération haberinde (Berteloot, Massol, 2022); Le Pen’e verilen oyun fiziki, kültürel, ekonomik ve sosyal bir “koruma” sağlayacağına yönelik parti temsilcilerinin ifadeleri bulunmaktadır. Macron ise ilk tur sonrası sol oyları kazanmak için programında uygulamaya yönelik somut bir değişikliğe gitmeden soyut söylemlerle ve aşırı sağ karşıtlığı ve bir tür cumhuriyetçi cephe üzerinden politikasını oluşturmuştur. Le Figaro’daki 13 Nisan tarihli habere göre yalnızca emeklilik yaşı konusunun tartışmaya açık olabileceği ve referandum ihtimalini dahi dışlamadığı mesajını halka vermiştir. (Berdah, Boichot, 2022)

Le Pen’in korumacı söylemlerinin ise büyük şehirlerden ziyade özellikle taşrada karşılık bulunduğu değerlendirilmektedir. İlk tur sonrası oyların şehirlere göre dağılımına baktığımızda aşağıdaki tabloda göröldüğü üzere büyük şehirlerin tümünde Macron ve Mélenchon önemli oranda oy almış, Le Pen genel sonuçlara göre oldukça az bir oranda kalmıştır. Le Pen’in kimliği, kültürel ve ekonomik korumayla özdeşleştirdiğini ve güvenliğin ekonomik ve kültürel boyutlarını ön plana çıkardığı söyleminin taşrada daha çok karşılık bulmakta olduğu görölmektedir. Bu elbette biraz da “elit” karşıtı söylemsel stratejisiyle de örtüşmektedir. Aktarmak istediği söylemde Macron Fransız ulusunun çıkarlarını düşünen birisi değil, küresel elitin yararına çalışan birisidir. Macron’un eğitimi, önceki çalışma hayatı ve davranışları bu imanın parçasını oluşturmaktadır.

Şekil 9: Şehirlere Göre Oy Oranı

Kaynak: Les Resultats dans les Grand Villes, Libération, 2022.

İronik görünmekle birlikte göçmen sayısının görece daha çok olduğu büyükşehirlere göre taşrada ve güneyde aşırı sağın yüksek oy oranı almasının göçmenlerle gündelik hayatta ilişki içinde olmamakla ilgili olduğu düşünülmektedir. Fransa özelinde bu durumu inceleyen çalışmaya literatürde rastlanmamakla birlikte Avrupa ülkelerine yönelik çalışmalarda göçmen karşıtlığının eğitimsizlikle, yoksullukla ve yaşamdan memnuniyetsizlikle doğru orantılı biçimde arttığı gösterilmektedir (Bozkurt, V., Kaya-İnceiplik, G. Bagabylov, N. 2021, 68). Ayrıca ABD özelinde de demokrasi karşıtlığı ve aşırı bir yaklaşıma dayanan taşra popülizmi de duruma uyan bir siyaset biçimi olarak akla gelmektedir (Yıldız, 2017,12). Macron'un kimlik, yurttaşlık ve güvenliğe ilişkin bakış açısını daha iyi anlamak için Le Figaro'ya 20 Nisan tarihinde yazdığı Benim Fransam isimli mektup uygun bir örnektir. Mektubunda temel olarak; kanla değil alınan riskle Fransız olduğundan, Marie Curie ve diğer ünlü tarihsel simalardan yola çıkılarak Fransızlığın bir kazanım olduğundan, toplumsal sözleşmeye dayanan akıl üzerine kurulu yurttaş özgürlüğüne inandığından, aşırıya karşı çıkan boş özgürlüğe karşı çıktığından, özgürlüğün kırılgan olduğu, içeride aşırı sağa, dışarıda savaşa karşı korumak gerekliliğinin güvenliği getirdiği ve tüm bu sebeplerden Fransızlığı korumak gerektiğini belirtir. Vatandaşlığın ödev boyutunu özel olarak vurgular ve ajandasını açıklar. Beş yıl daha görev alırsa, orduyu, polisi

jandarmayı ikiye katlayacağından özgürlüğü koruyacağından söz eder (Macron, 2022).

Macron'un güvenliği bu söylemlerden de anlaşılacağı üzere bekanın korunmasına dayalı bir tür güvenliktir. Ukrayna savaşı kuşkusuz yeni bir paradigmadır, oysa Macron mektubunda sürekli bir tehditten söz eder gözükmektedir; ancak düşmanı ve tehdidi muğlak bırakmaktadır. Belirsizliğin bu noktada bilinçli bir söylemsel strateji olduğu değerlendirilmektedir. (Van Dijk, 2003/2000, 106) Macron'un "Biz" kimliğini soyut bir Fransız değerleri düşüncesine dayanarak belirsiz bırakmasının bilinçli bir tercih olduğu değerlendirilmektedir. Öte yandan Paris ekolünün vurguladığı güvenlik teknolojileri vasıtasıyla güvenliğin yaşamın her alanına yayılmasının ise Macron tarafından benimsenen ve propagandası yapılan gündelik yaşamın güvenliği söylemiyle pratikte yanıt bulduğu değerlendirilebilir. Macron sürekli bir tehdide karşı güvenliği siyasi ve toplumsal yaşamın her alanına yayma hedefindedir. Ekonomik olarak güvenlileştirme söyleminde neredeyse hiç yer almazken, kültürel güvenlileştirmeye ise Le Pen ya da Zemmour'dan farklı yaklaştığı anlaşılmaktadır. Göçmenlere dil, kültür ve değerler konusunda getirilen Cumhuriyetçi Entegrasyon Sözleşmesi gibi zorunluluklar, daha çok Fransa'nın göçmenler konusunda geleneksel devlet politikasının, özellikle en somut halini Mitterrand'da gördüğümüz "insertion" olarak adlandırılan dahil etme yaklaşımının bir devamı olarak değerlendirilebilir. Macron her ne kadar sınır güvenliği gibi güvenlik önlemlerini arttırma vurguları yapsa da tehlikeyi sıklıkla Rusya gibi dış ülkelere ya da içerideki "aşırı" olarak göstermektedir.

Macron'un bir gün öncesinde yayımlanan Le Pen'in Le Figaro'daki mektubu ise güvensizlik, göç akışının kısıtlanması, İslamcı ideoloji, küreselleşme, satın alma gücü ve ekonomi gibi birçok başlığı ele almaktadır. Korunmaya muhtaç bir Fransa'nın yeniden cumhuriyetçi inşasından söz eder gözükmektedir ve tehlikeler nettir. İki adayın gördüğü Fransa birbirinden oldukça farklıdır. Bölünmüş binlerce mahallenin sistemli bir cumhuriyetçi fethe tabi tutulacağından, orada genellikle şeflerin kanunları veya İslamcı ideoloji altında yaşayan milyonlarca insanın bu meşru olmayan kölelikten özgürleştirileceği, kamusal alanın yeniden güvenli olacağı, tüm dünyanın hala zengin olduğuna inandığı bir Avrupa'ya uygulanan göçmen baskısına karşı göç akımlarının sıkı kontrolünün organize edileceğini belirtmektedir. (Le Pen,

2022) Le Pen'in Fransa'sı şanlı bir geçmişi olan fakat bugün kaotik, güvensiz ve korunmaya ve "özgürleştirmeye" muhtaç bir Fransa olduğu anlaşılmaktadır.

Göç, kimlik ve vatandaşlık başlığında Le Pen gibi cumhuriyetçi aday Pécresse, vatandaşlığa kabulün liyakat ve asimilasyon kriterlerine tabi olmasını savunurken, Emmanuel Macron oturma izni verilmesini dil sınavı ve işe bağlı olmasını şart koşması öne çıkmaktadır. Yeşiller hareketi lideri Jadot ve sosyalist Hidalgo ise sığınmacıların çalışmasına izin vermek isterken, Zemmour işsiz yabancıları toptan sınır dışı etmek istemektedir. Daha önceki bölümde adayların programları üzerinden değinilen bakış açılarının birtakım unsurlarının seçim sürecinde daha çok öne çıkabildiği ya da geri planda kaldığı söylenebilir. Bunun nedeni ise Fransa'daki ittifaka dayalı iki turlu seçim sistemidir. Macron ikinci turda daha sola yakın bir dil benimserken, Le Pen olabildiğince Macron karşıtı merkez partisi gibi davranma eğilimine girmekte ve dilini buna göre düzenleyebilmektedir. Daha sonra inceleneceği üzere iki adayın 20 Nisan'da televizyonda çıktıkları tartışma programındaki söylemlerinde de bu durum görülmektedir.

Macron'un ilk dönem göç politikalarına ilişkin Le Monde (Pascual, 2022) haberinde göçmen ve mülteciler için İçişleri Bakanlığı'nın değerlendirme amaçlı bağımsız bir denetim firması olan Ernest&Young firmasına denetim yaptırdığı, denetime göre halen kaynak ve tutarlılık konularında ciddi eksiklikler olduğu vurgulanmaktadır. En zayıflara öğrenimin yeterince ulaşmadığı, özellikle ciddi bir kesimin halen okuma yazma bilmediği belirtilmektedir. Öğrenme gruplarının homojen olmaması, kadınlar için çocuk bakımının kısıtlılığı, yeni gelenler için işin çok acil olması da entegrasyon bağlamında çeşitli sorunlar yaratmaktadır. Gençler ilk gelişte istihdam için elverişli görülse de lojman, hareketlilik ve Fransızca sorunlarının iş bulmayı zorlaştırdığı belirtilmektedir. Macron'un vatandaşlık ve entegrasyon için çokça önemsedığı dil öğrenimi başlığında yetersiz kalındığı ortaya çıkmaktadır.

4.2.1.3. AB ve Küresel Politik Meselelere İlişkin Söylemsel Strateji

Son önemli tartışma başlığı ise AB etrafında biçimlenmektedir. Macron sıklıkla Le Pen'in AB karşıtı olduğunu iddia ederken, le Pen ise ayrılmayı savunmamakla birlikte ulusal çıkarları ve ulusal yasaları üstün tuttuğunu söyleyerek Macron'a karşı söylemini oluşturmaktadır. Fransa ile AB arasındaki anlaşma metinlerini revize etmek istediğini ve seçilirse ilk fırsatta Brüksel'e gideceğini belirten Le Pen'in

söylemleri halen orta vadede bir Frexit ihtimalinin canlı olduğu ve yeni bir Avrupa düzeni vaadinde olduğu analizlerine neden olmaktadır (Pouzadoux et Service Politique, 2022).

İkinci turun hemen öncesinde, Macron ve Le Pen'in 20 Nisan'da televizyonda karşı karşıya geldikleri tartışma programına ilişkin Libération'da tarafların kilit önemdeki söylemlerinin tam sayfa olacak şekilde karşılıklı yer aldığı ve analiz edildiği görülmüştür. (Daoulas, Massol, 2022) Tartışmada Le Pen, Macron'a karşı;

“Siz küreselleşmenin, ben ulusun adayıyım” “Rusya'yı Çin'in kollarına bırakmak istemiyorum” “Korku, devam ettirmek için tek argümanınız” “Bizim görevimiz, Fransız halkının önceliğiyle meşgul olmak üzgünüm.” “Bize finansın Mozart'ı diye satılmıştı... Fakat siz borcu 600 milyar dolar üzerine çıkardınız.” söylemlerini kullanmıştır.

Buna karşılık Macron ise;

“RN'nin Avrupa milletvekilleri Rusya'ya karşı olan yaptırımlara oy vermedi”, “Cesaret der Jaures, ideale yürümek fakat gerçeği anlamaktır.” “24 Nisan seçimleri iklim ve AB konusunda bir evet hayır referandumudur.” “Madame siz iklim şüphecisisiniz.” “Sizin programınız açıkça ifade etmeden Euro'dan çıkmayı savunmaktadır.” “Sekiz başkanlık seçiminde aynı fikirleri savunmuş bir aile, bir klansınız.” ifadelerini kullanmıştır (Le Bingo du Débat, 2022).

Tartışmada Macron'un daha serinkanlı olduğu ve Le Pen'in açıkça ifade ettiği ya da etmediği aşırılıklarını vurgulamayı seçtiği değerlendirmeleri yapılmıştır. İklim, AB ve ekonomi üzerinden ilerleyen tartışmada, göç, güvenlik ve Le Pen'in uluslararası hukuk ve liberal demokrasi aleyhine hedeflediği referandumlar konusunda açıkça fikirler ileri sürmeden tartıştığı görülmektedir. Öte yandan Macron'un ifadelerinden güvenliği sık sık iklim ve ekoloji alanına da genişlettiği ve Le Pen'in bunun için bir tehlike olduğu mesajını verdiği anlaşılmaktadır. Le Pen, Macron'un “küreselleşme” taraftarı bir güç için çalıştığını iddia ederken, Macron ise tam tersi şekilde Le Pen'in “Rus yanlısı” olduğunu ima etmektedir. Macron'un merkezde duran ve ölçülü bir görüntü yakalamak ve oy kaybı yaşamamak adına göç ve Le Pen'in “ulusal öncelik” için planladığı referandumlar konularından uzak durmaya çabaladığı, bununla birlikte Le Pen taraftarlarının 2017'deki karşılıklı tartışmanın projeye karşı proje

tartışması olduğu, fakat 2022'nin bilançooya karşı proje tartışması olduğu değerlendirmeleri yapılmıştır.

4.2.1.4. Seçime Katılım Oranları ve Aşırı Sağın Normalleşme Süreci

Seçim sürecindeki güvenlik ve göçe ilişkin tartışmalara geçmeden önce son bir önemli nokta olarak seçimlere katılım oranı göz önüne alınmalıdır. İçişleri Bakanlığı verilerine göre bu seçimlerde 1969 yılından bu yana en yüksek seçime katılmama oranı kaydedilmiştir. 13 milyonu aşan yaklaşık %28 oranındaki katılmama rakamının oldukça çarpıcı olduğu değerlendirmeleri yapılmıştır.

Şekil 10: Seçimlere Katılmama Oranı

* Résultats au 2 ^d tour			
Liste des candidats	Voix	% Exprimés	
M. Emmanuel MACRON	18 768 639	58,55	
Mme Marine LE PEN	13 288 686	41,45	

	Nombre	% Inscrits	% Votants
Inscrits	48 752 339		
Abstentions	13 655 861	28,01	
Votants	35 096 478	71,99	
Blancs	2 233 904	4,58	6,37
Nuls	805 249	1,65	2,29
Exprimés	32 057 325	65,76	91,34

En raison des arrondis à la deuxième décimale, la somme des pourcentages peut ne pas être égale à 100%.

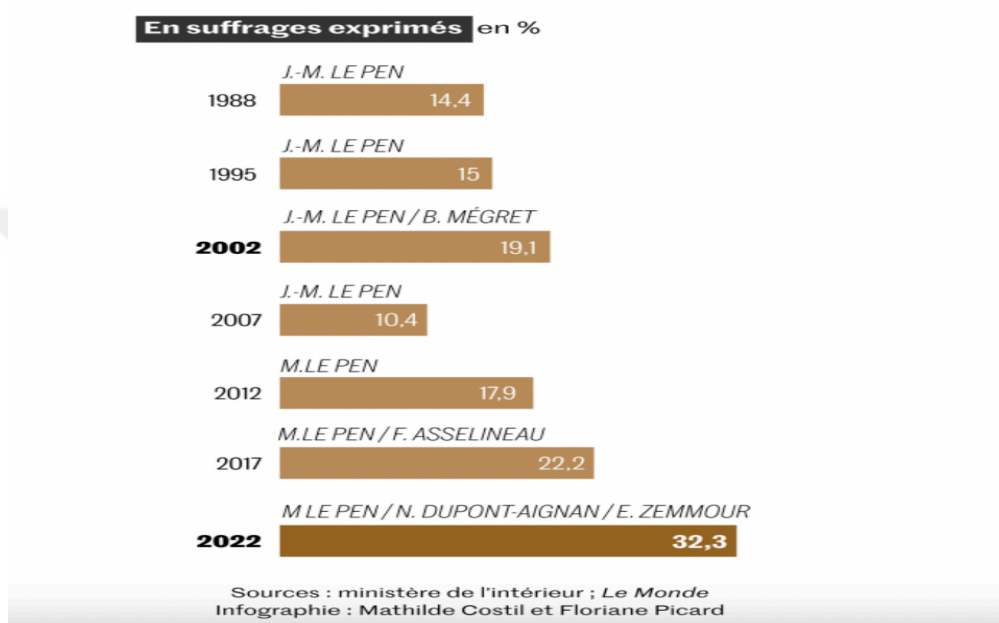
France Entière

Kaynak: L'accueil Présidentielle, Fransa İçişleri Bakanlığı, 2023.

Ayrıca verilere göre beyaz oy olarak anılan tarafsız oyların da bir hayli yüksek olduğu görülmektedir. Le Monde'daki analizde (Faye, Gatinois, 2022) radikalizmin, aşırıcılığın ve sandığa gitmemenin bu kadar çoğalmasının aşırı sağın zaten kazandığını gösterdiği değerlendirilmektedir. Daha da önemlisi 2017'de Emmanuel Macron'un "2022'de "aşırılıklara oy vermek için artık hiçbir neden kalmayacağını" taahhüt etmesi hatırlanarak aslında mevcut durumda Macron kazanmış olsa da bunun zafer olmadığı değerlendirilmektedir. Macron'un 2017'de taahhüt ettiğinin aksine Fransa'da seçimde karşılık bulan güçlü bir merkez ideoloji kalmamış görülmektedir. Parti Socialiste adayı Hidalgo'nun %2, cumhuriyetçi aday Pécresse'in yaklaşık %5 civarında oy alması bu durumu doğrular niteliktedir. 25 Nisan'da Libération gazetesi (Daoulas, Equy, 2022) de seçim sonuçlarını "Görkemli

Olmayan bir Zafer” manşetiyle duyururken aşırı sağın oy oranının yüksekliğini işaret etmektedir. Bu bağlamda solun ve merkez çevrelerin sonuçlardan son derece memnuniyetsiz olduğu değerlendirilebilir. Bu duruma dayanarak siyasal sistemin Fransa’da artık önemli bir kesim için çekiciliğini kaybetmekte olduğu, Macron’un deyişiyle aşırılıklara değil ama “oy vermek için neden kalmamış olabileceği” değerlendirilmesinde bulunabilir.

Şekil 11: Fransa’da Aşırı Sağın Oy Oranları

Kaynak: Le Monde, Costil et Picard, 2022.

Bu memnuniyetsizliğin sonucunu da seçim sonuçlarının tarihsel gelişimine bakarak anlayabiliriz. Fransa’da aşırı sağın yükselişine baktığımızda hızlı olmasa da kararlı bir yükseliş eğiliminde olduğunu görebiliriz. 2002’de J. Chirac’a karşı ilk kez ikinci tura kalan baba Le Pen Front National (Ulusal Cephe) ile oyların yalnızca %19 almışken Marine Le Pen’in ikinci turda %41 oy oranına ulaşması, daha önce anılan “dediabolisation” ve normalleşme sürecinin başarısı olarak okunabilir. Belki de Le Pen ve aşırı sağ hareket tarihinde ilk defa Fransa’da normalleşmiş bir seçenek halini almıştır. Irkçılık, göçmen ve yabancı düşmanlığı ve İslamofobi konularında söyleminde hiçbir değişiklik olmadan bunu başarması güvenlik ve güvensizlik konusunda halkın temel korku ve endişelerine, ekonomik, sosyal ve fiziki korunma güdüsünün manipülasyonuna dayandığı değerlendirilmektedir. Sonraki bölümde bu konu daha detaylı ele alınacaktır.

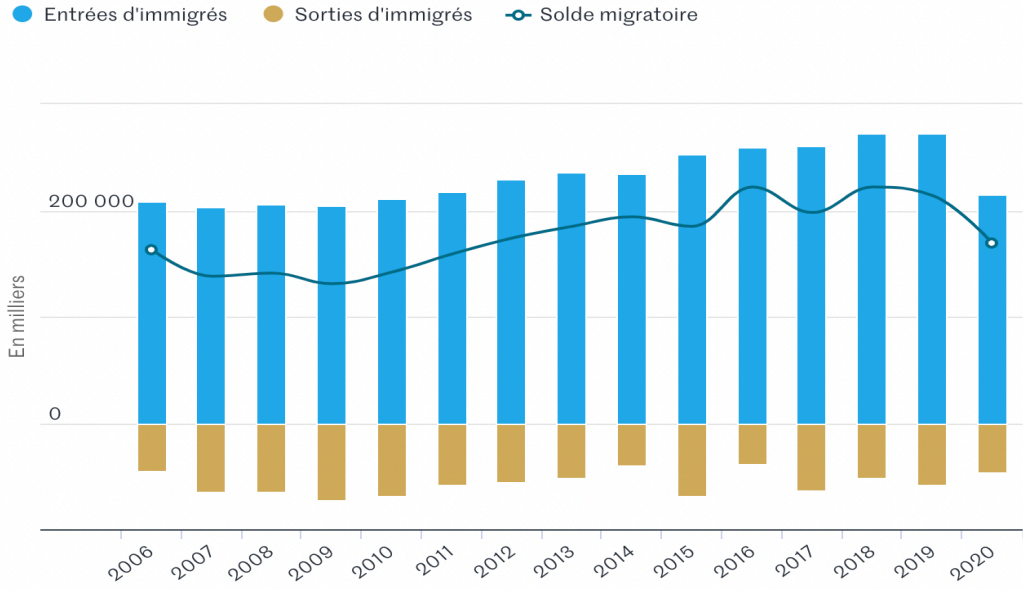
4.2.2. Güvensizlik, Güvenlik ve Göçmenler

Eski cumhurbaşkanlarından Hollande'ın söylemlerinde de somutlaşan, Fransa'da sol ve sosyalist hareketler göçün Fransa için zenginlik olduğu düşüncesini sıklıkla vurgulamakta hatta Yeşiller hareketinin lideri Jadot iklimsel sebeplerle yer değiştirenlere de barınma imkânı sağlanmasının ve bu konunun da irdelenmesini savunmaktadır. Jadot'nun yaklaşımının teorik arka planını daha önce sözünü ettiğimiz, güvenliği çevre ve iklim konularına genişleten ve özgürleşmeci bir olgu olarak gören Aberystwyth ekolünde bulabiliriz. Buna karşılık Pecresse liderliği altındaki cumhuriyetçiler “Daha iyi entegrasyon için daha az kabul” sloganıyla güçlendirilmiş sınır kontrolleri ve kotaları da savunmaktadır. Temel tezleri, yirmi yıldır Fransa'nın üçüncü bir göç dalgası altında olduğu ve bunun azalması gerektiği, kontrolsüz göçün Fransa'da suç ve güvensizliğe neden olduğudur. Bu yaklaşımın aşırı sağın diğer bileşenlerinde hatta yer yer sınır güvenliği bağlamında Macron'un söylem yapısında da karşılık bulduğuna değinmiştik.

Sağın birliği tartışmalarında Zemmour sıklıkla bu yaklaşım ortaklığına işaret etmektedir. Bununla birlikte söylemsel farklılıklar, inanışlar benzer olsa da liderlerin birliğini güçleştirmektedir. Le Monde'daki (Trippenbach, 2022) analize göre; Le Pen İslam'ı hedef almadan İslami ideolojiyi, göçmenleri hedef almadan da göçü hedef almaktadır. Bir yandan başörtüsünü tüm kamusal ve halka açık alanlarda yasaklamayı savunurken İslami ideolojiyi Nazizme benzetmekte ve diğer yandan da başörtülü kadınları bu ideolojinin militanı değil, kurbanı olarak gördüğünü vurgulamaktadır. Kurbanlaştırmanın bu kez başka bir biçimde de olsa aşırı sağın önemli bir söylem yapısı olduğu bir kez daha görülmektedir. Bu söylemin doğal sonucu “kurbanın” devlet tarafından “özgürleştirilmesinin” savunulmasıdır.

Daha önce de vurgulandığı üzere Zemmour ve Le Pen, göçmenler ve güvenlik konusunda sayı oyunlarına dayanan, toplum üzerinde önemli ölçüde karşılık bulan bir manipülasyon yapmaktadırlar (Van Dijk, 2003/2000, 100-101). Zemmour ve Le Pen, Macron iktidarının 5 yıl içinde ülkeye 2 milyon göçmen aldığı iddiası üzerinden söylemini kurmaktadırlar oysa gerçek rakamların farklı olduğu görülmektedir. Le Monde, (Geoffroy, Maad, 2022) resmi istatistik kurumu INSEE'nin göçmen akışı verilerine yer vererek bu durumu göstermektedir. Gerçek sayının 5 senelik süre için yaklaşık 700 bin olduğu görülmektedir.

Şekil 12: Fransa'ya Göçmen Giriş Çıkışları

Source : [Insee](#)

Kaynak: Le Monde, Geoffroy, Maad, 2022

Buradaki en önemli nokta, Le Pen'in göçmen çıkışlarını dikkate almamasıdır. Yine 13'ünde Le Pen'in düzenlediği basın toplantısında göçmenlerle Fransa'daki "güvenlik sorununu" ilişkilendirmektedir. Şiddetin 2017'den bu yana %31 arttığını, kırsalda ve kentlerde güvensizlik ve adli gevşeklik olduğunu vurgulamaktadır. Bu durumu da göçün patlamasıyla ilişkilendirir; fakat göçün patlaması gibi bir durumdan bahsetmek pek mümkün değildir. Açıkladığı sayıları bir de İçişleri Bakanlığı açıklaması olarak göstermektedir ki bu da söylemsel düzeyde "otoriteleri alıntılama" söylem yapısını kullandığını, bu sayede argümanının güvenilirliğini arttırdığını düşünmektedir. (Van Dijk, 2003/2000, 80) Bu verilere göre bilinçli şiddet 2017'den bu yana %31 artmıştır.

Göç konusunda çıkışları ve ölümleri dikkate almaması gibi burada da şiddetin alt türlerini dikkate almamaktadır. İçişleri Bakanlığının Fransa'daki suç rakamlarına ilişkin hazırladığı rapordaki ilgili kısma aşağıda yer verilmektedir. Açıkça görülmektedir ki şiddetin %56'sı aile içidir ve göçmen sayısındaki artışla bir ilgisi yoktur. Ayrıca Le Monde'daki analizde (Geoffroy, 2022) de belirtildiği üzere, söz konusu olan suç rakamlarıysa doğru ölçümü tam anlamıyla mümkün olmamaktadır. Öncelikle yalnızca polis ve jandarma rakamlarına dayanıldığı, yasaların evrimi

gereği belirli suçların kategorizasyonunu etkilediği ya da polisler belli dönemlerde belirli suçlara karşı daha aktif mücadele talimatı verilebildiği ve ikincil olarak da tüm kurbanların şikâyet edemeyebileceğini de akılda tutmak gerekmektedir.

Tablo 4: Fransa’da 2021 Yılı Bildirilen Suç Sayıları ve Yıllık Değişim Oranları

	Suç Sayısı (Yıllık Kümüle)	Değişim (%)				
		2021	2020	2019	2018	2017
Cinayetler	1026	+4	-1	+7	+2	-9
Kasıtlı Saldırı ve Darp	306700	+12	+1	+8	+8	+4
Aile İçi Şiddet	157500	+14	+10	+14	+9	+1
Diğer Kasıtlı Saldırı ve Yaralamalar	149200	+9	-7	+3	+6	+5

Kaynak: Fransa İçişleri Bakanlığı, Insécurité et délinquance en 2021: une première photographie - Interstats Analyse N°4.

Öte yandan gazete incelemeleri sırasında dikkat çeken, Fransa’da güvensizliğin ve huzursuzluğun yükseldiğine yönelik argümanların ve köşe yazıların genelde Le Figaro gazetesinde yer almasıdır. Sağın güvensizlik söylemini yükseltmesinin kendi meşruiyetini arttırmak için gerekli görüldüğü bu bağlamda değerlendirilmektedir. Gazetede 23 Nisan tarihinde, seçimlerin ikinci turundan bir gün önce “Politik Bir Problem Olarak Güvensizlik” başlıklı köşe yazısında yapılan analizde; bir numaralı politik sorun olarak devletin güvenliği sağlayamadığı durumda, ABD’deki “Gated Communities” olarak adlandırılan kapalı, özel, kendi güvenliğini sağlayan yerleşimler gibi gettolaşmanın doğabileceği, bu seçimin temel belirleyenin güvensizlik sorunu olabileceği ve Hobbes’a atıfla güvenliğin temel olduğu, Fransa’nın birçok kentinde güvensizliğin ve hukuksuzluğun yayıldığı, dükkanların erken kapandığı, kadınların saldırıya uğradığı gibi olgulardan bahsedilmektedir. Yazara göre kıyametvari bir durum olmamakla birlikte hukuksuzluğun olduğu yerde başka bir hukukun doğabileceği, parçalanmış toplum yapısının tehlikeleri ve devletin egemenliğini yeniden tesis etmesinin gerekliliği vurgulanmaktadır (Bock-Cote, 2022).

Yine Le Figaro’da, göç ve güvenliğe ilişkin haberde, gündelik yaşamdaki suç nedeniyle Fransızlar için güvenlik meselesinin seçimler için temel önceliklerden olduğu vurgulanmaktadır. (Cornevin, Leclerc, 2022) İçişleri Bakanlığı verileri kullanılan yazıda; Fransızların %63’ünün “güvensiz hissettiği” belirtildikten sonra, 600 ile 700 bin arası yabancının Fransa’da yasadışı şekilde bulunduğu ve “göç

baskısının” mali etkilerine vurgu yapılmaktadır. Ayrıca AB’de Fransa başkanlığının, birliğin sınırlarının daha iyi korunması ve göçmen kriziyle karşı karşıya olan ülkelerin daha iyi dayanışması için Schengen ve Dublin anlaşmalarında reformların tetiklenmesinin beklendiği belirtilmektedir. Herhangi bir siyasi lidere ya da sözlerine doğrudan atıf yapmadan üretilen bu haberlerin göçmen karşıtlığı ve güvenlikleştirme bağlamında mevcut politik söylemleri ideolojik olarak yeniden ürettiği değerlendirilmektedir. “Göç ve Güvenlik: Fransızları yakınlaştırmak, yasadışı olanları hedef almak” olan haberin başlığı dahi amacı yansıtmaktadır. Tezin güvenlikleştirme literatürüne ilişkin tartışmalara değinilen bölümden anımsanacağı üzere gazeteler ve köşe yazarları bu bağlamda hegemonik söylemin işlevsel aktörü rolü oynayabilmektedir.

Ayrıca gazetede, sık sık insan hakları ihlalleri ve skandallarla gündeme gelen FRONTEX ile ilgili yazılan 15 Nisan tarihli yazıda ve kullanılan görselde olumlayıcı bir söylem yapısı inşa edildiği tespit edilmiştir. Yunan sınırı yakınındaki bir köyde çekilen fotoğrafta sıradan bir polis aracının yakınında “Robocop” gibi giyinmemiş bir polis memurunun fotoğrafı yer almaktadır. Fransa’nın Birlik içinde sınır koruma anlamında lider olduğundan, sınır polislerinin yaşadığı zorluklardan ve FRONTEX görevlilerinin, göçmenlerin sığınma talebi haklarının garantisi oldukları vurgulanmaktadır (Leclerc, 2022).

Göçmenler ve güvenlik konusunu sık sık gündemine alan Le Figaro, 20 Nisan tarihinde de AB sınırlarından kaçak geçişin 2016’dan bu yana en yüksek seviyeyi gördüğü haberi manşetleştirilmiştir. Detaylara baktığımızda ise Afganistan, Türkiye ve Gürcistan’ın ilk üç sırada yer aldığı görülmektedir. Bir önceki senenin aynı zamanına göre Türkiye’den %190’lık bir artış söz konusu olduğu görülmektedir. Ocak ile Mart arasında 40,300 kaçak geçiş tespit edildiği, bu sayının artışının Ukraynalılardan kaynaklanmadığı, Balkanlar yoluyla Suriyeli ve Afganların, Doğu Akdeniz yoluyla Nijerya ve Kongoluların, Batı Afrika yoluyla da Fas ve Ginelilerin yolları olduğu belirtilmektedir. Ayrıca başvuru kabul oranlarının artmasına rağmen geçen seneki gibi mayıs ayından itibaren kaçak geçişlerin ikiye katlanacağı düşünüldüğünden göç cephesinde hiçbir şeyin yolunda gitmediği vurgulanarak yazıya son veriliyor (Leclerc, 2022).

Le Figaro'nun göçmenler üzerinden ideolojik düzeyde yeniden ürettiği güvenlikleştirme yaklaşımına karşıt olarak Libération'da (Coudriou, 2022) Macron'un çeşitli politika başlıklarında değerlendirildiği bir analizde, göç konusunda Fransa uluslararası af örgütü başkanı; bu beş yılın göç için iyi bir örnek olmadığını, pinpon topu gibi göçmenlerin geri gönderildiği, boşaltılan göçmen kamplarında polis şiddetini, özellikle Calais'deki uygulamaları ve göçmen kamplarının tahliye edilmesini eleştirmektedir. Fransa'nın, Britanya'nın göçmenleri Ruanda'ya geri gönderme insanlık dışı planı gibi oyunları oynamaması gerektiğini belirtmektedir. Suriyeli ve Afganlara Ukraynalılardan farklı davranıldığı, Avrupalı olanlara yapılan karşılamının herkes için olması gerektiği savunmasının önemli olduğu değerlendirilmektedir. Ayrıca Fransa AB dönem başkanıyken Dublin anlaşmasının revize edilmesinin vaktinin geldiğini düşünülmektedir. Bu noktada Libération'un sol görüşlü bir gazete ve Mélenchon'un yaklaşımına benzer olarak üretilen bilgi üzerinde bir nevi karşı hegemonya oluşturmak için güvenlikleştirmeye karşı sorunun insani yönünü ön plana çıkardığını iddia edebiliriz. Gazete haberlerinin siyasi lider söylemlerinden beslenmeden hatta lider söylemlerine de etkiye bulunarak ideolojileri yeniden ürettiği özellikle göçmenler üzerinden net bir biçimde anlaşılmaktadır.

Özellikle 18 Nisan tarihli bir köşe yazısında Le Pen'in göç takıntısının merkezinde Afrika olduğu değerlendirilmesinde bulunmaktadır. Afrika kelimesinin Le Pen'in programında 9 kez geçtiği belirtilmektedir. Bunu inceleyen yazar, birinin Francophonie için, üç kez İslamcı terörizm için, beş kez de göç baskısı için kullanıldığını aktarmaktadır. Bu semantik oranın kıtayı algılayışını gösterdiği sonucu çıkarılan analizde; kıtanın öncelikle demografik, sonrasında ise güvenliğe yönelik bir tehdit olarak algılandığı belirtilmektedir. Aile birleşimlerini durdurmayı, toprağa bağlı vatandaşlık kazanımını kaldırmayı ve göçmenleri göndermek konusundaki engelleri kaldırmak isteyen Le Pen'in eğer ilgili ülke geri almazsa Fransa'nın da onlara kapalı kalacağı gibi bir şantaja yöneldiği vurgulanmaktadır. Daha önce değinilen Zemmour'un "Le Grand Remplacement" komplo teorisinde de Afrika'nın saldırgan biçimde "kurban" olan Fransa kültür ve medeniyetini değiştirmeye çalıştığı iddialarına çok benzer bir yaklaşımın Le Pen'in Afrika fobisinde gizli olduğunu da söyleyebiliriz. Güvenlikleştirme ve göçmenleri şeytanlaştırmaya yönelik

yaklaşımların söylemlerine yönelik yapılan bu yapı sökümü analizinin Le Pen ve Zemmour'un ideolojik olarak ne denli benzeştiğini göstermektedir.

Düzensiz göçün ülkenin güvenliğini tehlikeye attığı söylemini öne çıkaran Le Pen daha önce programında da değinildiği üzere “Ulusal Öncelik” adını verdiği bir programa istinaden referandumlar vasıtasıyla göçmenlere ilişkin politikaları tamamen değiştirmeyi hedeflemektedir. “Ülkeden kimin gidip kimin kalacağına Fransızlar karar verecek” diyerek anayasaya ve AB direktiflerine aykırı biçimde hareket edeceğini işaret ederken aynı zamanda ulusal hukukun uluslararası anlaşma ve insan haklarının da üzerinde olduğu vurgusunda bulunmaktadır. Basında geniş yer bulan bu “Ulusal Öncelik” programı; “yabancı suçluların sınır dışı edilmesi, toprağa bağlı vatandaşlık hakkının kaldırılması, barınma, istihdam ve sosyal yardımlar için ulusal önceliğin uygulanması, sığınma talebinin dışarıdan büyükelçi ve konsolosluklarda gerçekleşmesi” gibi amaçlar barındırmaktadır. Programın temel nitelikleri iki liderin karşılıklı tartıştığı televizyon programında da ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Liderlerin televizyondaki karşılıklı tartışmasına ilişkin Le Monde’da 21 Nisan’da (Albertini, Pascual, 2022) yapılan analizde Le Pen’in ulusal önceliğe yönelik söylemlerinin özüne Macron’un açıkça karşıtlık getirmediği, bunun altında da sol ya da sağ seçmenden oy kaybetmeme amacı olduğu değerlendirilmektedir. Ayrıca, Macron hukuk ya da değerler açısından karşıtlık üretmekten çok, sınırların güçlendirilmesi, polis ve jandarma sayısının artırılması, daha etkili geri dönüş politikaları ve sığınma başvurularında gecikmelerin azalması gibi daha çok icrai faaliyetlerinin altını çizdiği değerlendirilmektedir. Macron’un taraftarlarının kırılgan bir topluluk olarak çeşitli farklı ideolojik pozisyonlardan oluşmasının stratejik olarak onu söylemsel düzeyde geri çekilmeye ittiği anlaşılmaktadır.

Le Pen’in Fransız toplumunun “vahşileşmesinin” sorumlusu olarak gördüğü göçmenlere yönelik “Ulusal Öncelik” kapsamında planladığı bir diğer konu da belgesiz reşit olmayanların da gönderilmesi olarak ifade edilmektedir. Topluma entegre olmak için zaten dezavantajlı konumda bulunan göçmenlerin istihdam ve barınma için sosyal yardıma erişimlerini kaybettiklerinde hedeflenen entegrasyonun gerçekleşemeyeceği çok açıktır. Seçildikten sonra yapmayı planladığı bu anayasaya aykırı referandumun temel insan haklarına aykırı pek çok konuda devamının

gelebileceği de hukukçular tarafından dillendirilmiş, gazetelerde röportajlarda ifade edilmiştir.

RN partisinin lideri konumunda olan Bardella İçişleri Bakanı Darmanin ile birlikte katıldığı bir tartışma programında, “Fransa göçmenler için her gelenin hoşça ağırlandığı bir tatil yeri değildir.” söylemini kullanmıştır. Le Pen’in programındaki temel öğeleri sıralamıştır. Bunlar;

Fransızlar için aile ödenekleri ayırmak, aktif dayanışma geliri olarak adlandırılan sosyal yardıma erişimi Fransa’da beş yıllık çalışma şartına bağlamak, sosyal barınma ve istihdama ulusal öncelikli erişimi sağlamak, Devletten gelen tıbbi yardımı ortadan kaldırmak, sığınma başvurularını yalnızca menşei ülkelerdeki Fransız konsolosluklarına ve büyükelçiliklerine sunulması.

Bu amaçların açıkça ifade edilmesine karşın İçişleri Bakanı, önerileriniz adil değil ve yabancı istilası diye bir şey yok söylemini kurmaktadır. Le Pen’in savunduğu çoğu uygulamanın uluslararası hukuka aykırı olduğunu ve yabancı kelimesinin çok genel bir kategorizasyon olduğu vurgulanmaktadır. (Programme contre programme: le débat entre Jordan Bardella et Gérald Darmanin en Intégralité, 2022, Youtube) Tezde, söylem oluşturmamanın ya da belirsizliğin de daha önce önemli söylem yapılarından olduğuna değinmiştik. (Van Dijk, 2003/2000, 106) Macron’un ve parti temsilcilerinin oy kaybettirme potansiyeli nedeniyle konu hakkında ne kadar az konuşulursa o kadar iyi yaklaşımını benimsediklerini de iddia edebiliriz. RN’nin genel stratejisi ise popülist söylemlerle halkın ekonomik hoşnutsuzluğunu göçmenlere çevirerek her şeyin sorumlusu gibi göstermek ve plebisitler vasıtasıyla liberal demokrasinin altını oymak gibi gözükmektedir. Le Pen’in göçmenlere ilişkin yaklaşımı asimilasyon olarak dahi değerlendirilemeyeceği, doğrudan her türlü haktan dışlamayı hedeflediği anlaşılmaktadır.

“Ulusal öncelik” programına ilişkin Libération gazetesinde yayımlanan Le Pen başkan olursa temalı haberde; insanlık yerine ulusal önceliğin her yerde olacağı, Le Pen’in 1976’da kabul edilen aile birleşimi yasasını “la peche originale” (Hristiyanlıktaki ilk günah) olarak gördüğü, sınırları militarize etmenin işe yaramayacağı, Türkiye İran arası örülen duvar ve sınırı geçmek için dağları dolaşırken soğuktan ölen insanların örnekleri verilerek karşı çıkılmaktadır. Göçmenlere yönelik sosyal yardımların kesilmesiyle gettolaşmanın artacağı buna

karşılık uygulanacak tedbirin çadır kentlerin Calais'deki gibi dağıtılması mı olacak eleştirileri yöneltmiştir. Sosyal yardımlara ulaşamayan düzenli durumdaki öğrencilerin dahi gecekondü bölgesinde yaşamak durumunda kalabileceği açıkça vurgulanmaktadır. Le Pen iktidarının göçmenler açısından olası tüm sonuçları üzerinden eleştiriler yapılmaktadır. (Kristianadjaja, 2022) Kullanılan bu söylem yapısı solun sıklıkla başvurduğu karşı gerçeklik olarak tanımlanabilecek bir söylem yapısıdır (Van Dijk, 2003/2000, 83).

Sosyal yardımlara ve konutlara ilişkin Le Pen'in gerçekleştirdiği sayı oyununa dayanan bir diğer önemli manipölasyon ise konutlar için elbette öncelik Fransızların olacak, bizim ödediğimiz, anne babamızın, dedelerimizin ödediği sosyal konut, tahsislerinde Fransızların ayrıcalıklı olması normal söylemidir. Le Monde'da 20 Nisan'da yayımlanan haber konuyu ayrıntılı biçimde analiz etmektedir (Rey-Lefevbre, 20 Nisan). Fransız aileler ödedi argümanı büyük ölçüde hatalıdır; çünkü sosyal konutların %85'inden fazlası bunların inşaatı ve rehabilitasyonu için finansmanın, "Caisse des Dépôts ve Action Logement" tarafından verilen kredilerle sağlandığı ve yabancılar da dahil olmak üzere kiracılar tarafından ödenen kiralar sayesinde yıllar içinde geri ödendiğidir. Halihazırda aslında 5 milyon sosyal konutu kiralayan ailenin yalnızca 550 bini yani %11'inin yabancı bir aile reisi olduğu da belirtilmektedir. Le Pen'in argümanlarında genellemeler de sık kullanılmaktadır. Caisse des Dépôts ve Action Logement ise iki ana amacını aşağıdaki şekilde açıklamaktadır:

Barınmaya ve dolayısıyla istihdama erişimi kolaylaştıran hizmetler ve mali yardım yoluyla ücretli çalışanları konut ve mesleki hareketliliklerinde desteklemek ve toplumun evrimi ve sosyal çeşitliliğin zorluklarına katkıda bulunma amacıyla, öncelikle gergin alanlarda sosyal ekokonutlar inşa ve finanse etmek." (Action Logement, Qui sommes-nous? 2023)

Bu bağlamda Le Pen'in iddia ve argümanlarının gerçeğe uygun olmadığı değerlendirilmektedir. Ayrıca Le Pen'in ordu ve polisin meşru silah kullanma hakkını yeniden güçlendirecek önlemler almak istediği ve şu an için mevcut yasaları oldukça kısıtlayıcı bulduğunu ifade etmesi de ne ölçüde ağır bir güvenlikleştirmeyi hedeflediğini göstermesi anlamında açıklayıcıdır. Macron'un devamlı biçimde propagandasını yaptığı polis ve jandarma gücünü önemli ölçüde arttırmasının dahi Le Pen'e yeterli gelmediği anlaşılmaktadır. Le Pen'in yaklaşımından laiklik dahil

tüm Fransız değer ve yasalarını işlevsel bir kontrol aracı olarak algılandığı ve söylem nesnesi haline getirildiği çıkarımı yapılabilir. Başörtüsü konusundaki yaklaşımı da dahil olmak üzere yabancı düşmanı bir kimliğin inşa edilmesi için laiklik ilkesi araç olarak algılanmaktadır. Le Pen'in uluslararası ilişkilerdeki Kremlin yanlısı olarak anılan pozisyonu için de Fransa'yı liberal demokrasi dışı kampa dahil etme isteği olarak yorumlanmaktadır.

Le Pen'in sıkça vurguladığı bir diğer konu olan geri gönderme meselesi ise zaten devletler arası boyutlarda tartışılmaya devam eden oldukça sorunlu bir konu. Le Monde'un 17 Nisan haberinde (Pascual, Rafenberg, 2022) Ukraynalıların memnuniyetle kabul edilirken diğer mültecilerin istenmediğini vurguluyor. Özellikle Yunan otoritelerin Suriyelileri, Afganları geri döndürmek için yine ülkesindeki göçmenleri kullandığı iddiaları, şiddet kullanıldığı, Fransız vatandaşı olan Meryem'in (değiştirilmiş isim) hikayesi üzerinden Le Monde ve Libération'da haberleştiriliyor. Meryem, Fransız vatandaşlığı olmasına rağmen Türkiye'den Meriç nehri üzerinden Yunanistan'a geçmeye çalıştığında, başardıktan sonra şiddet kullanılarak geri itildikleri, Yunan otoritelerinin Fransız vatandaşı olduğunu söylemesine rağmen dinlemedikleri, ailesinin belirttiği üzere Fransız dışişlerinin devreye girmediği ve devletin onları yüzüstü bıraktıkları iddiaları var. Haberde, Meryem ve eşinin Türkiye'de yargılandıklarından geri döndürüldüklerinde de haklarında bulunan hüküm gereği hapis cezasıyla karşılaştıkları belirtilmektedir.

Libération (Malagardis, 2022) 30 Nisan tarihli haberinde, Yunan Hükümeti'nin 2020'den bu yana sayısı artan "pushback" (geri itirme) sürekli inkâr etmekte olduğu, FRONTEX eski patronunun da bu yüzden istifa ettiği belirtilmektedir. Bu durum elbette geri göndermeleri net biçimde yasaklayan 1951 Cenevre Sözleşmesi 33. Maddenin de ihlali anlamına gelmektedir. Söz konusu madde aşağıdaki biçimde açıkça geri göndermeleri yasaklamaktadır ve taraf devletler çekince koyamamaktadır.

Hiçbir taraf devlet bir mülteciyi, tabiiyeti, belli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasi fikirleri dolayısıyla hayatı ya da özgürlüğü tehdit altında olacak ülkelerin sınırlarına, her ne şekilde olursa olsun geri göndermeyecek veya iade "refouler" etmeyecektir. (BM Mülteci Yüksek Komiserliği, Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin Sözleşme, Madde 33).

İstisnası hemen arkasından gelen maddeyle oldukça sınırlı biçimde düzenlenmiştir.

Bununla beraber, bulunduğu ülkenin güvenliği için tehlikeli sayılması yolunda ciddi sebepler bulunan veya özellikle ciddi bir adi suçtan dolayı kesinleşmiş bir hükümle mahkûm olduğu için söz konusu ülkenin halkı açısından bir tehlike oluşturmaya devam eden bir mülteci, işbu hükümden yararlanmayı talep edemez.

Bununla birlikte geri gönderme eylemleri, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve İşkencenin Önlenmesine İlişkin BM sözleşmesine de aykırıdır. Halihazırda zaten sığınma talebinde bulunan bir mülteci geldiği ülkeye geri gönderilemezken Meryem'in durumunda tabiyeti olan ülkenin bulunduğu serbest dolaşım bölgesi olan Schengen bölgesinden zorla çıkarıldığı ve geri gönderildiği anlaşılmaktadır. 2015 yılından bu yana FRONTEX direktörü olarak görev yapan Fabrice Leggeri'nin istifası da Nisan 2022'de kabul edildi. Hakkında açılan soruşturmada; Yunan otoritelerinin göçmenleri açık denize geri itmelerini yalnızca bildikleri değil aynı zamanda örtbas ettikleri de iddia edilmekteydi (Frontex'te "Geri İtme" İstifası, Deutsche Welle, 2022). Geri itirme olarak adlandırılan bu eylemlerin örtbas edilmemesi oldukça önemli. Le Monde'un (Plus de 3 000 migrants sont morts en mer en 2021 en tentant de rejoindre l'Europe, selon l'ONU, 2022) yayımladığı haberde BM verilerine göre 2021'de Akdeniz'de 3000'den fazla göçmen AB'ye giriş yapmak için çabalarken öldüğü, 2020'ye göre artış olduğu, Orta Akdeniz'in, Uluslararası Göç Örgütü'nün Kayıp Göçmenler Projesi tarafından bildirilen verilere göre; 2014'ten bu yana kaydedilen 17.000'den fazla ölüm ve kayıpla dünyanın en ölümcül göç rotası olduğu da bildirilmektedir.

4.2.3. Söyleme Karşı Politika: Seçim Sonuçlarının Anlattıkları

İncelenen başkanlık programları, politika önerileri ve gazete haberlerinin göçmenler konusunda ortaya koyduğu ilk bulgu; göçün uluslararası ve insani niteliğinden soyutlanarak neredeyse her zaman Fransa'nın askeri, toplumsal veya ekonomik güvenliği kapsamında tartışıldığıdır. Mélenchon etrafında toplanan sol seçmen haricinde sağın ve merkez partilerinin tümü göçü çözülmesi gereken bir sorun gibi ele almakta oldukları söylemsel düzeyde görülmektedir. Le Pen, Zemmour gibi aşırı sağ liderler entegrasyonu hiç düşünmeden yalnızca "istilacı yabancıları" dışlamayı ve geri göndermeyi çözüm olarak sunarken, Pécresse etrafındaki cumhuriyetçi sağ önceki bölümde değinildiği üzere; "daha iyi entegrasyon için daha az kabul",

güçlendirilmiş sınır kontrolleri ve kotaları savunmakta, kontrolsüz göçün Fransa’da güvensizliğe neden olduğunu vurgulamaktadır.

Macron ise göçü ancak Fransa nüfuzuna, ekonomisine yararlı olduğu, dil ve Fransız kültür ve değerlerine uyumlu olduğu müddetçe benimserken, güvenlik araçlarının arttırılması vasıtasıyla kontrolsüz göçü engellemeye çalışmaktadır. Yabancı istilası gibi bir kavramı kabul etmese de Fransız hükümetinin entegrasyon için elinde dil, kültür ve değerler alanındaki eğitimler ve düzenlemeler dışında özellikle ekonomik anlamda göçmenlere yönelik pek fazla teşviki bulunmadığı görülmektedir. Genel olarak aşırı sağın ve solun satın alma gücü ve enflasyon konusunda eleştirilerine maruz kalan iktidarın yalnız göçmenler konusunda değil tüm Fransa için ekonomi anlamında pek başarılı bir sınav vermediği söylenebilir. Özellikle Sarı yelekliler hareketinin de akaryakıt fiyatları ve yükselen yaşam maliyetleri gibi ekonomik sorunlar etrafında başladığı ve şekillendiği, oldukça kitlesel protestolara neden olan emeklilik yaşı düzenlemesinin de en önemli güncel sorunlardan olması bu durumu kanıtlar niteliktedir.

Ekonomik sorunlar haricinde siyasi sisteme yönelik hoşnutsuzluğun da mevcut sonuçlara ve aşırı sağın her seçimde artan oylarına neden olduğu değerlendirilebilir. Le Figaro (Cohen, 2022) haberinde Fransızların %57’sinin demokrasinin doğru işlemediğini düşündüğü ve geleneksel merkez partilerinin siyasetten silinme tehlikesi vurgulanmaktadır. Özellikle son yıllarda kendi topraklarında önceden benzeri görülmemiş terör saldırıları yaşayan Fransa’da toplumsal ve siyasal güvensizliğin artması, güvenlikleştirme söyleminin ve yabancı düşmanlığının yükselmesi önceki bölümlerde de değinildiği üzere beklenen bir sonucu ve saldırılar güvenlikleştirmenin kolaylaştırıcı faktör işlevini gördü. Öte yandan seçim sonuçları, 1969’dan bu yana en yüksek katılmama oranı olmasına rağmen halkın büyük çoğunluğun aşırı sağı engellemek konusunda kararlı olduğunun da altını çizmektedir.

Seçim sonuçları özellikle ilk tur sonuçları başka bir açıdan da ele alınabilir. Yeşiller lideri Jadot’nun yaklaşık %4,7, sosyalist Hidalgo’nun %1,7 ve Komünist Parti adayı Roussel’in %2,2 alması; solun Mélenchon harici bileşenlerinin yaklaşık %8,5 civarında oy toplamı olduğunu göstermektedir. Bu oyların bir kısmını kendi tarafına çekmeyi başarabilseydi Mélenchon, Le Pen yerine ikinci tura kalan isim olabilirdi. Bu bağlamda Fransa’da önemli bir nüfusun, hepsinin göçmen politikaları konusunda destekleyici olduğunu iddia edemesek de aşırı sağ karşıtı olduğunu söyleyebiliriz.

Fakat seçim sonuçları ve Fransa'nın geleceğine ilişkin söylenebilecek en önemli sorunlardan biri Macron'un ikinci dönemi olması sebebiyle yeniden aday olamayacak olmasıdır. Aşırı sağa karşı merkez bir adayın ikinci tura kalamaması halinde Fransa'nın aşırı sağ ve aşırı sol iki adayla seçime girme ihtimalinin de bulunduğu değerlendirilmektedir.

Seçimin özellikle ikinci turunda Le Pen'in %41 oy oranına ulaşması, daha önce gazete analizlerinde de sıklıkla değinilen “şeytandışılaştırma” ve normalleşme sürecinin bir çıktısı olduğu değerlendirilebilir. Le Pen ve aşırı sağ hareket tarihinde ilk defa Fransa'da bu denli yüksek oranda kabul görmüştür. Yükselişin arkasında neden olarak güvensizlik konusunda halkın temel korku ve endişelerini, ekonomik, sosyal ve fiziki korunma güdüsüyle manipüle ettiği söylenebilir. Le Pen'in sosyal sorunları kimlik sorunları etrafına yerleştirmeyi başarması bu kabul sürecinin anahtarı niteliğindedir. Ekonomik alanda da ideolojiyi yeniden biçimlendirdiğine, özgürlükçü bir liberalizmden korumacılığın savunmasına geçildiğini daha önce de değerlendirmiştik.

Sarı yelekliler hareketinin kitleselleşmedeki ve meşruiyetini sağlamadaki başarısını gören Le Pen'in ekonomik şovenizmi de seçimlerde alıcı bulmuş gözükmektedir. Gazete haberlerinde de analiz edildiği üzere, özellikle “sayı oyunları” ile verileri çarpıtarak göç ve güvensizlik arasında kurduğu ilişki ve Fransızları “kurbanlaştırarak” sıklıkla “abartmaya ve dramatikleştirmeye” (Van Dijk, 2003/2000, 93) başvurarak söylem oluşturduğu görülmektedir. Söylemin bir diğer unsuru da Macron'un çevresini, etrafındakileri küçümseyen bir “elit / düşman öteki” olarak biçimlendirirken kendi çevresini “masum/kurban Biz” olarak inşa ettiğiidir. Gazeteler de seçim sürecinde ait oldukları ideolojiye göre göçmenlere yönelik güvenlik söylemini yeniden inşa etmektedir.

Le Monde'un (Trippenbach, 2022) yayımladığı haberde, Le Pen'in sözlerine yer verilerek Fransız halkını Macron'un “küçümsemesine” karşı ayağa kalkmaya çağırdığı, Fransızları sevmediği vurgulanmaktadır. “Hepinize aşırı sağ diyor, milyonlarca insanı aforoz ediyor.” diyerek kendisini normalleştirdiği anlaşılmaktadır. Biz ve onlar söylemini ise elitlere karşı sessiz çoğunluk olarak aşağıda alıntılandığı biçimde kurmaktadır.

Emmanuel Macron'un Fransa'sının, toplumsal küçümseme, empati eksikliği ve vahşetten oluşan "orman kanunu" tarafından yönetilen "göçebe ve akışkan bir dünya" olacağını, iktidara el koyan bu soğuk oligarşi karşısında, kendini beğenmiş, kibirli ve ahlakçı elitler karşısında biz sessiz çoğunluğun sesi ve ruhuyuz. Gidip seni hor gören herkese hesap sormanın ve yüzlerine karşı şunu söylemenin zamanı geldi: Bizi kandırdın, bizi terk ettin, bizi alçalttın, bizi mahvettin! Fransa halkına, güveni yeniden kazanmaya, namusunuzu savunmaya, adaleti sandıkta gerçekleştirmeye çağırıştır.

Macron'un tüm bu söylem yapılarına karşı “Nous Tous” (Hepimiz) veya “Avec Vous” (Sizinle Birlikte) gibi ifadelerle kimlik ve değerler üzerinden birliktelik yaklaşımını öne çıkardığı, siyasi olarak “aşırı” olanların marjinal olarak algılanması için çaba harcadığı ve öte yandan merkez sağda Sarkozy ve Pécresse desteği almak için çaba harcadığı ve başardığı görülmektedir. İkinci turda da Mélenchon oylarını alması gerektiğinden daha sol bir söylem inşa ettiği; fakat politik anlamda belirsizlik stratejisi kullanarak bilinçli ve açık vaatler vermediğini iddia edebiliriz. Emeklilik yaşı konusunda söylemsel olarak geri adım atmış olmasına karşın seçildikten sonraki ikinci döneminde bu konuda da geri adım atmaması da bunun örneği olarak görülebilir.

İkinci tur için solu yanına çekme stratejisi olarak aşırı sağ “tehdide” karşı cephe yaklaşımını kullandığı görülmektedir. Zemmour ve Le Pen'e yönelik söylemsel stratejisi “yeniden şeytanlaştırma” (rédiabolisation) olarak analiz edilmektedir. (Alemagna, 2022) Öte yandan aşırı sağın sıklıkla vurguladığı Fransa'da güvenlik sorunu olduğu tezini inkâr etmekle birlikte sürekli polis ve jandarma sayısını arttırdığını, vatandaşları korumak için önlemler aldığını belirten Macron'un, net olarak Ukrayna savaşı dışında bir olgu tarif etmeden önemli bir “tehdide” karşı üstü kapalı da olsa Fransa'da güvensizliğin var olduğunu kabul ettiği değerlendirilebilir.

Seçim sonrası Le Monde, Victor Hugo'nun şiirinden bir dizeyle durumu özetlemektedir. “Kurşun o kadar yakından geçti ki şapka düştü, bir dahaki sefere başa isabet edebilir.” olarak tercüme edilebilecek ifadeyle, üç kutuplu Fransız siyasetinin özellikle Macron'un son dönemi olması ve merkez siyasi partilerin erimesi nedeniyle zor bir dönemde olduğu ve bir sonraki seçimi aşırı sağın kazanabileceği analizi desteklenmektedir. (Faye, 2022) Aynı tarihli bir başka haberde seçim sonuçları sonrası Macron'un yeniden seçilmesinin protesto edildiğine yer

verilmekte, sol görüşlü gençlerin Le Pen iktidarını engellemek için Macron'a oy vermiş olmalarına rağmen bu protestoyu gerçekleştirerek iktidarı da onaylamadıklarını göstermesinin siyasi kutuplaşmayı göstermesi açısından dikkat çekmektedir. Aşırı sağa karşı cumhuriyetçi cephenin oldukça kırılğan olduğu söylenebilir. Macron'a verilen oylar bir nevi statükonun devamlılığı arayışı ve aşırı sağın reddi olarak analiz edilmektedir (De Rennes à Paris, des manifestants se sont rassemblés contre la réélection d'Emmanuel Macron, 2022).

Öte yandan Fransız toplumunun sağa kayması ve Macron'un halihazırda birçok politik fikrinin kökenini de sağdan aldığından bahsedilebilir. Libération gazetesindeki (Amable, 2022) bir köşe yazısının başlığı Neoliberal otoriterin ikinci sezonu adını taşımaktadır. Yazı, Macron'un başkanlık programının ekonomik anlamda aşırı sağın da paylaştığı ruhu taşıdığını ve özel sektör lehine burjuva sınıfının politikası adına hareket ettiğini iddia etmektedir. Macron'un beş yıllık görev süresi boyunca uyguladığı sosyal politikanın sürekli olarak işgücü ücretlerini düşürdüğü, toplu eylem olanaklarını azalttığı ve işverenlerin pazarlık gücünü ücretli çalışanlar aleyhine artırdığı vurgulanmaktadır.

Değişim söylemiyle geniş kesimlerden destek bularak iktidara gelen Macron'a ikinci döneminde ancak Le Pen'in iktidara gelmemesi amacıyla oy verildiği ki sandığa gitmeme oranının yüksekliğini dikkate alırsak halkın ve özellikle sol görüşlü kesimin bu konuda da isteksizliğinin olduğunu değerlendirebiliriz. Macron'un da aşırı sağın yükselişine karşı özellikle güvenlik, ekonomi ve göçmenler konularında aşırı sağdan çok da farklılaşmayan fikirlerle ve çözümlerle ortaya çıkmasının da Fransız siyasetinde önemli bir heyecan uyandırmadığı çıkarımına ulaşabiliriz.

İki turlu cumhurbaşkanlığı seçimlerinin sıklıkla taraf olmaktan ziyade karşıtı olana oy vermemek şeklinde kendisini göstermekte olduğunu da bu noktada birkaç ilginç örnekle belirtmek gerekir. Eski bir Korsika ulusalcısı olan Yvan Colonna, eski Korsika valisine suikast nedeniyle müebbet cezasıyla bulunduğu hapisshanede "cihatçı" olduğu söylenen bir başka mahkûm tarafından öldürülmüş, ölümünün ardından Korsika'da Nisan ayında Macron hükümetine karşı güvenlik görevlileriyle şiddetli çatışmaların da yaşandığı, günler süren gösteriler düzenlenmiştir. (Marcelin, 2022) Fransız toplumsal yapısındaki birçok sinir ucuna dokunan bu konudaki gösterilerin seçim sürecinde olması ve bölgede Le Pen'in birinci olması ilginçtir. Bir başka dikkat çekici nokta ise; Fransa'nın denizaşırı bölgelerindeki seçim

sonuçlarında, ilk turda M lenchon'un yüksek oy oranı aldığı yerlerde dahi ikinci turda Le Pen'in yüksek oy oranı almasıdır. Yapılan analizlerde (Le Deley, D. Destouches ile Röportaj, 2022) aslında bunun Macron'a ve sisteme bir ret olduğu ve ikinci tura M lenchon kalsaydı bölge halkının ona oy vereceği değerlendirilmektedir. Bu durumun, mevcut   kutuplu ve iki turlu siyasal sistemde yurttaş tercihlerinin nasıl yönlendirildiğini, aşırı sağın oy oranlarının da hangi biçimde yükseldiğini göstermesi bakımından anlamlı bir örnek olduğu düşünülmektedir.

5. SONUÇ

Bu tezin temel amacı; Kopenhag Ekolü'nün geliştirdiği güvenlikleştirme teorisine dayanarak Macron'un göç ve güvenlik konusundaki politika ve söylemlerini analiz etmek ve güvenlikleştirmenin Fransa'nın tarihsel göç politikalarıyla ilişkisini ortaya koymaktır. Güvenlikleştirme siyasetinin yalnızca aşırı sağın tekelinde olmadığı açıktır. Bu bağlamda tezin odağında, cumhurbaşkanlığı seçimi sürecinde, parti liderlerinin söylemlerinde güvenlikleştirmenin öne çıkan boyutları ve göçmenlere yönelik yaklaşım eleştirel söylem analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Başkanlık programları, mektuplar, liderler arası tartışmalar, üç gazetede Nisan ayındaki ilgili haberler, lider beyanları ve köşe yazıları incelenmiştir.

Söz konusu amaçları gerçekleştirebilmek için birinci bölümde, güvenlikleştirme kavramı ve güvenlikleştirmeye ilişkin eleştirel teorilere değinilmiş, göçün güvenlikleştirilmesinin ekonomik, kültürel ve siyasi boyutları açıklanmıştır. İkinci bölümde eleştirel söylem analizi yönteminin detayları açıklanmış, niteliksel bir yaklaşım benimsendiği belirtilmiştir. Ardından Fransa'da iktidarların tarihsel olarak göçmenlere yaklaşımı, toprağa dayalı vatandaşlık anlayışı (jus soli), yasal arka plan, AB ile ilişkiler, sınır koruma ve geri kabul anlaşmaları bağlamında ele alınmıştır. EUROSTAT, INSEE ve MIPLEX verileri aracılığıyla göçmenlere ilişkin güncel durum, göçmenlerin sosyal dışlanma ve ekonomik problemler dolayısıyla entegrasyonu bağlamında yaşadığı sorunlar ortaya konulmuştur. Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde ortaya çıktığı üzere ekonomik sorunlar seçmenler için temel bir belirleyen halini almıştır.

Üçüncü bölümde, Macron'un ve diğer liderlerin seçim dönemi söylemlerine yönelik temalar etrafında eleştirel içerik çözümlemesi gerçekleştirilmiştir. Programlar, halka hitaben mektuplar, gazetelerdeki beyanlar, haberler ve köşe yazıları incelenmiştir. Göçmen politikaları, güvenlikleştirme bağlamında seçim için oluşturulan söylem yapılarının ve bunun Fransız basınındaki yansımaları üzerinden analiz edilmiştir. Ortaya çıkan ilk önemli bulgu başta da belirtildiği üzere Macron'un ikinci seçim döneminde güvenlikleştirme söylemini yükselttiğidir. Söz konusu söylemi Macron

özellikle, siyasi, askeri ve toplumsal alanda gerçekleştirmekte ve sol oylara da yaklaşabilmek için ekolojik anlamda da kullanarak genişletmeye çalışmaktadır. Söz konusu yaklaşımın teorik arka planına güvenlikleştirmeyi özgürleşmeyle ilişkili ele alan yaklaşımı açıklarken değinilmişti.

İkinci önemli bulgu, sağın temsilcileri olan Pecresse, Zemmour ve Le Pen'in kontrolsüz bir göçmen akışı olduğu ve bunun Fransa'da toplumsal güvensizlik yarattığı tezinin aslında sıklıkla manipülasyona dayandığıdır. Güvensizlik, suç ve sosyal konutların tahsisi konularında açıklandığı üzere aşırı sağ lider iddialarında; Van Dijk'ın sayı oyunu, abartma, yinleme ve kurbanlaştırma olarak belirttiği söylem yapılarının kullanıldığı görülmüştür. Öte yandan Macron ve partisi rakiplerinin işaret ettiği gibi bir güvensizlik olmadığını savunmakla beraber güvenliği açık olmayan bir tehdide karşı sürekli savunur gözükmektedir. Tehlikenin muğlaklığı, Macron için önemli bir söylem stratejisi olarak öne çıkmaktadır. Bu yüzden oy kaybetme ihtimali olan alanlarda söylem oluşturmamayı tercih etmekte, "Biz'i Fransız halkının geniş kesimleri, "Onlar" ı ise aşırı uçlar olarak göstermeyi tercih etmektedir. Olumlu "Biz ve öteki olarak "Onlar" söylem yapısı her iki lider tarafından da kullanılmaktadır. Söylem alanına ilişkin bir diğer bulgu da önceden belirtildiği üzere güvenlikleştirmenin, siyasi olarak birbirinden farklı hareketleri söylemsel olarak birbirine benzeştirmekte olduğudur.

Bu seçimde öne çıkan güvenlikleştirmenin ekonomik boyutu başlığında, Macron'un pragmatist bir tutumla Fransa nüfuzuna ve liberal politikalarına katkısı olacak nitelikli göçmenleri hedeflediğinin altını çizdiği ve bu bağlamda Fransa'nın geleneksel göçmen politikasıyla devamlılık içerisinde olduğu değerlendirilmiştir. Aşırı sağ ise geçmişteki neoliberal söylemlerini değiştirmiş ve ekonomik şovenizm ile korumacı bir yaklaşımı öne çıkarmaktadır. Huysman'ın teorik kökenlerini açıkladığı Avrupa'daki benzer aşırı sağ hareketlerde de görülen, sosyal devlet şovenizmi yaklaşımı, sarı yelekliler hareketiyle başlayan gösterilerin de ortaya çıkardığı enerjiyle Fransa aşırı sağ oylarında karşılık bulmuş gözükmektedir. Önceden de belirtildiği üzere ekonomik sorunların yükseldiği bir dönemde göçmenlere yönelik Avrupa geneli için geçerli olabilen geleneksel "yük" söylem yapısı kullanılmıştır. Bununla birlikte Macron otoriter bir neoliberal olarak görülürken merkezde konumlanmakta zorlandığı ve sol oyları yeterince çekemediği,

Le Pen'in ise pozisyonunu ekonomik sorunlar etrafında yeniden inşa ederek güçlendiği değerlendirilmiştir.

Çalışmada, aşırı sağın güvensizlik tezinin, güvenlikleştirmenin işlevsel aktörleri olarak nitelendirilebilecek gazetelerde ele alınma biçimine de bakılmıştır. Le Figaro'da Fransa'da güvensizlik olduğu ve göç akışının hiç olmadığı kadar yüksek boyutlarda olduğu gibi haber ve köşe yazıları sıklıkla “otoriteleri alıntılama” söylem yapısıyla meşrulaştırılmaya çalışılırken, Libération ve Le Monde'da liderlerin güvensizlik ve göç başlığındaki söylemlerinde yaptıkları manipülasyonun deşifre edilmeye çalışıldığı görülmektedir.

Kültürel güvenlikleştirme başlığında aşırı sağın “radikal” figürü Zemmour'un, “Le Grand Remplacement” gibi komplo teorileriyle toplumun; göç işgali, Afrika ve İslam tehdidi altında olduğunu iddia etmesine Le Pen'den de itiraz gelmemektedir. Macron net olarak tanımlamadığı ama bir beka sorunu olan tehdide karşı gündelik yaşamın güvenliği ile güvenlikleştirmeyi ön plana çıkarırken, aşırı sağın yaklaşımını anlamak için ontolojik güvenlik kavramını hatırlamakta yarar vardır. Buna göre istikrarlı bir benlik anlatısı kurgulamak için ontolojik güvenliği sağlamak gerekmektedir. Entegrasyona neredeyse hiç yer vermeden, göçmenler için sosyal ve ekonomik dışlamayı ve homojen ulus kimliğinin hedeflendiği, bunu da referandumlara dayandırmayı planladığı “ulusal öncelik” yaklaşımından anlaşılmaktadır. “Biz” kimliği tamamen bu anlatıya, “Onlar” ise Macron taraftarlarının ulusunun çıkarlarını önemsemeyen küresel çıkarları savunan bir tür “elit” oldukları anlatısına dayanmaktadır. Fransa'da Macron'un neoliberal ekonomik anlayışı o denli tepki çekmektedir ki Le Pen'in amaçlarından bağımsız Macron'a tepki olarak oy verilmektedir. Le Pen de bunu bildiğinden söyleminin ana vurgusunu ekonomik sorunlar üzerinde tutmuş, Macron'un vaatleri ve gerçekler arasındaki açığı vurgulayarak “şeytandışılştırma” (dediabolisation) olarak anılan süreçle “normalleşmiş ve merkezde” bir tepki seçeneği olarak konumlanmaya çalışmıştır. Artan oy oranı bunu bir ölçüde başardığını da göstermektedir.

Bir diğer siyasi sonuç, farklı boyutlarıyla da olsa hem Macron'un hem de aşırı sağın kullandığı biçimiyle güvenlikleştirmenin, Fransız siyasetinin çoktan ana akım siyasi stratejilerinden biri haline geldiğidir. Üzerinden yedi yıl geçen terör saldırıları toplumsal bellekte var olmakla birlikte güvenlikleştirmenin daha çok göçmen ve mülteciler üzerinden biçimlendiği görülmektedir. Bu durum elbette AB geneliyle de

paralellikler içermektedir. Güvenlikdışlaştırma ya da önceden insancılık olarak açıkladığımız uluslararası göçü insani bir mesele olarak ele alma, karşı gerçeklikler oluşturma, Fransa’da Mélenchon çevresindeki sol siyaset söyleminde etkili olmakla birlikte hegemonik konumda bulunmamaktadır. Merkezdeki bu kayma nedeniyle Fransız siyasetinin Hollande döneminin ardından sağcılaştığı da iddia edilebilir.

Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ortaya koyduğu siyasi sonuç; sınır güvenliği, askeri, sosyal ve ekonomik güvenliğin, entegrasyon ve uyum için alınması gereken önlemlerin önüne geçtiği ve Macron’un sıklıkla “dahil etme” siyasetinde somutlaşan Fransız dil ve değerlerine uyumu ön plana çıkaran yaklaşımı devam ettirdiğidir. Sağda birlik arayışı devam ederken en Marché’ın milletvekili seçimlerinde meclis çoğunluğunu kaybetmesi ve Macron’un iki dönem kuralından dolayı gelecekte aday olamaması en büyük sorun olarak gözükmektedir.

Macron, politikaları ve ürettiği söylemlerle iki dönem seçilerek olası bir aşırı sağ iktidara imkân vermemiştir. Buna rağmen merkez oyları çekme iddiasında güçlü bir lider bulunmadığı durumda sol ve sağ, Mélenchon ve Le Pen etrafında birliğini sağlarsa Macron’un 2017’deki “aşırılara oy vermek için hiçbir neden kalmayacağı” taahhüdünün aksine tarihte ilk kez 2027 seçimlerinde iki kutup ikinci tura kalabilir. Şüphesiz o zamana kadar etkili olacak birçok faktör bulunmakla birlikte bunun Fransa’nın bugüne kadar pragmatik biçimde şekillenen göçmen politikasında bir kırılma yaratması, göçmenler için evet hayır referandumu niteliği de taşıması da olasıdır. Sonuca göre göçmenlerin ya keskin şekilde dışlanması ya da göç ülkesi olan Fransa’nın eritme potası yaklaşımından vazgeçerek sosyal uyum için daha etkili önlemler alması gerçekleşebilecektir. Bu iki kutup, yalnız göçmenlerin geleceği ve güvenlikleştirme konusunda değil, uluslararası hukukun üstünlüğü, insan hakları, ekonomi ve AB konularında da birbirlerine zıt olduklarından iki farklı Fransa algısının rekabet edebileceği söylenebilir.

Sonuç olarak bu tez, seçim sürecinde Fransa’da Macron iktidarının siyasi ve askeri güvenlikleştirme politikalarıyla aşırı sağ ile benzeştiği; fakat aşırı sağın başvurduğu ekonomik ve kültürel güvenlikleştirmeye başvurmamasıyla ayrıştığını göstermektedir. Aşırı sağın göçmenlere yönelik ekonomik ve sosyal dışlamayı içeren politikalarına karşı iktidar, Fransız devletinin tarihsel yaklaşımını sürdürmektedir. Göçmenlere ilişkin güvenlikleştirme politikalarının, Fransız kimliği algısını ve “Biz” ve “Onlar” ı kurma biçimini belirlediği ve seçim sürecinde tarafların kullandığı tezde

açıklanan söylem yapılarının da doğrudan bu farklı stratejilerin yansıması olduğu değerlendirilmiştir. Başka çalışmalarda AB içindeki diğer ülkelerdeki güvenlikleştirme politikalarının ve söylemlerin de incelenmesinin ortak noktaları göstermesi bakımından yararlı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Açıkmeşe, A.S. (2011) Algı mı, Söylem mi? Kopenhag Okulu ve Yeni-Klasik Gerçekçilikte Güvenlik Tehditleri. *Uluslararası İlişkiler Dergisi*, 8(30). 43-73. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/540150>
- Action Logement. (2023) Qui sommes nous? <https://www.actionlogement.fr/nos-engagements#:~:text=Action%20Logement%20Services%2C%20c'est%20%3A&text=Un%20travail%20de%20co%2Dconstruction,les%20%C3%A9lus%20des%20collectivit%C3%A9s%20territoriales>.
- Ager, A., & Strang, A. (2008). Understanding Integration: A Conceptual Framework. *Journal of Refugee Studies*. 21(2), 166-191. doi:10.1093/jrs/fen016
- Aslan, E. (2016) Fransa ve Göçmenler Asimilasyon mu Entegrasyon mu? *Europolitika*. <https://www.europolitika.com/fransa-ve-gocmenler-asimilasyon-mu-entegrasyon-mu/>
- Avrupa Birliği Antlaşması, AB Başkanlığı, <https://www.ab.gov.tr/files/pub/antlasmalar.pdf>
- Bayramoğlu, R. (2021). Brexit Referandumu Bağlamında Göçün Güvenlikleştirilmesi (Yayın No. 744674) [Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi].
- Bibliothèque Nationale de France Data. (2023) Haut Comité Consultatif de la Population et de la Famille. https://data.bnf.fr/fr/10123731/france_haut_comite_consultatif_de_la_population_et_de_la_famille/
- Bigo, D. (2002) Security and Immigration: Toward a Critique of the Governmentality of Unease, *Alternatives: Global, Local and Political*, 27 (1) 63-92. https://migrantsproject.eu/wp-content/uploads/2020/08/Bigo_Security-and-Immigration.pdf
- Bilgin, P. (2010). Güvenlik Çalışmalarında Yeni Açılımlar: Yeni Güvenlik Çalışmaları. *Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 8(14) 69-96.
- Bektaş, G. (2019). Front National and Securitization of Migration in France (Yayın No. 552520) [Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi].
- Booth, K. (1991) Security and Emancipation. *Review of International Studies*, 17. 313-326.
- Boswell, C. (2003) *European Migration Policies in Flux: Changing Patterns of Inclusion and Exclusion*. Blackwell Publishing.
- Bozkurt, V., Kaya-İnceplik, G. Bagabylov, N. (2021). Göçmenlere Yönelik Tutumları Etkileyen Değerler ve Demografik Faktörler, Göç ve Etkileri. (Ed M. Karakaş, D. Çak) *Pagem-Akademi Yayınları*, 53-72.

- Bullens, L. (2021). How France's 'great replacement' theory conquered the global far right? *France 24*. <https://www.france24.com/en/europe/20211108-how-the-french-great-replacement-theory-conquered-the-far-right>.
- Buzan, B., Wæver, Ole., Wild, Jaap de., (1998) *Security A New Framework for Analysis*. Lynne Rienner Publishers.
- Castles, S., & Miller, M. (Ed). (2008). *Göçler Çağı: Modern Dünyada Uluslararası Göç Hareketleri*. İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Claeys, G. (2017) *Cinq Mythes sur la Sortie de l'Euro*. La Vie des Idées-College de France. <https://laviedesidees.fr/Cinq-mythes-sur-la-sortie-de-l-euro.html>.
- Çakır, A. (2021). Macron "İslamcı Ayrılıkçılıkla Mücadele" Yasasını Açıkladı. Amerika'nın Sesi. <https://www.voaturkce.com/a/macron-islamci-ayrilicikla-muadele-yasasini-acikladi/5606368.html>
- Déclaration de M. François Hollande, Président de la République, sur l'immigration en France, à Paris le 15 décembre, 2014. (02.04.2023) <https://www.vie-publique.fr/discours/193324-declaration-de-m-francois-hollande-president-de-la-republique-sur-li>
- Daniş D. (2011) Küreselleşme, Ulusötesi Göç ve Ulus Devlet. Küreselleşme ve Demokrasi Küreselleşmenin Farklı Yüzleri. (ed. Cemil Yıldızcan, Özgür Adadağ.) Dipnot Yayınları. 255-288.
- Demirtaş, B. (2016). *Un Regard Poststructuraliste Au Concept De Sécurisation: Analyse Du Discours Politique Des Attentats Du 13 Novembre 2015 En France* (Yayın No.458607) [Yüksek Lisans Tezi, Galatasaray Üniversitesi].
- Deniz, Rukiye. (2020) 1789'dan 2020'ye Fransa'nın Göç Politikaları. (Yayın No.625175) [Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi].
- Doğan, Z. (2019) Kopenhag Okulu'nun Güvenlikleştirme Teorisi Bağlamında Güvenlik-Medya İlişkisi. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İletişim Fakültesi Süreli Elektronik Dergi, 170-186.
- Düzgit, S.A. (2015) Post-yapısalcı yaklaşımlar ve Uluslararası İlişkilerin Temel Kavramları. *Uluslararası İlişkiler Dergisi*, 12(46) 152-168. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/540844>
- Erat, V. & Demirci, K. (2022). Avrupa'da Bir Göçmen Entegrasyonu Politikası Ayrımcılıkla Mücadele. *İctimaiyat, Göç ve Mültecilik Özel Sayısı*, 401-418. DOI: 10.33709/ictimaiyat.1111910
- Eric Zemmour face a Jean Luc Melenchon. (2022) Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=xDwKy6tSCbg>
- Eriş, Ö., & Öner, S. (2021). Securitization Of Migration And The Rising Influence Of Populist Radical Right Parties In European Politics, *Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi*, 20(1). 161-193.
- Eurostat, Enforcement of Immigration Legislation Statistics. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Enforcement_of_immigration_legislation_statistics
- European Commission Migration and Home Affairs (2023) https://home-affairs.ec.europa.eu/funding/asylum-migration-and-integration-funds/asylum-migration-and-integration-fund-2021-2027_en

- European Commission. Migration and Home Affairs. (2023) <https://ec.europa.eu/info/fundingtenders/opportunities/portal/screen/programmes/isfp>
- European Commission Recommendation (EU) 2017/2338, (2017) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32017H2338>
- European Commission. An open and secure Europe: making it happen COM(2014) 154 final (2014) https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/e-library/documents/basicdocuments/docs/an_open_and_secure_europe_-_making_it_happen_en.pdf.
- Eurostat. (2021) Migrant Integration Statistics - at risk of poverty and social exclusion. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Migrant_integration_statistics_at_risk_of_poverty_and_social_exclusion#People_at_risk_of_poverty_or_social_exclusion%20a
- Eurostat. (2021) Migrant Integration Statistics – Labour Market Indicators https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Migrant_integration_statistics_%E2%80%93_labour_market_indicators
- Eurostat. (2021) Young people neither in employment nor in education and training (NEET), by citizenship. https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_08_20a/default/table?lang=en
- Floyd, R. (2007) Human Security and the Copenhagen School's Securitization Approach: Conceptualizing Human Security as a Securitizing Move. Human Security Journal, 5. 38-49. <https://silo.tips/download/do-e-s-t-h-e-h-u-m-a-n-s-e-c-u-r-i-t-y-a-p-p-r-o-a-c-h>
- Fransa İçişleri Bakanlığı. (2021). Insécurité et délinquance en 2021: une première photographie - Interstats Analyse N°41. <https://www.interieur.gouv.fr/Interstats/Actualites/Insecurite-et-delinquance-en-2021-une-premiere-photographie-Interstats-Analyse-N-41>.
- Fransa İçişleri Bakanlığı (2023) L'accueil Présidentielle [https://www.interieur.gouv.fr/Elections/Les-resultats/Presidentielles/elecresult__presidentielle-2022/\(path\)/presidentielle-2022/FE.html](https://www.interieur.gouv.fr/Elections/Les-resultats/Presidentielles/elecresult__presidentielle-2022/(path)/presidentielle-2022/FE.html)
- Frontex'te "Geri İtme" İstifası, (2022, 29 Nisan) Deutsche Welle. <https://www.dw.com/tr/yunanistan%C4%B1n-geri-itme-uygulamalar%C4%B1-frontexte-istifa-getirdi/a-61641741>
- Foucault, M. (2001) Kelimeler ve Şeyler. (çev. Mehmet Ali Kılıçbay.) İmge Kitabevi.
- Giddens, A. (1991) Modernity and Self-Identity. Polity Press.
- Gramsci, A. (1971) Selection From The Prison Notebooks, (Q. Hoare ve G.N. Smith, Trans) London, Lawrence and Wishart.
- Güngör, B. (2020) Söylem Yaklaşımı Üzerine Bir Kavram Çalışması ve Eleştirel Söylem Analizi. Kritik İletişim Çalışmaları Dergisi. 2. 1-12.

- Hansen, L. (2000) The Little Mermaid's Silent Security Dilemma and the Absence of Gender in the Copenhagen School. *Millennium: Journal of International Studies*, 29(2) 285-306.
- Heisler, O. M. & Z. Layton-Henry (1993) Migration and the links between social and societal security. in *Identity, Migration and the New Security Agenda in Europe*, ed O. Wæver, B. Buzan, M. Kelstrup and P. Lemaitre. Pinter, 148–166.
- Hollande, F. (2014) <https://www.vie-publique.fr/discours/193324-declaration-de-m-francois-hollande-president-de-la-republique-sur-li>
- Huysmans, Jef. (2006) *The Politics of Insecurity: Fear, Migration and Asylum in the EU*, (New International Relations Series, Routledge.
- International Organization for Migration UN Migration. (2022). *World Migration Report*. <https://publications.iom.int/books/world-migration-report-2022>
- INSEE. (2022) L'essentiel sur.. les immigrés et les étrangers <https://www.insee.fr/fr/statistiques/3633212>
- Kavacı, E. (2022) Fransa Cumhurbaşkanı Adayları ve Göç Programları. Göç Araştırmaları Vakfı.
- Karadağ, S., & Rumelili B. (2017). Göç ve Güvenlik: Eleştirel Yaklaşımlar. *Toplum ve Bilim*. (140), 69-92. https://www.academia.edu/35578277/G%C3%B6%C3%A7_ve_G%C3%BCvenlik_Ele%C5%9Ftirel_Yakla%C5%9F%C4%B1mlar_Migration_and_Security_Critical_Perspectives_with_Bahar_Rumelili
- Kaya, A. (2014). Türkiye’de Göç ve Uyum Tartışmaları: Geçmişe Dönük Bir Bakış. *İdealkent*, 5 (14). 11-28. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/idealkent/issue/36699/418627>
- Kirby, P. (2022, 20 Haziran) Fransa seçimleri: Macron'un partisi Ulusal Meclis'te çoğunluğu kaybetti. BBC News Türkçe. <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-61860850>
- Koçak, O. & Gündüz, R. (2016). Avrupa Birliği Göç Politikaları ve Göçmenlerin Sosyal Olarak İçerilmelerine Etkisi. *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (12) , 66-91 . DOI: 10.17828/yalovasosbil.288377
- L’observatoire. (2020) Peut-on évaluer le nombre de musulmans vivant en France? <https://observatoire-immigration.fr/nombre-musulmans-france/>
- Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. *Psychological Review*, 50(4), 370–396. <https://psychclassics.yorku.ca/Maslow/motivation.htm>
- Mechai, H. (2021). Onaylanan Ayrılkçılık Yasası Ne Getirecek? Perspektif. <https://perspektif.eu/2021/09/06/onaylanan-ayrilikcilik-yasasi-ne-getirecek/>
- Mélenchon 2022 Başkanlık Programı, Migrations, <https://melenchon2022.fr/livrets-thematiques/migrations/>
- Migrant Integration Policy Index 2020, Key Findings. <https://www.mipex.eu/key-findings>
- Migrant Integration Policy Index 2020, Countries France. <https://www.mipex.eu/france>

- Mudde, C. (2014). The Far Right and The European Elections. 98. http://works.bepress.com/cas_mudde/75/
- Mudde, C. (2019) Why copying the populist right isn't going to save the left. The Guardian. <https://www.theguardian.com/news/2019/may/14/why-copying-the-populist-right-isnt-going-to-save-the-left>
- Nas, Ç. (2015) Türkiye-Ab İlişkilerinde Geri Kabul ve Vize Serbestliği: Hareketliliğin Yönetimi. Marmara Avrupa Araştırmaları Dergisi. 23(2) 169-186.
- Nye, Joseph S. (1990) Soft Power. Foreign Policy. 80 153-171. <https://www.jstor.org/stable/1148580?origin=crossref>
- Official Journal of the EU. (2011) Directive 2011/98/Eu Of The European Parliament And Of The Council. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32011L0098>
- Özerim, Gökay. (2013) European Radical Right Parties as Actors in Securitization of Migration. International Journal of Social, Behavioral, Educational, Economic, Business and Industrial Engineering 7(8) 2196-2200.
- Panara, M. (2021) France: 'Precarious' employment conditions for refugees Infomigrants. <https://www.infomigrants.net/en/post/37202/france-precarious-employment-conditions-for-refugees>
- Programme Contre Programme: le Débat entre Jordan Bardella et Gérald Darmanin en Intégralité. (2022, 13 Nisan) Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=g6PfMRScKbg>
- Renan, E. (1882) Qu'est-ce qu'une nation? Sorbonne. http://classiques.uqac.ca/classiques/renan_ernest/qu_est_ce_une_nation/qu_est_ce_une_nation.html
- République en Marche. (2022) Emmanuel Macron Avec Vous, Projet Présidentielle <https://en-marche.fr/emmanuel-macron/le-programme>.
- République en Marche. (2017) Emmanuel Macron Président. <https://en-marche.fr/emmanuel-macron/le-programme>.
- République en Marche, Asile, l'immigration et Integration. 2022. <https://avecvous.fr/notre-action/asile-immigration-et-integration>
- République en Marche, Le programme d'Emmanuel Macron concernant l'asile et l'immigration. (2022) <https://en-marche.fr/emmanuel-macron/le-programme/immigration-et-asile>
- Rassemblement National. (2022) 22 MESURES POUR 2022 <https://rassemblementnational.fr/22-mesures>
- Roe, R. (2005) Ethnic Violence and the Societal Security Dilemma, Routledge
- Saliji, T. (2018) Avrupa Birliği Geri Kabul Anlaşmaları: Türkiye Örneği. (Yayın No.525773) [Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi].
- Service Public Le site officiel de l'administration publique. (2023) Qu'est-ce que le contrat d'intégration républicaine (CIR?) <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F17048>

- Statista. (2021) L'Islam en France Faits et Chiffre. <https://fr.statista.com/themes/6482/l-islam-en-france/>
- Steele, B.J. (2008) *Ontological Security in International Relations*. Routledge.
- The Conversation. (2021) La France est-elle aujourd'hui un grand pays d'immigration? <https://theconversation.com/la-france-est-elle-aujourd'hui-un-grand-pays-dimmigration-170309>
- T.C. Dışişleri Bakanlığı AB Başkanlığı. 2011. AB Antlaşması, <https://www.ab.gov.tr/files/pub/antlasmalar.pdf>
- Türk Dil Kurumu (2023) Söylem. <https://sozluk.gov.tr/>
- Van Dijk, T. A. (2003) Söylem ve İdeoloji Çok Alanlı Bir Yaklaşım. Söylem ve İdeoloji. (ed. Çoban Barış, Zeynep Özarslan), Su Yayınları, 13-112. (Orijinal çalışma 2000'de yayımlandı.)
- Van Dijk, T. A. (2006) Ideology And Discourse Analysis. *Journal of Political Ideologies*. 11. (2). 115-140.
- Wæver, Ole., (1989) Security, the Speech Act, https://www.academia.edu/2237994/Security_the_Speech_Act_working_paper_1989
- Wæver, O. (1995). Securitization and Desecuritization. In R. D. Lipschutz (Ed.), *On Security*. 46-87. Columbia University Press.
- Watson, Scott. (2009) *The Securitization of Humanitarian Migration: Digging Moats and Sinking Boats*. Routledge.
- Wodak, Ruth. (2001) *Critical Discourse Analysis: Challenges and Perspectives, Methods of Critical Discourse Analysis*, (ed. Ruth Wodak, Michael Meyer) Sage, xxi.
- Yardım, M. (2017). Göç ve Entegrasyon Politikaları Işığında Fransa'da Toplumsal Kabul. *Göç Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 100-136. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/gad/issue/45487/571040>
- Yıldız, O. (2017). Popülizmin Normatif İmkânları: Hınç ve Diğer Popülist 11 Siyaset Biçimleri. *Mülkiye Dergisi*, 41 (1). 7-31.
- Yıldızcan, C, Adadağ, Ö. (2011) Küreselleşmenin Yüzleri. Küreselleşme ve Demokrasi Küreselleşmenin Farklı Yüzleri. (ed. Cemil Yıldızcan, Özgür Adadağ.) *Dipnot Yayınları*. 5-37.
- Zappi, S. (2013) *Le Monde. La Marche des beurs veut entrer dans l'histoire de France*. https://www.lemonde.fr/societe/article/2013/10/11/la-marche-des-beurs-veut-entrer-dans-l-histoire-de-france_3494031_3224.html
- 1990'lardan Günümüze Fransız Göç Politikası. (2019) *Perspektif*. <https://perspektif.eu/2019/12/02/1990lardan-gunumuze-fransiz-goc-politikasi/>

Le Monde

Albertini, A. Pascual, J. (2022, 21 Nisan) Débat Macron-Le Pen : sur la sécurité et l'immigration, les candidats d'accord... pour survoler les deux sujets. Le Monde. https://www.lemonde.fr/election-presidentielle-2022/article/2022/04/21/debat-macron-le-pen-sur-la-securite-et-l-immigration-les-candidats-d-accord-pour-survoler-les-deux-sujets_6123035_6059010.html

Bissuel, B. (2022, 21 Nisan) Duel autour de l'âge de départ à la retraite lors du débat Macron - Le Pen. Le Monde. https://www.lemonde.fr/politique/article/2022/04/21/debat-de-l-entre-deux-tours-duel-autour-de-l-age-de-depart-a-la-retraite_6123096_823448.html

Conesa, E. (2022, 18 Nisan) Comment Marine Le Pen a abandonné le libéralisme pour un programme « social-populiste » Le Monde. https://www.lemonde.fr/election-presidentielle-2022/article/2022/04/18/comment-marine-le-pen-a-abandonne-le-liberalisme-pour-un-programme-social-populiste_6122621_6059010.html#:~:text=%C2%AB%20Patriotisme%20%C3%A9conomique%20%C2%BB&text=%C2%AB%20Marine%20Le%20Pen%20n'a,trait%C3%A9s%20de%20socialo%2Dcommunistes%20!%20%C2%BB

Costil, M. Picard, F. (2022, 14 Nisan) Le vote d'extrême droite en France en 2022. Le Monde. https://www.lemonde.fr/politique/article/2022/04/14/le-vote-d-extreme-droite-en-france-en-2022_6122139_823448.html

De Rennes à Paris, des manifestants se sont rassemblés contre la réélection d'Emmanuel Macron. (2022, 24 Nisan) Le Monde. https://www.lemonde.fr/politique/article/2022/04/24/de-rennes-a-paris-des-manifestants-se-sont-rassemblees-contre-la-reelection-d-emmanuel-macron_6123524_823448.html

Faye, O. Gatinois, C. (2022, 25 Nisan) Pour Macron, une soirée de victoire sans triomphe, marquée par le score historique de l'extrême droite et la crainte d'un troisième tour politique et social. Le Monde. https://www.lemonde.fr/election-presidentielle-2022/article/2022/04/25/pour-macron-une-soiree-de-victoire-sans-triomphe-marquee-par-le-score-historique-de-l-extreme-droite-et-la-crainte-d-un-troisieme-tour-politique-et-social_6123542_6059010.html

Faye, O. (2022, 24 Nisan) Emmanuel Macron : une réélection sans état de grâce. Le Monde. https://www.lemonde.fr/election-presidentielle-2022/article/2022/04/24/election-presidentielle-2022-la-reelection-sans-etat-de-grace-d-emmanuel-macron_6123499_6059010.html

Geoffroy, R. (2022, 14 Nisan) Marine Le Pen : « 31 % d'agressions volontaires en plus depuis 2017 », pourquoi ce chiffre mis en avant par la candidate RN doit-il être pris avec précaution. Le Monde. https://www.lemonde.fr/les-decodeurs/article/2022/04/14/31-d-agressions-volontaires-en-plus-depuis-2017-pourquoi-ce-chiffre-mis-en-avant-par-marine-le-pen-doit-etre-pris-avec-precaution_6122217_4355770.html

- Geoffroy, R. Maad, A. (2022, 13 Nisan) Emmanuel Macron n'a pas « fait rentrer » deux millions d'immigrés en cinq ans. Le Monde. https://www.lemonde.fr/les-decodeurs/article/2022/04/13/emmanuel-macron-n-a-pas-fait-rentre-deux-millions-d-immigres-en-cinq-ans_6122007_4355770.html#:~:text=%C3%89lection%20pr%C3%A9sidentielle%202022-,Emmanuel%20Macron%20n'a%20pas%20%C2%AB%20fait%20rentre%20%C2%BB%20deux%20millions,fois%20sup%C3%A9rieurs%20%C3%A0%20la%20r%C3%A9alit%C3%A9.
- Pascual, J. (2022, 8 Nisan) La politique d'intégration reste insuffisante en France, selon un audit. Le Monde. https://www.lemonde.fr/societe/article/2022/04/08/la-politique-d-integration-reste-insuffisante-en-france-selon-un-audit_6121118_3224.html
- Pascual, J. Rafenberg M. (2022, 17 Nisan) Aux frontières grecques, les réfugiés continuent d'être refoulés. Le Monde. https://www.lemonde.fr/international/article/2022/04/17/aux-frontieres-grecques-les-refugies-continuent-d-etre-refoules_6122501_3210.html
- Pouzadoux, M. et Service Politique (2022, 24 Nisan) Marine Le Pen : « priorité nationale », immigration, pouvoir d'achat, réforme des retraites... ses premiers chantiers si elle est élue. Le Monde. https://www.lemonde.fr/election-presidentielle-2022/article/2022/04/24/priorite-nationale-immigration-pouvoir-d-achat-reforme-des-retraites-les-premiers-chantiers-de-marine-le-pen-si-elle-est-elue-dimanche_6123440_6059010.html
- Plus de 3 000 migrants sont morts en mer en 2021 en tentant de rejoindre l'Europe, selon l'ONU. (2022, 29 Nisan) Le Monde.
- Résultats de l'élection présidentielle 2022: la plupart des candidats battus appellent à voter Macron, Le Pen soutenue par Zemmour et Dupont-Aignan. (2022, 10 Nisan). Le Monde. https://www.lemonde.fr/politique/article/2022/04/10/resultats-presidentielle-2022-la-plupart-des-candidats-battus-appellent-a-voter-macron-le-pen-soutenue-par-zemmour-et-dupont-aignan_6121529_823448.html
- Rey-Lefevbre, I. (2022, 20 Nisan) Marine Le Pen contredit son programme écrit à propos des expulsions des étrangers locataires d'une HLM, Le Monde. https://www.lemonde.fr/election-presidentielle-2022/article/2022/04/20/marine-le-pen-contredit-son-programme-ecrit-a-propos-des-expulsions-des-etrangers-locataires-d-une-hlm_6122945_6059010.html#:~:text=Marine%20Le%20Pen-,Marine%20Le%20Pen%20contredit%20son%20programme%20%C3%A9crit%20%C3%A0%20propos%20des,cet%20derniers%20devraient%20les%20quitter.
- Trippenbach, I. (2022, 8 Nisan) La stratégie sémantique de Marine Le Pen sur le voile islamique suscite la confusion dans son équipe. Le Monde https://www.lemonde.fr/election-presidentielle-2022/article/2022/04/08/la-strategie-semantique-de-marine-le-pen-sur-le-voile-islamique-suscite-la-confusion-dans-son-equipe_6121253_6059010.html
- Trippenbach, I. (2022, 22 Nisan) A Arras, Marine Le Pen appelle le « peuple de France » à se lever au second tour de la présidentielle contre le « mépris »

d'Emmanuel Macron. Le monde. https://www.lemonde.fr/election-presidentielle-2022/article/2022/04/22/a-arras-marine-le-pen-appelle-le-peuple-de-france-a-se-lever-au-second-tour-de-l-election-presidentielle-contre-le-mepris-d-emmanuel-macron_6123196_6059010.html

Le Figaro

Berdah, A. Boichot, L. (2022, 13 Nisan) Macron amorce un recul sur l'âge de la retraite. Le Figaro. 2-3.

Berdah, A. Sapin, C. (2022, 20 Nisan) Face à Macron, Le Pen tente l'oral de rattrapage. Le Figaro. 2-3.

Bock-Cote, M. (2022, 23 Nisan) Insécurité comme problème politique. Le Figaro. 19.

Bordas, W. Galiero, E. (2022, 13 Nisan) Le soutien de Sarkozy à Macron accélère la fructuration des républicains. Le Figaro. 6

Cohen, D. (2022, 14 Nisan) Les partis traditionnels menacés de disparition. Le Figaro. 2-3.

Cornevin, C. Leclerc, J. M. (2022, 25 Nisan) Sécurité et Immigration: Se Rapprocher des Français et Cibler les Clandestins. Le Figaro. 16.

Leclerc, J. M. (2022, 15 Nisan) Police aux Frontières: du Rififi à Frontex. Le Figaro. 12.

Leclerc, J. M. (2022, 20 Nisan) Les Flux de clandestins aux frontières de l'UE sont les plus élevés depuis 2016. Le Figaro. 10.

Les institutions s'imposent dans le duel Macron-Le Pen. (2022, 15 Nisan) Le Figaro. 1.

Macron, E. (2022, 20 Nisan) Ma France. Le Figaro. 18-19.

Le Pen. (2022, 19 Nisan) La France que J'aime et que Je veux défendre. Le Figaro. 18.

Retraites: Macron lâche du lest pour séduire la gauche. (2022, 13 Nisan) Le Figaro. 1.

Sapin, C. De Villers, V. Eric Zemmour il Réportaj. (2022, 4 Nisan) Je Suis le Seul Vote Vital pour Sauver la France et rebâtir la droite. Le Figaro. 6-7.

Sapin, C. Marine Le Pen prolonge sa stratégie de premier tour. (2022, 12 Nisan) Le Figaro. 4.

Tabard, G. (2022, 11 Nisan) La fracture territoriale Macron-Le Pen. Le Figaro. 16.

Libération

Alemagna, L. (2022, 7 Nisan) Marine Le Pen La fenêtre de pire. Libération. 2-3.

Amable, B. (2022, 13 Nisan) La saison 2 du néolibéralisme autoritaire. Libération. 19.

Auffray, A. Boiteau, V. (2022, 28 Nisan) Electeurs de Marine Le Pen ils desesperent elles prospere. Libération. 2-5.

Le bingo du debat (2022, 20 Nisan) Libération 6-7.

Berteloot, T. Massol, N. (2022, 12 Nisan) Le Rassemblement National courtise une frange insoumise. Libération. 4-5.

Coudriou, C. (2022, 13 Nisan) Immigration. Libération 5.

Chaffanjon, C. Massol N. (2022, 11 Nisan) 2017-2022 Macron Le Pen Suis-moi je te fuis. Libération. 12-13.

Daoulas, J. (2022, 20 Nisan) Clarifier. Libération. 6.

Daoulas, J. Equy, L. (2022, 25 Nisan) La victoire sans la gloire. Libération. 3.

Derestiat, A. (2022, 28 Nisan) Gilles Ivaldi ile Röportaj. Le Pen a reussi a arrimer la question socaile a la question identitaire. Libération. 5.

Kristianadjaja, G. (2022, 19 Nisan) Marine Le Pen Présidente... Libération. 4.

Le Deley, J. D. Destouches ile Röportaj. (2022, 26 Nisan) Les ultramarins se sont sentis trahis par Macron. Libération. 7.

Les resultats dans les grand villes (2022, 12 Nisan). Libération. 10.

Malagardis, M. (2022, 30 Nisan) Meme une Fraiñçaise peut etre violemment renvoyée vers la Turquie. Libération. 10-11.

Marcelin, C. (2022, 4 Nisan) A Ajaccio, manifestation tendue pour un “ultime hommage” a Yvan Colonna. Libération. 16.

Massol, N. (2022, 11 Nisan) Marine Le Pen au second tour: l’extreme droite fait monter l’aaprehension. Libération. 4.

Massol, N. (2022, 20 Nisan) Bachoter. Libération. 7

